

GODIŠNJI IZVEŠTAJ ZA 2013. GODINU
DRUŠTVA ENERGOPROJEKT NISKOGRADNJA A.D.

Beograd, April 2014.

U skladu sa članom 50. i 51. Zakona o tržištu kapitala („Službeni glasnik RS“ broj 31/2011) i članom 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava („Službeni glasnik RS“ broj 14/2012) „Energoprojekt Niskogradnja“ a.d. iz Beograda, MB: 07073160 objavljuje:

GODIŠNJI IZVEŠTAJ ZA 2013.GODINU
DRUŠTVA ENERGOPROJEKT NISKOGRADNJA A.D.

S A D R Ž A J:

I. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI DRUŠTVA ENERGOPROJEKT NISKOGRADNJA A.D. ZA 2013. GODINU

(Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu i Napomene uz finansijske izveštaje za 2013.godinu)

II. IZVEŠTAJ O REVIZIJI (U CELINI)

III. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA

IV. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE IZVEŠTAJA

V. ODLUKA O USVAJANJU GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA*

VI. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA*

**I. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI DRUŠTVA ENERGOPROJEKT
NISKOGRADNJA A.D. ZA 2013. GODINU**

(Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu i Napomene uz finansijske izveštaje za 2013.godinu)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik					
07073160 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001484 PIB			
Popunjavanje Agencija za privredne registre					
750 1 2 3	19	20	21	22	23 24 25 26
Vrsta posla					

Naziv : **Energoprojekt-Niskogradnja a.d.**

Sediste : **Novi Beograd, Bulevar Milaila Pupina 12**

BILANS STANJA

7005022529358

na dan **31.12.2013. godine**

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		2861376	2145033
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004		6222	7544
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005		2845017	2126841
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006		2538332	1838901
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007		306685	287940
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009		10137	10648
030 do 032, 039 (deo)	1. Ucesca u kapitalu	010		5358	5358
033 do 038, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011		4779	5290
	B. OBRтна IMOVINA (013+014+015)	012		5110073	5614202
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013		750484	680893
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014		50688	50688
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		4308901	4882621
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016		2541468	3360888
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017		26909	16615
23 minus 237	3. Kratkorocni finansijski plasmani	018		512519	515001
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019		778768	686253

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020		449237	303864
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021			
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		7971449	7759235
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	DJ. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		7971449	7759235
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025		15446990	11679176
	PASIVA				
	A.KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101		2281536	2075292
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		627279	627417
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104		69075	69075
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105		246212	236859
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106		2076	2076
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107			
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108		1336894	1139865
35	VIII. GUBITAK	109			
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		5614661	5648474
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112		127849	125837
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113		1549644	1696914
414, 415	1. Dugorocni krediti	114		209665	310763
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115		1339979	1386151
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		3937168	3825723
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	117		1592655	969361
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119		1945330	2376705
45 i 46	4. Ostale kratkorocne obaveze	120		168773	173401
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121		227143	303452
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122		3267	2804

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	123		75252	35469
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		7971449	7759235
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125		15446990	11679176

U BEOGRADU dana 25.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Spasheborib.

Zakonski zastupnik

P. Poljanec

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik					
07073160 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001484 PIB			
Popunjiva Agencija za privredne registre					
750 1 2 3	19	20	21	22	23 24 25 26
Vrsta posla					

Naziv : **Energoprojekt-Niskogradnja a.d.**

Sediste : **Novi Beograd, Bulevar Milaila Pupina 12**

BILANS USPEHA

7005022529365

u period **01.01.2013 do 31.12.2013**

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		7199181	6061897
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202		6910125	5880296
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203		61614	30484
630	3. Povecanje vrednosti zaliha ucinaka	204		66953	35428
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205		8081	21061
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206		168570	136750
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		6823960	5411880
50	1. Nabavna vrednost prodate robe	208		4595	3529
51	2. Troškovi materijala	209		2444240	1952946
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210		1776185	1227967
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211		299219	215053
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212		2299721	2012385
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213		375221	650017
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214			
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215		280652	464274
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216		438256	670359
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217		134775	79670
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218		82350	143904
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219		270042	379698
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222		33506	28780

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223		236536	350918
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK				
721	1. Poreski rashod perioda	225		12293	17028
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226		27214	17910
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227			
723	D. Isplacena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229		197029	315980
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230			
	Ä...Ä: NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232			
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

U BEOGRADU, dana 25.2.2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Trpfeburko

Zakonski zastupnik

Stocean

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07073160 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001484 PIB
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv : **Energoprojekt-Niskogradnja a.d.**

Sediste : **Novi Beograd, Bulevar Milaila Pupina 12**

IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

7005022529372

u periodu od **01.01.2013. do 31.12.2013. godine**

- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	8537983	7885383
1. Prodaja i primljeni avansi	302	8471623	7288789
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	1731	4546
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	64629	592048
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	8386879	7104380
1. Isplate dobavljaocima i dati avansi	306	6336196	5479713
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	1670850	1187010
3. Placene kamate	308	157007	168495
4. Porez na dobitak	309	53033	128467
5. Placanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	169793	140695
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	151104	781003
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II -I)	312		
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	0	3511
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	315	0	3511
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316		
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317		
5. Primljene dividende	318		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	176042	48882
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	321	176042	48882
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323		
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324	176042	45371

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	1597994	2177008
1. Uvecanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	327	1580440	993845
3. Ostale dugrocne i kratkorocne obaveze	328	17554	1183163
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	1437363	2461144
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	1075850	2314715
3. Finansijski lizing	332	361513	146429
4. Isplacene dividende	333		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334	160631	0
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	0	284136
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	10135977	10065902
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	10000284	9614406
Dj. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338	135693	451496
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339		
Ä...Ä. GOTOVINA NA POCETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	686253	250036
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341	0	20616
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342	43178	35895
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	778768	686253

U BEOGRADU, dana 25.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Pop Jelic

Zakonski zastupnik

Pop Jelic

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za poverljiva društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07073160 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001484 PIB
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3	19	20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv : **Energoprojekt-Niskogradnja a.d.**

Sediste : **Novi Beograd, Bulevar Milaila Pupina 12**

IZVESTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

7005022529396

u periodu od **01.01.2013. do 31.12.2013. godine**

- u hiljadama dinara

Red. br.	O P I S	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)		Ostali kapital (racun 309)		Neuplaceni upisani kapital (grupa 31)		Emisiona premija (racun 320)
			AOP		AOP		AOP		
	1		2		3		4		5
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	401	612184	414	16274	427		440	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	402		415		428		441	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	404	612184	417	16274	430		443	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405		418		431		444	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419	1041	432		445	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	407	612184	420	15233	433		446	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434		447	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435		448	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	410	612184	423	15233	436		449	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411		424		437		450	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412		425	138	438		451	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	413	612184	426	15095	439		452	

Red. br.	O P I S	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacione rezerve (racuni 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
	1		6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	453	69075	466	98974	479	2076	492	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	456	69075	469	98974	482	2076	495	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457		470	137885	483		496	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458		471		484		497	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	459	69075	472	236859	485	2076	498	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	462	69075	475	236859	488	2076	501	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463		476	71224	489		502	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477	61871	490		503	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	465	69075	478	246212	491	2076	504	

Red. br.	O P I S	AOP	Nerasporedjeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (racun 037,237)	AOP	Ukupno (kol.2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)
	1		10		11		12		13
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	505	847382	518		531		544	1645965
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	508	847382	521		534		547	1645965
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	315979	522		535		548	453864
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	23496	523		536		549	24537
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	511	1139865	524		537		550	2075292
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	514	1139865	527		540		553	2075292
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	515	197029	528		541		554	268253
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516		529		542		555	62009
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	517	1336894	530		543		556	2281536

Red. br.	O P I S	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	557	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	558	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	561	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	564	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	568	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	569	

U BEOGRADU, dana 25.2. 2014. godina

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Trpčević D.

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07073160 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001484 PIB
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv : **Energoprojekt-Niskogradnja a.d.**

Sediste : **Novi Beograd, Bulevar Milaila Pupina 12**

STATISTICKI ANEKS

7005022529389

za 2013. godinu

I OPSTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOSNO PREDUZETNIKU

O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za velicinu (oznaka od 1 do 4)	602	4	4
3. Oznaka za vlasnistvo (oznaka od 1 do 5)	603	2	2
4. Broj stranih (pravnih ili fizickih) lica koja imaju ucesce u kapitalu	604		
5. Prosecan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	417	410

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOSKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na pocetku godine	606	10818	3274	7544
	1.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	607		XXXXXXXXXXXX	
	1.3. Smanjenja u toku godine	608	1322	XXXXXXXXXXXX	1322
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610	9496	3274	6222
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i bioloska sredstva				
	2.1. Stanje na pocetku godine	611	5418873	3292032	2126841
	2.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	612	993800	XXXXXXXXXXXX	993800
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	359417	XXXXXXXXXXXX	359417
	2.4. Revalorizacija	614	83793	XXXXXXXXXXXX	83793
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	6137049	3292032	2845017

III STRUKTURA ZALIHA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616	543576	556703
11	2. Nedovrsena proizvodnja	617	104403	45531
12	3. Gotovi proizvodi	618		
13	4. Roba	619	33122	3555
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620	50688	50688
15	6. Dati avansi	621	69383	75104
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	801172	731581

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	612184	612184
	u tome : strani kapital	624		
301	2. Udeli drustva sa ogranicenom odgovornoscu	625		
	u tome : strani kapital	626		
302	3. Ulozi clanova ortackog i komanditnog drustva	627		
	u tome : strani kapital	628		
303	4. Drzavni kapital	629		
304	5. Drustveni kapital	630		
305	6. Zadruzni udeli	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632	15095	15233
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	627279	627417

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

- broj akcija kao ceo broj

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obicne akcije			
	1.1. Broj obicnih akcija	634	1493131	1493131
deo 300	1.2. Nominalna vrednost obicnih akcija - ukupno	635	612184	612184
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioritetnih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioritetnih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA -nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	612184	612184

VI POTRAZIVANJE I OBAVEZE

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potrazivanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	2343722	3158256
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	1945330	2376705
deo 228	3. Potrazivanja u toku godine od drustava za osiguranje za naknadu stete (dugovni promet bez pocetnog stanja)	641		
27	4. Porez na dodatu vrednost - prethodni porez (godisnji iznos po poreskim prijavama)	642	334597	267035
43	5. Obaveze iz poslovanja (potrazni promet bez pocetnog stanja)	643	0	5013950
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potrazni promet bez pocetnog stanja)	644	1187261	595550
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	645	343159	246314
452	8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	646	292041	377232
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licna primanja poslodavca (potrazni promet bez pocetnog stanja)	647	510	0
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (potrazni promet bez pocetnog stanja)	648	972	0
47	11. Obaveze za PDV (godisnji iznos po poreskim prijavama)	649	153597	295127
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	6601189	12330169

VII DRUGI TROSKOVI I RASHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troškovi goriva i energije	651	1048652	673886
520	2. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	1449290	1009372
521	3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	167366	117330
522, 523, 524 i 525	4. Troškovi naknada fizickim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	60722	30711
526	5. Troškovi naknada clanovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655	1475	1347
529	6. Ostali licni rashodi i naknade	656	97332	69207
53	7. Troškovi proizvodnih usluga	657	1781240	1660767
533, deo 540 i deo 525	8. Troškovi zakupnina	658	297138	120144
deo 533, deo 540 i deo 525	9. Troškovi zakupnina zemljišta	659		
536, 537	10. Troškovi istrazivanja i razvoja	660		
540	11. Troškovi amortizacije	661	291915	209496
552	12. Troškovi premija osiguranja	662	81674	69570
553	13. Troškovi platnog prometa	663	81315	52712

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
554	14. Troškovi članarina	664	4756	5876
555	15. Troškovi poreza	665	11930	7866
556	16. Troškovi doprinosa	666		
562	17. Rashodi kamata	667	152967	191301
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	152967	191301
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669		
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, za zaštitu čovekove sredine i za sportske namene	670	8445	4185
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	5689184	4415071

VIII DRUGI PRIHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672	135515	338
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povracaja poreskih dazbina	673	1323	1
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674		
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljiste	675		
651	5. Prihodi od članarina	676		
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677	31521	79967
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po racunima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678		
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i ucesca u dobitku	679		
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	168359	80306

IX OSTALI PODACI

- iznosi u hiljadama dinara

O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Obaveze za akcize (prema godisnjem obracunu akciza)	681		
2. Obracunate carine i druge uvozne dazbine (ukupan godisnji iznos prema obracunu)	682		
3. Kapitalne subvencije i druga drzavna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	683		
4. Drzavna dodeljivanja za premije, regres i pokrice tekucih troškova poslovanja	684		
5. Ostala drzavna dodeljivanja	685		
6. Primljene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizickih lica	686		
7. Licna primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688		

X RAZGRANIČENI NEGATIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

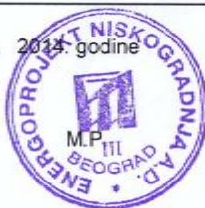
- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	689		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	690		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	691		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	692		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	693		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	694		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	695		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	696		

XI RAZGRANIČENI POZITIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	697		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	698		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	699		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	700		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	701		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	702		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	703		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	704		

U Beogradu, dana 25.2.2014. godineLice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

„ENERGOPROJEKT NISKOGRADNJA“ A.D.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2013. GODINU**

Beograd, 2014. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA.....	10
3. VLASNIČKA STRUKTURA	10
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU	11
FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA.....	11
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA.....	14
6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST.....	16
GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA.....	16
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	17
7.1. Procenjivanje.....	18
7.2. Efekti kurseva stranih valuta.....	18
7.3. Prihodi	19
7.4. Rashodi.....	20
7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja.....	21
7.6. Porez na dobitak	21
7.7. Nematerijalna ulaganja.....	23
7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema	24
7.9. Finansijski lizing	25
7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	26
7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	27
7.12. Investicione nekretnine	29
7.13. Zalihe.....	30
7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji	31
7.15. Finansijski instrumenti	32
7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	35
7.17. Kratkoročna potraživanja	35
7.18. Finansijski plasmani.....	37
7.19. Obaveze.....	37
7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina	38
7.21. Naknade zaposlenima.....	40

8.	FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE	41
	FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU	41
8.1.	Kreditni rizik	43
8.2.	Tržišni rizik	46
8.3.	Rizik likvidnosti	52
8.4.	Upravljanje rizikom kapitala.....	54
9.	BILANS USPEHA.....	57
9.1.	Prihodi od prodaje	57
9.2.	Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	58
9.3.	Prihodi od povećanja/(smanjenja) vrednosti zaliha učinaka.....	59
9.4.	Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija	59
9.5.	Ostali poslovni prihodi	60
9.6.	Nabavna vrednost prodate robe.....	60
9.7.	Troškovi materijala	60
9.8.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	61
9.9.	Troškovi amortizacije.....	62
9.10.	Troškovi rezervisanja	63
9.11.	Troškovi proizvodnih usluga	63
9.12.	Nematerijalni troškovi.....	64
9.13.	Finansijski prihodi.....	65
9.14.	Finansijski rashodi	66
9.15.	Ostali prihodi.....	67
9.16.	Ostali rashodi.....	69
9.17.	Dobitak pre oporezivanja	70
9.18.	Porez na dobitak i neto dobitak.....	71
9.19.	Neto dobitak po akciji	72
10.	BILANS STANJA	73
10.1.	Nematerijalna ulaganja.....	73
10.2.	Nekretnine, postrojenja i oprema	74
10.3.	Investicione nekretnine	76
10.4.	Dugoročni finansijski plasmani	77
10.5.	Zalihe i dati avansi	77
10.6.	Kratkoročna potraživanja.....	79
10.7.	Kratkoročni finansijski plasmani	81
10.8.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	82
10.9.	Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	83
10.10.	Promene na kapitalu	85
10.11.	Osnovni kapital	86

10.12. Rezerve.....	86
10.13. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	87
10.14. Neraspoređeni dobitak	88
10.15. Dugoročna rezervisanja.....	89
10.16. Dugoročni krediti	92
10.17. Ostale dugoročne obaveze.....	93
10.18. Kratkoročne finansijske obaveze	96
10.19. Obaveze iz poslovanja.....	98
10.20. Ostale kratkoročne obaveze	99
10.21. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	100
10.22. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	101
10.23. Usaglašavanje potraživanja i obaveza.....	104
10.24. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva	105
11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA	111
12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	111
13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	114
14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA.....	118

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Opšti podaci o Društvu

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07073160
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	4291 izgradnja hidrotehničkih objekata
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100001484

Relevantne pravne činjenice vezane za **istorijat Društva** su sledeće:
Energoprojekt Niskogradnja a.d. je akcionarsko društvo, (u daljem tekstu Društvo). Registrovano je kod Agencije za privredne registre, Registar privrednih društava broj BD 8055. Društvo je osnovano 1989.godine. Posluje kao zavisno preduzeće u sastavu Energoprojekt Holding.

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, osnovna delatnost Društva je izgradnja hidrotehničkih objekata. Preciznije, osnovna delatnost Društva se odnosi na proizvodnju i prodaju usluga izvođenjem radova i inženjeringom u oblasti niskogradnje.

U finansijske izveštaje Društva su uključeni i finansijski izveštaji niže navedenih ino – zaključaka odnosno pogona u inostranstvu:

Broj i naziv zaključka

006	Metro stanica Almaly, Kazahstan
007	Luwero Kafu, Uganda
008	Trujillo, Peru
009	Kawempe Luwero, Uganda
010	Gayaza Zirobwe, Uganda
011	Metro stanica Abay, Kazahstan
0188	Chira Piura III, Peru
014	Yanacocha, Peru
015	Zarumilla, Peru
016	Chavimochic, Peru
017	Kawempe Kafu, Uganda
018	Nakansongola, Uganda
019	Cochabamba – Chota, Peru
020	Tri ulice Kampala, Uganda
021	Šest ulica Kampala, Uganda
022	Colan, Peru

023	Pericos, Peru
024	Chancay y Rucuy, Peru
025	Aerodrom Gulu, Uganda
026	Jinja road, Uganda
027	Mpigi-Kanoni, Uganda
028	Lugoba, Bahai , Kyebando, Uganda
029	Mutundwe, Weraga, Wansaso, Uganda

Pored gore navedenih projekata u inostranstvu u finansijske izveštaje Društva su uključeni i:

- Predstavništvo Moskva
- Filijala Zambija

U nastavku je dat kratak opis Projekata u zemlji i inostranstvu sa najznačajnijim učešćem u realizaciji Društva:

- Z-018 Projekat “Wabigalo - Nakasongola - Isasira and Nakasongola - Air Base (21km)”. Predmet ugovora: Rekonstrukcija postojećeg puta; popravka oštećenja, površinska obrada i drenaže duž trase. Investitor: Uganda National Roads Authority (UNRA).
- Z-010 Projekat: “ Kampala - Gayaza – Ziobwe”. Predmet ugovora: Rekonstrukcija postojećeg puta (14 km) i izgradnja novog puta (30 km) sa pratećim objektima. Investitor: Vlada Republike Ugande - Ministry of Works and Transport.
- Z-017 Projekat: “Asphalt overlay of the Kawempe - Kafu road (166km)”. Predmet ugovora: Presvlačenje puta asfaltom. Investitor: Uganda National Roads Authority (UNRA).
- Z-015 Projekat: “Obalo utvrda reke Zarumilja”, Peru. Predmet ugovora: Izrada odbrambenih nasipa u ukupnoj dužini od 15.7 km obloženih geocelijama sa ispunom betona i izrada espigona od gabiona. Investitor: Nacionalni Institut za razvoj - INADE, Specijani binacionalni projekat “Puyango Tumbes”.
- Z-019 Projekat: “Rehabilitación y mejoramiento de la carretera Chongoyape-Cochabamba –Cajamarca, tramo: Cochabamba-Chota”. Predmet ugovora: Rekonstrukcija i rehabilitacija puta podizanjem na nivo asfaltnog puta treće kategorije. Investitor: MTC, Provias Nacional – Peru.

- Z-014 Projekat: “Put Dv. Yanacocha – Hualgayoc”. Predmet ugovora: Rekonstrukcija i rehabilitacija puta podizanjem na nivo asfaltnog puta treće kategorije. Investitor: MTC, Provias Nacional – Peru.
- Z-016 Projekat: “Rekonstrukcija vodozahvata Chavimochic”, Peru. Predmet ugovora: Radovi na rekonstrukciji brane i struktura na ulazu/izlazu optočnog tunela, izgradnja kampa za personal za upravljanje. Investitor: Regionalna Vlada pokrajine La Libertad.
- Z-020 Projekat: “Upgrading of Gavel Roads to Bitumen Standard Phase 1”. Predmet ugovora: Rekonstrukcija i rehabilitacija ulica u Kampali: 1) Bukoto – Kisaasi Road (3.0 km); 2) Kalerwe – Ttula (3.3 km); 3) Kawempe – Mperewe Road (2.6 km), sa izgradnjom pratećih drenažnih objekata i horizontalnom i vertikalnom signalizacijom. Investitor: Kampala Capital City Authority, Kampala, Uganda.
- Z-021 Projekat: “Design and Build contract for strengthening / rehabilitation of Nakasero Road, Lumumba Avenue, Lourdel Road and Buganda Road”. Predmet ugovora: Projektovanje i rekonstrukcija 6 saobraćajnica u Kampali: Buganda Road 2.12 km; Lumumba Avenue 0.5 km; Lourdel Road 0.44km; Nakasero Road 1.56 km; Deo Queens Lane 0.28 km; Wandegeya Road 0.5 km, ukupne dužine 5.45 km sa pratećom infrastrukturom. Investitor: Gradska skupština Kampale, Uganda.
- Z-022 Projekat: “Mejoramiento de la infraestructura de riego del canal Ramal Nuevo – El Arenal”. Predmet ugovora: Poboljšanje zemljanog kanala za navodnjavanje u dužini 6.3 km uz izgradnju jednog drumskog mosta i pratećih objekata. Investitor: Opština Colan, Region Piura, Peru.
- Z-023 Projekat:” Rehabilitacion y mejoramiento de la carratera Chamaya – Jaen – San Ignacio – rio Sanchis”. Predmet ugovora: Rehabilitacija i rekonstrukcija puta na deonici Pericos – San Ignacio, Peru. Investitor: Provias Nacional pri Ministarstvu saobraćaja i komunikacija, Lima, Peru.
- Z-024 Projekat: „Ejecucion de obras comunes iniciales de las centrales hidroelectricas de Chancay y Rucuy“. Predmet ugovora: Preliminarni radovi za hidroenergetski sistem Chancay y Rucuy, Peru. Investitor:Sindicato Energetico S.A. – SINERSA.
- Z-025 Projekat: „Urgent repair of the runway at Gulu Airfield“. Predmet ugovora: Rekonstrukcija aerodromske piste, Uganda. Investitor:The Civil Aviation Authority. Izvođač: JV Energo Uganda Company – Energoprojekt Niskogradnja, Uganda.

- Z-026 Projekat: „Rehabilitation of Jinja road section from Yusuf Lule Junction to Nakawa“. Predmet ugovora: Rehabilitacija navedene ulice, Uganda. Investitor: Kampala Capital City Authority.
- Z-027 Projekat: „ Civil works for the upgrading of Mpigi-Kanoni Road from gravel to Paved Standard (64km)“. Predmet ugovora: Rekonstrukcija navedenog puta, Uganda. Investitor: Uganda National Roads Authority (UNRA).
- Z-028 Projekat: „Reconstruction and/or upgrading of Lugoba road (3.85km), Bahai road (2.85km), and Kyebando central road (1.0km) in Kawempe Division“. Predmet ugovora: Rekonstrukcija i rehabilitacija navedenog puta, Uganda. Investitor: Kampala Capital City Authority.
- Z-029 Projekat: “Reconstruction and/or upgrading of Mutundwe road (4.5km), Weraga road (2.45km), and Wansaso road (0.18km) in Lubaga division”. Predmet ugovora: Rekonstrukcija i rehabilitacija navedenog puta, Uganda. Investitor: Kampala Capital City Authority.

- Projekat Lot 1.1 Novi Sad: “Glavni projekat i izgradnja nove deonice autoputa E-75 od km 108 - km 117”. Predmet ugovora: Izgradnja 9 km leve saobraćajne trake autoputa, sabirne saobraćajnica, dve nove petlje, rekonstrukcija stare petlje, 15 mostova i propusta i dve naplatne rampe. Investitor: JP “Putevi Srbije”.
- Projekat: “Obilaznica oko Beograda, Sektor 5, Tunel “Straževica”. Predmet ugovora: tunel “Straževica”, izgradnja nadvožnjaka br. 25, osnovne trasa i sanacija kosine. Investitor: JP “Putevi Srbije”.
- Projekat:”Saobraćajnica Mirijeovski bulevar sa pratećom infrastrukturom”. Predmet ugovora: izgradnja saobraćajnice, izgradnja potpornog zida, hidrotehničke infrastructure, elektrifikacija i izmeštanje gasovoda. Investitor: “Direkcija za GGZ i izgradnju Beograda”.
- Projekat: “Radovi na pojačanju i nadvišenju nasipa na levoj obali reke Tise deonica od km 10+400 do km 29+546”. Predmet ugovora: Izvodjenje radova pojačanju i nadvišenju nasipa na levoj obali reke Tise za odbranu od poplava. Investitor: Ministarstvo poljoprivrede, trgovine, šumarstva i vodoprivrede, direkcija za vode Republike Srbije – JVP Vode Vojvodine.
- Projekat:”Autoput E 763: Beograd – Južni Jadran, sektor II:Ljig – Požega, deonica 3 : Takovo – Preljina – Tunel Šarani“. Predmet ugovora: Izgradnja dva odvojena tunela , po jedan za svaki putni pravac. Investitor: Koridori Srbije d.o.o. ; Izvođač: AZVIRT LLC,

Baku, Republika Azerbejdžan; Podizvođač: Energoprojekt Niskogradnja a.d.

Na osnovu mišljenja stručnih službi Društva, a u skladu sa za to definisanim kriterijumima, na dan 31.12.2013. izvršeno je bilansiranje sledećih u potpunosti završenih projekata u inostranstvu:

- 006 Metro stanica Almaly, Kazahstan
- 007 Luwero Kafu, Uganda
- 009 Kawempe Luwero, Uganda
- 011 Metro stanica Abay, Kazahstan
- 018 Nakansongola, Uganda
- 022 Colan, Peru

Društvo je matično društvo koje sa sledećim zavisnim društvima čini ekonomsku celinu:

- Energo Uganda Company Limited, Uganda
- Enlisa S.A., Peru

Procenat vlasništva Društva u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
Energo Uganda Company Limited	100
Enlisa S.A.	100

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu i reviziji, razvrstano u **veliko pravno lice**.

U Društvu je **prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakom meseca, iznosio:

- 2013. godine : 417 radnika i
- 2012. godine: 410 radnika.

Godišnji finansijski izveštaj koji je predmet ovih Napomena je **pojedinačni finansijski izveštaj Društva** i odobren je od strane Odbora direktora Društva dana 27. februara 2014. godine. Odobren finansijski izveštaj može naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u 2013. godini sačinjavali su:

Odbor direktora:

- Tadić Dragan, - Predsednik – neizvršni direktor
- Aleksandar Glišić - neizvršni direktor
- Dragan Aleksić - neizvršni direktor
- Danijela Čolović - neizvršni – nezavisni direktor
- Stojan Čolakov - izvršni direktor.

Direktor:

- Čolakov Stojan, dipl.ing.

Tehnički direktor:

- Ristić Milan, dipl.ing.

Direktor za ekonomske poslove:

- Višnjic Vladimir, dipl.ecc.

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Društvo je od 09.12.2013. u 100% vlasništvu Energoprojekt Holding a.d.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

U Republici Srbiji je **Zakon o računovodstvu** (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006, 111/09, 62/2013) osnovni pravni akt kojim se preciziraju različita pitanja vezana za obavljanje računovodstvenih aktivnosti.

Prelaznim odredbama Zakona o računovodstvu je predviđeno da se finansijski izveštaji za 2013. godinu sastavljaju u skladu sa odredbama prethodnog Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službeni glasnik RS", br. 46/2006, 111/2009 i 99/2011 – u daljem tekstu: prethodni Zakon). Prethodnim Zakonom je predviđeno da su pravna lica i preduzetnici dužni da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje vrše u skladu sa:

- zakonskoj regulativi,
- profesionalnoj regulativi i
- internoj regulativi.

Pod **zakonskom regulativom** se podrazumevaju zakoni i podzakonski propisi doneti za izvršavanje zakona.

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013);
- Prethodni Zakon o računovodstvu i reviziji (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006, 111/2009 i 99/2011);
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004, 61/2005, 61/2007, 93/12, 108/2013),
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 05/2007, 119/2008, 02/2010, 101/12, 118/12);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike

- (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 119/2008, 09/2009, 04/2010, 03/2011);
- Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 04/2010, 03/2011, 101/12) ,
  - Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010, 8/2011, 20/2014),
  - Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010, 8/13),
  - Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010),
  - Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija medju povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013.),
  - Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija medju povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 8/2014.).

Profesionalna regulativa se prvenstveno odnosi na:

- Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (u nastavku: Okvir),
- Međunarodne računovodstvene standarde (u nastavku: MRS),
- Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u nastavku: MSFI) i
- Tumačenja koje je doneo Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja.

Rešenjem Ministra finansija Republike Srbije, objavljenom u »Službenom glasniku RS«, br. 77/2010 od 25. oktobra 2010. godine, utvrđeni su prevodi osnovnih tekstova MRS i MSFI koje čine MRS, odnosno MSFI izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde do 1. januara 2009. godine, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda do 1. januara 2009. godine, u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MRS/MSFI i Tumačenja. Razlozi za iznetu konstataciju su prvenstveno posledica nepotpune usaglašenosti, s jedne strane, zakonske regulative, a sa druge strane, profesionalne regulative. Otuda, kako je zakonska regulativa u predmetnom kontekstu primarna, finansijski izveštaji u pojedinim aspektima odstupaju od profesionalne regulative.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za 2013. godinu, shodno Zakonu o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS» broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/12, 118/12), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 – „Prezentacija finansijskih izveštaja“;
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja, a ove stavke, po profesionalnoj regulativi, ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze Društva.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od profesionalne regulative nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Od pravnih akata koji predstavljaju **internu regulativu Društva**, pri sastavljanju finansijskih izveštaja korišćen je aktuelni Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama društva, koji je donet 14.12.2012.god. (od strane Odbora direktora Energoprojekt Niskogradnja a.d.). Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva.

Finansijski izveštaji Društva za 2013. godinu prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike («Službeni glasnik RS» broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/12 i 118/12). Ovim Pravilnikom je, pored ostalog, propisana sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu, Napomena uz finansijske izveštaje i Statističkog aneksa; za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva.

Pravilnikom je, takođe, precizirano da se podaci u Bilansu stanja, Bilansu uspeha, Izveštaju o tokovima gotovine, Izveštaju o promenama na kapitalu i Statističkom aneksu upisuju u hiljadama dinara, a da se broj zaposlenih radnika upisuje u celom broju; što je uvaženo i u objašnjenjima prezentovanim kroz ove Napomene.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinosni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, приходima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i o obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravlja početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja. U Društvu će se

materijalnost određivati shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva dinar.** Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao **uporedni podaci** iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2012. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja,** korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja,** nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza, utvrđivanje rezervisanja za garancije i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknativa (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija

Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kurs Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2013.	31.12.2012.
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	114,6421	113,7183
1 USD	83,1282	86,1763
1 GBP	136,9679	139,1901
1 CHF	93,5472	94,1922

7.3. Prihodi

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi: Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom, Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom; iznos prihoda se može pouzdano izmeriti, verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *prihod povezan sa određenom transakcijom se priznaje prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u

Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od zavisnih i drugih povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koji se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine).

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru ostalih rashoda, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koji su dodeljeni tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjeње će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložena poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz *razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (npr. sitan inventar), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjnja vrednosti (shodno MRS 36).

7.9. Finansijski lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga**, shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva, umanjen za rezidualnu vrednost (preostalu vrednost) se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva je vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Pri utvrđivanju korisnog veka trajanja sredstva, tj vremenskog perioda tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu, uvažavaju se različiti faktori, kao što su:

- očekivana iskorišćenost sredstva, shodno očekivanom kapacitetu korišćenja
- fizičko habanje, shodno broju smena u kojima će se sredstvo koristiti, planiranom programu popravljavanja i održavanja i sl.
- tehnička i komercijalna zastarelost,
- zakonska ili slična ograničenja korišćenja sredstva (na primer, kraj roka isteka lizinga) itd.

Rezidualna vrednost je procenjeni iznos koje bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i pod pretpostavkom da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Pri proceni rezidualne vrednosti se koriste preovlađujuće cene na dan procene za prodaju slične imovine, koja je došla do kraja svog korisnog veka

i koja je korišćena pod uslovima koji su slični onim uslovima pod kojima se imovina koristi, odnosno onim uslovima pod kojima će se imovina koristiti u Društvu.

Rezidualna vrednost se kao rezultat procene može za pojedino sredstvo povećati na iznos koji je jednak knjigovodstvenoj vrednosti tog sredstva ili veći od nje. U tom slučaju, trošak amortizacije će preostalom korisnom veku trajanja tog sredstva iznositi nula, osim ako se, kao rezultat naknadnih procena, rezidualna vrednost ne smanji na iznos koji je niži od knjigovodstvene vrednosti.

Rezidualna vrednost i preostali korisni vek trajanja sredstva se proveravaju na kraju svake finansijske godine od strane kompetentnih procenjivača. Ako su nove procene različite od prethodnih procena, promena se tretira promenom računovodstvene procene i knjigovodstveno se obuhvata shodno relevantnim odredbama MRS 8 - Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške.

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja.

Obračun amortizacije prestaje kada se sredstvo iskniži (prestane da se priznaje kao sredstvo) i kada se reklasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji, investiciona nekretnina ili u okviru poslovanja koje se obustavlja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, amortizacija sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Kod investicionih nekretnina, kada je usvojena politika fer vrednosti, ne vrše se ispravka vrednosti investicionih nekretnina na osnovu amortizacije, kao ni ispravka vrednosti po osnovu eventualnog obezvređenja. Za poreske svrhe vrši se obračun poreske amortizacije primenom proporcionalne metode i amortizacione stope 2,5% na osnovicu koju čini nabavna vrednost investicione nekretnine.

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala prilikom njihovog trošenja vrši se po **metodi prosečne ponderisane cene**, koja polazi od pretpostavke da utrošeni materijal kao i materijal koji se nalazi na zalihama potiču podjednako iz svih izvršenih nabavki.

Po pitanju priznavanja sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

Suštinski, vrednovanje zaliha gotovih proizvoda i zaliha nedovršene proizvodnje nastaje kao rezultat računovodstva troškova i učinaka (proizvodno računovodstvo). Preciznije, zalihe nedovršene proizvodnje i zalihe gotovih proizvoda, koja nastaju kao rezultat proizvodnog procesa, vode se po standardnoj ceni koštanja. Razlika između vrednosti zaliha po stvarnoj ceni koštanja utvrđena nakon pogonskog obračuna i vrednosti zaliha po standardnoj ceni koštanja predstavlja odstupanje od cene gotovih proizvoda.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji**, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj javnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća,
- krediti (zajmovi) i potraživanja i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja ili
- posle početnog priznanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „*hedžinga*“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanim strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknado odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih

za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobici (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

7.17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Kratkoročna potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno

za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivan dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog Komisije za otpis i rashod, donosi Izvršni odbor odnosno Upravni odbora Društva.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspelo sudskim putem da izvrši naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, na osnovu predloga računopolagača, nakon razmatranja i predloga Komisije za otpis i rashod, donosi Izvršni odbor odnosno Upravni odbora Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, reprogramirana dugoročna potraživanja na osnovu dogovora postignutih sa kupcima, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani; sa rokom dospeća dužim od godinu dana od dana bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnjanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, **shodno MRS 37** - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa. Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

Potencijalna obaveza je: moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; i sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

7.21. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i
- otpremnine.

Sa **aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje**, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer:

rezervisanja za nedospеле otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice.

Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja korišćiće se tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskonta stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuje zaposlenima u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorom) ili u iznosu definisanom Zakonom o radu ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih

instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu ka *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je **Društvo u znatnoj meri izloženo različitim vrstama rizika**. Dodatno, a na osnovu komparativne analize podataka iz 2013. i 2012. godine, može se uočiti tendencija smanjenja rizika.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nelikvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kupci u zemlji</i>		
<i>Beogradski čvor</i>	4.658	39.894
<i>JP Putevi Srbije</i>	75.546	133.468
<i>Hidrograđevinar</i>	39.669	63.699
<i>Interkop</i>	4.812	1.118
<i>Azvirt Beograd</i>	166.437	
<i>Ministarstvo poljoprivrede, trgovine, šumarstva i vodoprivrede, direkcija za vode Republike Srbije – JVP Vode Vojvodine</i>	29.184	18.495
<i>Dunav grupa agregati a.d.</i>	13.074	13.011
<i>Ostali</i>	10.008	14.886
<i>Svega</i>	343.388	284.571
<i>Kupci u inostranstvu</i>		
<i>Uganda</i>	1.738.852	2.665.793
<i>Kampala Capital City Authority – Kampala Streets</i>	30.102	150.409
<i>Uganda National Road Authority – projekat Upgrading and strengthening of Kampala Gayaza Ziobwe Road</i>	811.466	1.514.141
<i>Uganda National Road Authority – projekat Overlay of Kawempe Kafu Road (166km)</i>	777.712	959.757

<i>Kampala Capital City Authority - Kampala Streets B&D</i>	116.477	
<i>Kampala Capital City Authority - Kampala Streets Jinja Road</i>	3.095	
<i>Uganda National Road Authority – Rehabilitation of Wabigalo Nakasangola Isasira (21 km)</i>		41.486
Peru	260.400	207.892
<i>Consortio Pericos – San Ignacio</i>	28.858	61.997
<i>Orbenor S.A.C.</i>	10.099	
<i>Consortio Chota Cochabamba</i>	83.812	45.045
<i>Consortio Energoprojekt Johesa</i>	2.433	20.610
<i>Survey SRL</i>	5.654	20.319
<i>Corporacion de Infraestructura S.A.C.</i>	7.911	
<i>Llanos Calua, Luis Edilberto</i>		6.305
<i>Inversiones Carranza</i>		8.604
<i>Corporacion de Infraestructura SAC</i>		7.380
<i>Sindicato Energetico S.A.</i>	42.963	
<i>Municipalidad de Santiago de Surco</i>	17.299	19.585
<i>Lual Construcciones S.A.C. - Lualco</i>	13.294	
<i>Consortio Constructer S.A.C.</i>	19.898	
<i>Ostali</i>	28.179	18.047
Kazahstan	1.082	
<i>TOO UPTK Portal</i>	1.082	
<i>Ostali</i>		
Svega	2.000.334	2.873.685
UKUPNO	2.343.722	3.158.256

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Tekuća	17.387	2.274.829
0-30 dana od dospeća	833.857	82.241
30 - 60 dana od dospeća	41.421	424.588
60 - 90 dana od dospeća	43.796	39.387
preko 90 dana od dospeća	1.407.261	337.211
UKUPNO	2.343.722	3.158.256

U nastavku su prikazane najznačajnije pozicije **potraživanja 2013. sa starosnom strukturom dospeća preko 90 dana:**

- 811.466 hiljada dinara - Potraživanje za garantni depozit – Projekat Z-010 Kampala Gayaza, Uganda
- 29.060 hiljada dinara - Potraživanje od Consorcio Chota Cochabamba za naplaćenu detrakciju i retenciju od poreske uprave – Projekat Z-019 Cochabamba Chota, Peru
- 16.403 hiljada dinara - Potraživanje od Consorcio Pericos – San Ignacio za naplaćenu detrakciju i retenciju od poreske uprave – Projekat Z-023 Pericos, Peru
- 17.299 hiljada dinara - Potraživanje po osnovu dobijenog spora od Opštine Surco, Lima, Peru
- 26.632 hiljada dinara - Potraživanje za garantni depozit – projekat Tisa
- 6.935 hiljada dinara - Potraživanje za garantni depozit – projekat Tunel Šarani
- 4.658 hiljada dinara - Potraživanje od preduzeća za izgradnju železničkog čvora Beograd

Polazeći od činjenice da su kupci Društva Vlade pojedinih država ili javna preduzeća u državnom vlasništvu, te da su poslovi dobijeni putem javnih (u velikom broju međunarodnih) tendera, kao i da su ugovori Društva sa kupcima bazirani na FIDIC-u (kupac ne daje sredstva obezbedjenja izvodjaču radova), **ne postoji značajan rizik u vezi sa naplatom potraživanja Društva.**

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evrom i dolarom.

Pored obaveza prema ino-dobavljačima, Društvo je izloženo riziku od promene kurseva stranih valuta po osnovu obaveza po dugoročnim i kratkoročnim kreditima koji su indeksirani u ino-valuti i po osnovu kojih Društvo trpi značajne iznose negativnih kursnih razlika.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da bi negativna promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata Društva, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo valutnom riziku**.

U sledećim tabelama je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza.

<i>Sredstva u 000 EUR</i>		<i>Obaveze u 000 EUR</i>	
<i>2013.</i>	<i>2012.</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
1.464	3	16.850	14.636

<i>Sredstva u 000 USD</i>		<i>Obaveze u 000 USD</i>	
<i>2013.</i>	<i>2012.</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
46.264	46.995	28.624	32.651

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute. Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu razumno očekivanih promena u kursovima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, nenaplaćena potraživanja i neizmirene obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Iako, sa aspekta Društva, valutni rizik obuhvata više različitih valuta (Analizom deviznog podbilansa Društva, može se konstatovati da je Društvo najosetljivije na promenu EUR i USD), analiza osetljivosti je urađena na način koji podrazumeva identičnu fluktuaciju svih za Društvo relevantnih valuta.

Uz nepromenjene ostale varijable, *apresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, *depresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog negativnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10% u odnosu na EUR i USD	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	-29.744	-42.794

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Belibor, Euribor).

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da negativna promena kamatnih stopa (za 1%) ima značajan uticaj na promenu rezultata, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo kamatnom riziku**.

U sledećim tabelama je prikazana kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza Društva sa promenljivom kamatnom stopom na datum bilansa stanja.

Kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza sa promenljivom kamatnom stopom	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kamatonosna finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom</i>		
Svega		
<i>Kamatonosne finansijske obaveze sa promenljivom kamatnom stopom</i>		
Dugoročni kredit	155.054	148.714
Kratkoročni krediti	650.474	293.819
Obaveze po osnovu iskorišćenog prekoračenja po tekućem računu	260.117	
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	4.169	1.479
Svega	1.069.814	444.013

Obzirom na iskazane razlike u finansijskim sredstvima i obavezama sa promenljivim kamatnim stopama Društva, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na rast kamatne stope od 1%. Stopa osetljivosti od 1% predstavlja procenu potencijalno razumno očekivanih promena u kamatnim stopama.

Analiza osetljivosti je urađena u varijanti scenario analize, koja podrazumeva istovremeno i istosmerno pomeranje kamatne stope na sva finansijska sredstva i finansijske obaveze sa promenljivim kamatnim stopama. Pored navedenog, primenjena analiza osetljivosti podrazumeva da je preostali iznos sredstava i obaveza na datum bilansa stanja bio nepromenjen u toku cele godine.

Uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom veća od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled pozitivnih efekata neto prihoda od kamata. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom manja od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled negativnih efekata neto prihoda od kamate.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju rasta kamatne stope za 1%	<i>u 000 dinara</i>	
	2013.	2012.
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	-10.698	-4.440

Vezano za potencijalne kamatne rizike po osnovu finansijskih obaveza, u nastavku je dat kratak osvrt na *politiku upravljanja rizikom dobavljača* koja se primenjuje u Društvu.

Kao što se iz tabele u kojoj je prikazana kamatonosna struktura finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom može uočiti, obaveze prema dobavljačima (kako obaveze po ispostavljenim fakturama, tako i nefakturisane obaveze) nisu uključene u navedenu grupu. Osnovna činjenica koja podržava realnost primenjenog pristupa je da dobavljači, po pravilu, ne zaračunavaju zatezne kamate u slučaju kašnjenja Društva u izmirenju svojih obaveza. Nezaračunavanje zatezne kamate treba prvenstveno razumeti kao posledicu potrebe za dugoročnim održavanjem dobrih poslovnih odnosa dobavljača sa potencijalno kvalitetnim kupcem. Pored navedenog, Društvo sa najznačajnijim dobavljačima/podizvodjačima ima „back to back“ ugovore, što podrazumeva odlaganje obaveze do momenta naplate od kupaca bez prava na obračun zatezne kamate. Shodno iznetom, *potencijalni kamatni rizici zbog neblagovremenog izmirenja obaveza prema dobavljačima u Društvu nisu izraženi.*

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	2013.	2012.
<i>Dobavljači u zemlji</i>		
<i>Energoprojekt Holding a.d.</i>	7.950	34.023
<i>Energoprojekt Visokogradnja a.d.</i>	6.905	3.492
<i>Energoprojekt Garant a.d.</i>	15.541	21.688
<i>Inter Kop d.o.o.</i>	6.395	7.258
<i>Hidrograđevinar</i>	26.276	96.871
<i>Evrogradnja</i>	46.755	26.011
<i>JKP Novi Sad</i>	4.001	12.331
<i>OMV Srbija</i>	62.229	34.537

Energoprojekt Niskogradnja a.d.

<i>Koop Profesional</i>	12.169	
<i>Atlas Copco</i>	34.134	
<i>Centar za puteve Vojvodine</i>	9.718	
<i>Tehnometal</i>	11.738	
<i>Sika</i>	9.568	
<i>Erozija a.d. Valjevo</i>	21.453	
<i>Dunav grupa agregati a.d.</i>	16.755	19.113
<i>Unipromet</i>	13.722	13.849
<i>Ostali</i>	120.438	113.515
Svega	425.747	382.688
<i>Dobavljači u inostranstvu</i>		
Uganda	159.145	329.293
<i>Shell ltd</i>	69.687	73.349
<i>Terrain Services</i>	8.076	
<i>Lion Assurance</i>	8.902	
<i>Termcotank s.a.</i>	23.259	118.103
<i>Ostali</i>	49.221	127.974
Peru	312.629	170.922
<i>Corporacion de Infraestructura SAC</i>	24.310	49.756
<i>Consortio Constructer</i>	52.094	
<i>Survey Srl</i>	5.654	13.396
<i>Orbenor S.A.C.</i>	49.189	
<i>Repsol Comercial Sac</i>	10.970	3.776
<i>Llanos Calua, Luis Edilberto</i>	2.249	15.452
<i>Servicios generales Viviana Eirl</i>	6.312	12.975
<i>JJM Servicios Generales SRL</i>	8.033	11.293
<i>Repsol YPF Marketnig</i>	22.849	
<i>Lual Construcciones S.A.C.</i>	25.501	
<i>MLV Contratistas Generales Eirl</i>	13.740	
<i>Johesa</i>	16.798	
<i>G&N Grifos</i>	8.089	
<i>Ostali</i>	70.060	74.141
Kazahstan	5.205	5.025
<i>Ostali</i>	5.205	5.025
Ostali devizni dobavljači u zemlji	29.840	47.445
Svega devizni dobavljači	506.819	552.685
UKUPNO	932.566	935.373

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Tekuća	191.399	419.117
0-30 dana od dospeća	280.482	286.424
30 - 60 dana od dospeća	148.834	43.564
60 - 90 dana od dospeća	72.201	48.200
preko 90 dana od dospeća	239.650	138.068
UKUPNO	932.566	935.373

Na ime obezbeđenja plaćanja, a saglasno odredbama ugovora, Društvo je pojedinim dobavljačima (Energoprojekt Holding a.d., OMV Srbija, NIS Gazprom Neft, Luka Beograd, Karin Komerc, Gasop, Volvo d.o.o., Nexe beton, Peri oplata, Vatrosprem, Peštan, Sika d.o.o., Maccafferri Environmental Solutions) dalo solo blanko menice.

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

Polazeći od činjenice da je ugovorima sa kupcima predviđeno redefinisavanje cene usluga u skladu sa promenama cena ključnih materijala i energenata, Društvo nije izloženo u značajnoj meri predmetnom riziku.

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti racio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;

- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	1.30 : 1	1.47 : 1
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	1 : 1	1.21 : 1
Gotovinski ratio likvidnosti		0.20 : 1	0.18 : 1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	1.172.905	1.788.479

Rezultati ratio analize pokazuju da Društvo ima sposobnost da u relativno dužem periodu iz gotovine, i/ili unovčavanjem drugih oblika likvidnih sredstava, izmiruje kratkoročne obaveze.

Uvažavajući uočene probleme sa likvidnošću u ranijem periodu, Društvo je i tokom 2013. nastavilo sa preduzimanjem mera (poboljšanje procenta naplate, promena/produženje ročnosti otplate kredita bez uvećanja kamatnih stopa, refinansiranje postojećih kredita iz novih – jeftinijih izvora i sl.) koje podrazumevaju održavanje dovoljnog iznosa gotovine, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja.

U navedenom kontekstu ističemo da:

- uvažavajući dinamičnu prirodu poslovanja Društva, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja, što, pored ostalog, podrazumeva držanje na raspolaganju postojećih kreditnih linija, kao i proširenje istih; a
- Rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoložive neiskorišćene kreditne linije, gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Dobitak/gubitak	236.536	350.918
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	2.075.292	1.645.965
Kapital na kraju godine	2.281.536	2.075.292
Prosečan kapital	2.178.414	1.860.629
Stopa prinosa na sopstveni kapital	10.86%	18.86%

Shodno podacima iz tabele, jasno je da se rezultati poslovanja u 2012. i 2013. godini, sa aspekta održivosti kapitala, mogu oceniti kao zadovoljavajući, tako da **rizik kapitala nije izražen**.

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Obaveze	5.614.661	5.648.474
Ukupna sredstva	7.941.449	7.759.235
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0.70 : 1	0.73 : 1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	2.281.536	2.075.292
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	1.677.493	1.822.751
Svega	3.959.029	3.898.043
Ukupna sredstva	7.971.449	7.759.235
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0.50 : 1	0.50 : 1

Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava smanjen je u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu saglasno politici navedenoj u Napomeni 8.3.

Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava Društva u 2013. godini nepromenjen je u odnosu na 2012. godinu.

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	5.486.812	5.522.637
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	778.768	686.253
Svega	4.708.044	4.836.384
Kapital	2.281.536	2.075.292
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	1 : 0.48	1 : 0.43

Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu poboljšan je u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu zahvaljujući smanjenju finansijskih obaveza Društva, povećanju gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kao i dobitku ostvarenom u 2013. godini.

9. BILANS USPEHA

9.1. Prihodi od prodaje

Društvo ostvaruje prihod **pružanjem usluga na domaćem i inostranom tržištu**. Struktura prihoda je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Prihodi od prodaje povezanim pravnim licima</i>		
Prihodi od prodaje usluga zavisnim pravnim licima	24	
Prihodi od prodaje usluga ostalim povezanim pravnim licima	34	
Svega	58	
<i>Prihodi od prodaje na domaćem tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	983	338
Prihodi od prodaje usluga	1.255.220	1.174.086
Svega	1.256.203	1.174.424
<i>Prihodi od prodaje na inostranom tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	134.533	
Prihodi od pružanja usluga	5.519.331	4.705.872
Svega	5.653.864	4.705.872
UKUPNO	6.910.125	5.880.296

Struktura prihoda od prodaje po kupcima na domaćem i inostranom tržištu u 2013.god. data je u narednoj tabeli:

Struktura prihoda od prodaje po kupcima	u 000 dinara
Kupci u zemlji	1.256.227
<i>JP Putevi Srbije</i>	<i>591.443</i>
<i>Ministarstvo poljoprivrede, trgovine, šumarstva i vodoprivrede, direkcija za vode Republike Srbije – JVP Vode Vojvodine</i>	<i>190.693</i>
<i>AzVirt</i>	<i>470.361</i>
<i>EP Holding a.d.</i>	<i>24</i>
<i>Ostali</i>	<i>3.706</i>

Kupci u inostranstvu	5.653.898
Uganda	2.412.907
<i>Kampala Capital City Authority</i>	<i>1.044.134</i>
<i>Civil Aviation Authority</i>	<i>140.491</i>
<i>Uganda National Road Authority - UNRA</i>	<i>1.228.282</i>
<i>Ostali</i>	
Peru	3.240.957
<i>Consorcio Chota Cochabamba</i>	<i>1.716.155</i>
<i>Consorcio Pericos San Ignacio</i>	<i>484.263</i>
<i>Sindicato Energetico S.A.</i>	<i>416.052</i>
<i>Municipalidad distrital de Colan</i>	<i>217.117</i>
<i>Ostali</i>	<i>407.370</i>
Kazahstan	34
<i>EP Industrija a.d.-Kazahstan</i>	<i>34</i>
UKUPNO	6.910.125

9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe

Struktura prihoda od aktiviranja učinaka i robe	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Prihodi od aktiviranja robe za sopstvene potrebe		
Prihodi od aktiviranja proizvoda i usluga za sopstvene potrebe	61.614	30.484
UKUPNO	61.614	30.484

Prihod od aktiviranja proizvoda i usluga za sopstvene potrebe u 2013.g. odnosi se na

- remont mašina u zemlji 2.526 hiljada dinara i inostranstvu 24.093 hiljade dinara - projekat Z-019 Cochabamba Chota i Z-023 Pericos, Peru.
- izgradnju objekata u sopstvenoj režiji – projekat Tunel Šarani u ukupnom iznosu od 34.995 hiljada dinara.

9.3. Prihodi od povećanja/(smanjenja) vrednosti zaliha učinaka

Struktura prihoda od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Povećanje vrednosti zaliha učinaka	66.953	35.428
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	8.081	21.061
UKUPNO	58.872	14.367

Povećanje vrednosti zaliha učinaka u iznosu od 66.953 hiljade dinara odnosi se na proizveden drobljeni kamen za gornji stroj, filter i beton, materijal za donji stroj (nasip) i drobljeni pesak za proizvodnju betona - projekat Z-019 Cochabamba Chota i Z-023 Pericos, Peru.

Smanjenje vrednosti zaliha učinaka u iznosu od 8.081 hiljada dinara odnosi se na ugradjen proizveden materijal za izradu base-a, asfalta, frakcija za beton, kao i fabrikata za izradu vertikalne saobraćajne signalizacije – projekat Z-014 Yanacocha i Z-019 Cochabamba Chota , Peru.

9.4. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija

Struktura prihoda od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Prihodi od premija, subvencija, dotacija	1.323	
Prihodi po osnovu uslovljenih donacija		
UKUPNO	1.323	

Agencija za strana ulaganja i promociju izvoza je, na osnovu Pravilnika o postupku, dodeli i refundaciji državne pomoći i u skladu sa Programom podsticanja konkurentnosti i internacionalizacije srpske privrede, dodelila Društvu sredstva u iznosu od Rsd 1.323 hiljade na ime refundacije troškova otvaranja predstavništva u Zambiji i Moskvi. Sredstva su dodeljena kao de minimis državna pomoć.

9.5. Ostali poslovni prihodi

Struktura ostalih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Prihod od zakupnina	10.529	9.082
Ostali poslovni prihodi	156.718	127.668
UKUPNO	167.247	136.750

Najznačajniji **ostali poslovni prihodi** 2013.godine ostvareni u zemlji u iznosu od 147.196 hiljada dinara dati su u nastavku:

- 4.926 hiljada dinara na osnovu Ugovora o pružanju usluga u poslovnoj zgradi Energoprojekta (Energoprojekt Holding a.d.)
- 133.461 hiljada dinara - refundacija troškova na osnovu podizvođačkih ugovora na projektu Tisa
- 5.779 hiljada dinara – refundacija troškova na osnovu podizvođačkih ugovora na projektu Lot 1.1. Novi Sad.

9.6. Nabavna vrednost prodate robe

Nabavna vrednost prodate robe se u celokupnom iznosu odnosi na nabavnu vrednost prodate robe trećim licima u 2013. godini je iznosila 4.595 hiljada dinara, a u 2012. godini 3.529 hiljada dinara.

9.7. Troškovi materijala

Struktura troškova materijala	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi materijala za izradu	1.170.938	1.124.475
Troškovi ostalog materijala	224.650	154.585
Troškovi goriva i energije	1.048.652	673.886
UKUPNO	2.444.240	1.952.946

Povećanje **Troškova goriva i energije** u 2013.godini u odnosu na 2012.godinu, posledica je povećane realizacije, značajno većeg angažovanja sopstvene opreme i mehanizacije na novim projektima u zemlji (Tunel „Šarani“) i inostranstvu (Peru) , kao i angažovanjem podizvođača u režimu najma opreme sa obavezom Društva da obezbedi energente.

9.8. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Troškovi zarada</i>		
Troškovi zarada i naknada zarada - bruto	1.449.290	1.009.372
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	167.366	117.330
Svega	1.616.656	1.126.702
Troškovi ugovora o delu, autorskih ugovora, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i sl.	60.723	30.711
Naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	1.475	1.347
Ostali lični rashodi i naknade	97.331	69.207
UKUPNO	1.776.185	1.227.967

Povećanje **Troškova zarada** u odnosu na prethodni period uslovljeno je pre svega uvećanom realizacijom (novi Projekti u zemlji i inostranstvu), zatim smenskim i produženim angažovanjem radnika, isplatom tunelskih i gradilišnih dodataka i sl.

U okviru **ostalih ličnih rashoda**, najznačajniji su troškovi Društva po sledećim osnovama: prevoz radnika, ishrana na terenu, rente, stipendije, solidarne pomoći zaposlenima od kojih se na troškove u zemlji odnosi 46.231 hiljade dinara i na troškove u inostranstvu 51.100 hiljada dinara.

9.9. Troškovi amortizacije

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	1.321	559
Amortizacija nekretnina	14.049	7.783
Amortizacija postrojenja i opreme	276.545	201.154
UKUPNO	291.915	209.496

Na kraju finansijske godine stručne službe Društva izvršile su proveru rezidualne vrednosti i korisnog veka trajanja osnovnih sredstava i pri tome nisu konstatovane razlike u odnosu na prethodnu procenu.

Ukupna rezidualna vrednost osnovnih sredstava Društva na dan 31.12.2013. iznosi Rsd 711.614 hiljade.

Određena rezidualna vrednost će prouzrokovati da ukupna računovodstvena amortizacija, na kraju korisnog veka trajanja svih sredstava koja su bila predmet procene, bude niža za Rsd 711.614 hiljade, to jest za ukupno procenjeni iznos koje bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstva, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđivanja i pod pretpostavkom da su sredstva već na kraju svog korisnog veka i u stanju koje se očekuje na kraju njihovog korisnog veka trajanja.

Uz zanemarivanje procenjene rezidualne vrednosti, po pitanju efekata promene korisnog veka trajanja, u slučaju povećanja korisnog veka trajanja u odnosu na prethodne procene, pozitivni efekti na finansijski rezultat Društva (usled smanjenja troškova amortizacije tekuće godine zbog povećanja roka trajanja sredstava), u tekućoj i u narednim godinama, će se kompenzovati u onim godinama kada bi sredstva, shodno ranijim procenama, prestala da se amortizuju. Prestanak amortizacije bi bio posledica činjenice da im je kompletan koristan vek trajanja protekao u prethodnom periodu. Praktično, negativni efekti amortizacije za neko konkretno sredstvo, a time i negativni efekti na finansijski rezultat Društva, biće jednaki godišnjoj amortizaciji u onim godinama za koliko je, novom Procenom, produžen vek trajanja pojedinih sredstava. Analogno iznetom, važi u slučaju sredstava kojima je novom procenom skraćen ranije procenjeni vek trajanja.

9.10. Troškovi rezervisanja

Struktura troškova rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	7.304	5.557
Dugoročna rezervisanja po osnovu sudskih sporova		
Ostali troškovi rezervisanja		
UKUPNO	7.304	5.557

Troškovi rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju u 2013. godini jednaki su razlici između, s jedne strane, iznosa rezervisanja za otpremnine na kraju 2013. godine i, s druge strane, iznosa rezervisanja za otpremnine na dan 31.12.2012. godine umanjeno za iznos isplaćenih otpremnina u toku 2013. godine.

Procena rezervisanja na datum bilansa stanja po osnovu MRS 19 (za otpremnine prilikom odlaska u penziju) detaljnije je objašnjena u Napomeni 10.15.

9.11. Troškovi proizvodnih usluga

Struktura troškova proizvodnih usluga	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Troškovi usluga na izradi učinaka	1.236.241	1.365.868
Troškovi transportnih usluga	133.797	74.871
Troškovi investicionog i tekućeg održavanja	43.593	44.942
Troškovi zakupnina	297.138	120.144
Troškovi sajmovi	305	
Troškovi reklame i propagande	793	1.513
Troškovi ostalih usluga	69.373	53.429
UKUPNO	1.781.240	1.660.767

Troškovi usluga na izradi učinaka predstavljaju troškove na osnovu podizvođačkih ugovora na projektima u zemlji u iznosu od 534.990 hiljada dinara, odnosno na projektima u inostranstvu 701.251 hiljada dinara.

U okviru **troškova zakupnina** evidentirani su troškovi zakupa opreme, terena, poslovnog, stambenog i skladišnog prostora i to u zemlji 17.666 hiljada dinara i u inostranstvu 279.472 hiljada dinara.

Najznačajnije učešće u ukupnim troškovima zakupnina imaju troškovi zakupa krupne mehanizacije na Projektima u Peruu, koji istovremeno beleže i značajan porast u odnosu na prethodnu godinu, usled nemogućnosti da se raspoloživom opremom podmire potrebe (definisane dinamikom radova) na više dislociranih projekata istovremeno.

U okviru **troškova transportnih usluga**, pored troškova transportnih usluga u zemlji i inostranstvu, iskazani su i troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona i dr.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se u celosti odnosi na tekuće održavanje opreme.

U strukturi **troškova ostalih usluga** u zemlji u ukupnom iznosu od 54.511 hiljada dinara najznačajniji su troškovi komunalnih usluga 6.467 dinara, zaštita na radu 4.655 hiljada dinara, registracija vozila 991 hiljada dinara, ostale usluge 36.949 hiljada dinara (ostale usluge trećih lica kao što su troškovi fizičkog obezbeđenja, troškovi licenci, troškovi legalizacije, overe dokumenta i dr.).

9.12. Nematerijalni troškovi

Struktura nematerijalnih troškova	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Troškovi neproizvodnih usluga	206.382	85.994
Troškovi reprezentacije	13.449	13.575
Troškovi premija osiguranja	81.674	69.570
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	81.315	52.712
Troškovi članarina	4.756	5.876
Troškovi poreza	11.930	7.866
Ostali nematerijalni troškovi	118.975	116.025
UKUPNO	518.481	351.618

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: advokatskih usluga, stručnog usavršavanja zaposlenih, zdravstvenih usluga, konsalting usluga, overe sudskih tumača, revizije godišnjih računa i dr.

Povećanje troškova neproizvodnih usluga u odnosu na prethodni period posledica je završenih arbitražnih postupaka u Peruu u 2013. godini i evidentiranja ostvarenih troškova advokatskih usluga po tom osnovu.

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i dr.

Troškovi premije osiguranja nastali su po osnovu osiguranja radova, imovine i lica i to u zemlji 33.350 hiljada dinara, u inostranstvu 48.324 hiljada dinara.

Od ukupnih **troškova platnog prometa i bankarskih usluga** najveći deo odnosi se na troškove bankarskih provizija za izdate garancije.

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi: poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, naknada za šume i dr. U ukupnom iznosu troškova poreza inostranstvo učestvuje sa iznosom od 10.175 hiljada dinara, zemlja 1.755 hiljada dinara.

Ostali nematerijalni troškovi najvećim delom se odnose na: usluge matičnog preduzeća EP Holding a.d. 86.969 hiljada dinara (konsultanske usluge, usluge kontrole i nadzora, usluge održavanja poslovne zgrade, usluge korišćenja zaštitnog znaka i pravne usluge), takse (administrativne, sudske i dr.)

9.13. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		
Prihodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		
Prihodi od kamate po drugim osnovama	31.521	79.967
Svega	31.521	79.967

<i>Pozitivne kursne razlike</i>		
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	118	604
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	18	13.120
Pozitivne kursne razlike po drugim osnovama	242.934	360.562
Svega	243.070	374.286
Prihodi od efekata valutne klauzule	5.912	9.532
Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica		
Ostali finansijski prihodi	149	489
UKUPNO	280.652	464.274

Najznačajniji deo **prihoda od kamata** odnosi se na fakturisanu kamatu Investitoru za nenaplaćena potraživanja u ugovorenom roku u ukupnom iznosu od 29.698 hiljada dinara – Projekat Z-017 Kawempe Kafu, Uganda.

9.14. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Rashodi kamata</i>		
Rashodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	29.772	41.589
Rashodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		
Rashodi od kamate po drugim osnovama	152.967	191.301
Svega	182.739	232.890
<i>Negativne kursne razlike</i>		
Negativne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	17.582	72.222
Negativne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	374	1.299
Negativne kursne razlike po drugim osnovama	224.800	345.727
Svega	242.756	419.248
Rashodi od efekata valutne klauzule	12.761	18.221
Ostali finansijski rashodi		
UKUPNO	438.256	670.359

Najznačajniji deo **rashoda od kamata po drugim osnovama** u 2013.godini je posledica kamata na uzete kredite kod poslovnih banaka kao i kamata po osnovu ugovora o lizingu, u zemlji 71.876 hiljada dinara i u inostranstvu 81.091 hiljada dinara.

Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule se odnosi na negativne efekte po osnovu ugovorenih obaveza i potraživanja u zemlji sa valutnom klauzulom.

9.15. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	15.316	3.688
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti		
Viškovi	3	355
Naplaćena otpisana potraživanja		
Prihodi od smanjenja obaveza	782	3.583
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika		
Prihodi od ukidanja rezervisanja		
Ostali nepomenuti prihodi	99.782	47.906
Svega	115.883	55.532
<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine</i>		
Nematerijalne imovine		
Nekretnina, postrojenja, opreme i nekretnina	18.745	24.138
Dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		
Zaliha		
Potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	147	
Ostale imovine		
Svega	18.892	24.138
UKUPNO OSTALI PRIHODI I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	134.775	79.670

Dobitak poslovanja koje se obustavlja		
Pozitivan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda	23.460	16.012
UKUPNO	23.460	16.012

Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme su ostvareni po osnovu prodaje građevinskih mašina i opreme.

Najznačajniji iznos od Rsd 14.528 hiljada odnosi se na prodaju osnovnog sredstva lizing kući Sogelease Srbija (ugovor o kupovini mašine u formi „Sale and Lease Back“). Po istom osnovu ostvaren je i gubitak od prodaje u iznosu od Rsd 14.539 (Napomena 9.16.) .

Prihodi od smanjenja obaveza u iznosu od 782 hiljade dinara rezultat su izvršenog otpisa obaveza, za koje je Društvo na bazi predloga popisne komisije i saglasno odredbama MRS 39 procene realnosti bilansnih pozicija donelo odluku o otpisu.

U nastavku su dati najznačajniji iznosi **Ostalih nepomenutih prihoda:**

- 61.871 hiljada dinara – ukidanje rezervi po osnovu preračuna finansijskih izveštaja prikazanih u drugoj funkcionalnoj valuti u odnosu na izveštajnu valutu završenih i bilansiranih projekata u inostranstvu u skladu sa MRS 21 (Napomena 10.13.)
- 33.295 hiljada dinara – naplata šteta od osiguranja nastalih po osnovu totalnog uništenja opreme na projektima u inostranstvu (Projekat Z-016 Chavimochic, Peru) i kradje opreme na projektima u zemlji (Projekat Lot 1.1. Novi Sad).

Prihodi od usklađivanja vrednosti nastali su po osnovu svođenja vrednosti investicione nekretnine na fer vrednost u skladu sa MRS 40 (Napomena 10.3).

9.16. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Ostali rashodi</i>		
Gubici od prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	34.452	19.438
Gubici od prodaje materijala		
Manjkovi	37	11.192
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	17.692	55.628
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe	19.218	50.417
Ostali nepomenuti rashodi	10.951	7.229
Svega	82.350	143.904
<i>Rashodi po osnovu obezvređenja imovine</i>		
Nematerijalne imovine		
Nekretnina, postrojenja i opreme		
Dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		
Zaliha materijala i sirovine		
Potraživanja i kratkočnih finansijskih plasmana		
Ostale imovine		
Svega		
UKUPNO OSTALI RASHODI I RASHODI OD USKLADIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	82.350	143.904
Gubitak poslovanja koje se obustavlja		
Negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda	56.966	44.792
UKUPNO	56.966	44.792

Gubici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme nastali su po osnovu:

- Rashoda osnovnih sredstava na projektu Z-019 Cochabamba Chota, Peru u vrednosti od Rsd 18.452 hiljada (Odluka Odbora direktora Društva o vanrednom rashodu osnovnih sredstava)

- Prodaje osnovnog sredstva lizing kući Sogelease Srbija (ugovor o kupovini mašine u formi „Sale and Lease Back“) sadašnje vrednosti Rsd 14.539 hiljada. Po istom osnovu ostvaren je i dobitak od prodaje u iznosu od Rsd 14.528 (Napomena 9.15.)
- Rashoda osnovnih sredstava u Peruu u iznosu od Rsd 1.219 hiljada (odluka Odbora direktora Društva o usvajanju redovnog godišnjeg popisa)
- Prodaje osnovnih sredstava u Kazahstanu u iznosu od Rsd 232 hiljade (odluka Odbora Direktora Društva).

Iskazani **manjkovi** se odnose na manjkove osnovnih sredstava i rezervnih delova.

Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja u zemlji u iznosu od Rsd 6.011 hiljada rezultat su izvršene procene realnosti bilansnih pozicija saglasno odredbama MRS 39 i načelu opreznosti, za koje je rukovodstvo Društva donelo odluku o otpisu.

Pored navedenog, Društvo je, na bazi predloga popisne komisije i saglasno odredbama MRS 39, izvršilo otpise potraživanja na projektima u Peruu, u iznosu od Rsd 11.681 hiljada.

Najznačajniji iznos **rashoda po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe** u zemlji iznosi od Rsd 7.352 hiljada u inostranstvu Rsd 11.865 hiljada, odnosi se na otpis zastarelih zaliha na osnovu odluke Odbora direktora Društva o usvajanju redovnog godišnjeg popisa imovine i obaveza.

Ostali nepomenuti rashodi najvećim delom odnose se na troškove donacija u iznosu od Rsd 8.445 hiljada.

9.17. Dobitak pre oporezivanja

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	7.199.181	6.061.897
Poslovni rashodi	6.823.960	5.411.880
Poslovni rezultat	375.221	650.017
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	280.652	464.274

Finansijski rashodi	438.256	670.359
Finansijski rezultat	-157.604	-206.085
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	134.775	79.670
Ostali rashodi	82.350	143.904
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	52.425	-64.234
<i>Efekti poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda</i>		
Prihod	23.460	16.012
Rashod	56.966	44.792
Neto efekat	-33.506	-28.780
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	7.638.068	6.621.854
UKUPNI RASHODI	7.401.532	6.270.936
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	236.536	350.918

9.18. Porez na dobitak i neto dobitak

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	236.536	350.918
Usklađivanje i korekcija prihoda/rashoda u poreskom bilansu	-114.220	-24.411
Kapitalni dobici/gubici iskazani u bilansu uspeha		-14.062
Oporeziva dobit	122.316	340.568
Kapitalni dobici/gubici obračunati u skladu sa zakonom		-10.424
Poreska osnovica	122.316	340.568
Obračunati porez (15% od poreske osnovice)	18.347	34.057
Ukupna umanjnje obračunatog poreza	6.054	17.028
Obračunati porez po umanjenju	12.293	17.028
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	236.536	350.918
Poreski rashod perioda	12.293	17.028
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	27.214	17.910
Neto dobitak/gubitak	197.029	315.980

Nakon predaje Finansijskih izveštaja za 2012.tu godinu, a pre predaje poreske prijave i poreskog bilansa za 2012. godinu, Društvo je izvršilo korekciju obračuna poreza na dobit (obrazac PB1) u delu: uvećanja poreske osnovice za 51.448 hiljada dinara, odnosno uvećanja obračunatog poreza po umanjenju za 2.572 hiljada dinara.

Korekcija Obaveze za porez na dobit 2012. sprovedena je u 2013. godini na teret rashoda prethodnog perioda. Obavezu za porez na dobit 2013., Društvo je izmirilo u zakonskom roku.

Umanjenje obračunatog poreza (33%) je posledica poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva.

Neiskorišćeni deo poreskog kredita koji se može iskoristiti za umanjenja poreza na dobit u narednom periodu iznosi: na kraju 2013. godine 120.482 hiljada RSD, dok je na kraju 2012. godine iznosio 123.310 hiljada RSD (Napomena 10.22).

9.19. Neto dobitak po akciji

<i>Pokazatelj</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	197.029	315.980
Prosečan broj akcija tokom godine	1.493.131	1.493.131
Neto dobitak po akciji u dinarima	132	212

10. BILANS STANJA

10.1. Nematerijalna ulaganja

Struktura i promena stanja nemat. ulaganja	u 000 dinara			
	Nemat. ulaganja u pripremi	Avansi za nemater. ulaganja	Ostala nemater. ulaganja	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>				
Početno stanje (1.1.2013.)	1.494		9.325	10.819
Korekcije početnog stanja				
Nove nabavke u toku godine				
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			(2.060)	(2.060)
Krajnje stanje (31.12.2013.)	1.494		7.265	8.759
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.1.2013.)			3.275	3.275
Korekcije početnog stanja				
Amortizacija za 2013. godinu			1.322	1.322
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			(2.060)	(2.060)
Krajnje stanje (31.12.2013.)			2.537	2.537
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>				
Stanje 1.1.2013.	1.494		6.050	7.544
Stanje 31.12.2013.	1.494		4.728	6.222

10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promena stanja nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara						
	Zemljište	Grad. objekti	Postrojenja i oprema	Nekret., postr. i oprema u pripremi	Ostala osnov. sred.	Ulaganja na tuđim nekretninama	UKUPNO
<i>Nabavna vrednost</i>							
Početno stanje (1.1.2013.)	92.456	592.515	4.383.325	34.014	0	28.622	5.130.932
Korekcije početnog stanja							
Nove nabavke u toku godine	4.087	24.683	902.134			10.924	941.828
Prenos sa jednog oblika na drugi	1.505		31.723	(33.228)			0
Revalorizacija - efekti procene							
Otuđivanje, rashodovanje i dr.		(34.582)	(188.689)				(223.271)
Krajnje stanje (31.12.2013.)	98.048	582.616	5.128.493	786	0	39.546	5.849.489
<i>Ispravka vrednosti</i>							
Početno stanje (01.1.2013.)	0	275.376	3.013.077	0	0	3.578	3.292.031
Korekcije početnog stanja							
Amortizacija za 2013. godinu		8.286	276.545			5.762	290.593
Prenos sa jednog oblika na drugi							
Revalorizacija - efekti procene		(83.793)					(83.793)
Otuđivanje, rashodovanje i dr.		(34.582)	(153.092)				(187.674)
Krajnje stanje (31.12.2013.)	0	165.287	3.136.530	0	0	9.340	3.311.157
<i>Sadašnja (neotpisana vrednost)</i>							
Početno stanje 1.1.2013.	92.456	317.139	1.370.248	34.014	0	25.044	1.838.901
Krajnje stanje 31.12.2013.	98.048	417.329	1.991.963	786	0	30.206	2.538.332

Ukupna **povećanja osnovnih sredstava** u iznosu od Rsd 975.841 hiljada u periodu od 01.01.-31.12.2013. data su u nastavku

<i>Projekat</i>	<i>Postrojenja i oprema</i>	<i>Ostale nekret. postr. oprema</i>	<i>Oprema u pripremi i avansi</i>
Srbija-nabavke	303,161	13,615	786
Aktiviranje os. sredstava u pripremi kto 02710 31.12.2012	30,565		
Aktiviranje os. sredstava u pripremi kto 02711 31.12.2012		1,505	
Srbija-nabavka nepokretnosti -zemljište Tuneli "Šarani"		4,087	
Srbija-izgradnja objekata u sopstvenoj režiji		34,995	
Srbija-investiciono ulaganje	1,867		
Uganda - nabavka	78,458	785	
Z-019 Cochabamba Chota, Peru-nabavka	6,667	1,794	
Z-019 Cochabamba Chota, Peru-investiciono ulaganje	27,450		
Z-022 Colan Peru-nabavka	958		
Z-023 Pericos Peru-nabavka	455,602	1,685	
Z-023 Pericos Peru - investiciono ulaganje	1,085		
Z-024 Chancay Peru-nabavka	4,162	2,804	
Z-0188 Chira Piura III, Peru-nabavka		2,849	
Z-0188 Chira Piura III, Peru-investiciono ulaganje	612		
Predstavništvo Zambija-nabavka		350	
Ukupno	910,587	64,468	786

Osnovna sredstva namenjena prodaji detaljnije su objašnjena u Napomeni 10.5.

Osnovna sredstva u pripremi odnose se na investiciono ulaganje u toku (Rsd 658 hiljada -otvoren radni nalog za remont trafo stanice na projektu Tunel Šarani; Rsd 128 –vrednost laboratorijske opreme čije je montiranje u toku).

Struktura imovine koje je Društvo založilo kao obezbeđenje kreditne linije odobrene od strane Scotiabank Peru obelodanjena je u Napomeni 11.

10.3. Investicione nekretnine

Promena stanja investicionih nekretnina	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Početno stanje (01. januara)	287.940	204.642
Korekcije početnog stanja		
Nove nabavke		115.687
Prenos sa jednog oblika na drugi		117.794
Revalorizacija - efekti procene	18.745	194.284
Otuđivanje i rashodovanje		-344.467
Krajnje stanje (31. decembra)	306.685	287.940

U nastavku su date informacije u vezi sa promenama investicionih nekretnina Društva:

- 287.940 hiljada dinara – fer vrednost investicione nekretnine na dan 31. decembra 2012. godine (55,00% ukupne površine zgrade Cruz del Sur, Peru namenjene izdavanju)
- 18.745 hiljada dinara – efekat svođenja na fer vrednost investicione nekretnine Cruz del Sur, Peru na osnovu izvršene procene na dan 30.12.2013. godine. Procena vrednosti je izvršena od strane nezavisnog procenitelja PROVALUA S.A.A. – PROVSA, Peru koji ima priznate (ovlašćenje izdato od strane nadležne institucije u Peruu: Superintendencia de Banca, Seguros i AFP-Peru) i relevantne stručne kvalifikacije kao i nedavno iskustvo sa lokacijama i kategorijom investicione nekretnine koju je procenjivao. Procena vrednosti je vršena na osnovu brojnih faktora, kao što su: procena tržišnih uslova i procena stopa kapitalizacije korišćenjem uporednih tržišnih podataka, tamo gde je to moguće. Usled trenutnog stanja na tržištu nekretnina, i smanjenog broja kupoprodajnih transakcija u odnosu na ranije godine, prouzrokovanih ekonomskom krizom, procenitelji su u povećanoj meri koristili svoje poznavanje tržišta i profesionalno rasuđivanje, te se nisu oslanjali samo na rezultate uporedivih transakcija koje su se desile u prošlosti.
- 306.685 hiljada dinara -predstavlja fer vrednost dela zgrade Cruz del Sur namenjenog izdavanju na dan 31.12.2013.godine.

10.4. Dugoročni finansijski plasmani

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>		
Energo Uganda	3.111	3.111
Svega	3.111	3.111
<i>Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica</i>		
Beogradska berza	2.247	2.247
Svega	2.247	2.247
UKUPNO	5.358	5.358
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani</i>		
Dugoročni stambeni krediti dati zaposlenima	4.779	5.290
Ostali dugoročni finansijski plasmani		
Svega	4.779	5.290
UKUPNO	10.137	10.648

Društvo poseduje 20 akcija Beogradske berze pojedinačne vrednosti 112 hiljada dinara.

Dugoročni stambeni krediti dati su zaposlenima bez kamate sa rokovima otplate 480 odnosno 240 mesečnih rata. Revalorizacija stanja duga vrši u skladu sa čl. 23 Zakona o stanovanju, čime se mesečne otplatne rate usklađuju sa kretanjem potrošačkih cena u Republici, a najviše do visine rasta prosečne mesečne zarade bez poreza i doprinosa u Republici.

10.5. Zalihe i dati avansi

Struktura zaliha i Datih avansa	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Zalihe materijala	543.576	556.703
Nedovršeni proizvodi	104.403	45.531
Gotovi proizvodi		
Roba	33.122	3.555
Stalna sredstva namenjena prodaji	50.688	50.688
Dati avansi	69.565	75.286
Minus: ispravka vrednosti	-182	-182
UKUPNO	801.172	731.581

Od ukupno prikazanih **zaliha materijala**, rezervnih delova, alata i inventara u iznosu od Rsd 543.576 hiljada, na zalihe u inostranstvu odnosi se Rsd 419.280 hiljada (Uganda 237.614 hiljade dinara, Peru 181.666 hiljada dinara), dok zalihe u zemlji iznose 124.296 hiljada dinara . Postojanje zaliha, prvenstveno materijala i rezervnih delova, uslovljeno je intenzitetom radova na projektima, kao i mogućnostima blagovremene nabavke u regionima rada.

Ukupna vrednost **Robe** gotovo u celosti se odnosi na fakturisane nabavke zaliha materijala i rezervnih delova na projektima u Ugandi, koje nisu zaprimljene zaključno sa 31.12.2013. (Roba na putu -Rsd 32.822 hiljade).

Zalihe nedovršene proizvodnje u iznosu od Rsd 104.403 hiljade odnose se na proizveden drobljeni kamen za gornji stroj, drobljeni kamen za filter, agregat za beton i materijal za donji stroj (nasip) na projektima u Peruu.

U nastavku je dat pregled **zemljišta i nekretnina namenjenih prodaji**

<i>Rb</i>	<i>Opis</i>	<i>Lokacija</i>	<i>Površina</i>	<i>Sadašnja vrednost 000 Rsd</i>
1	Zemljište - Mombasa Road, Kenija	Nairobi, Kenija	12.140,55 m ²	4,066
2	Zemljište "Santa Clara", Peru	Santa Clara, Lima, Peru	23.009,70 m ²	18,601
3	Magacinski prostor "Santa Clara", Lima	Santa Clara, Lima, Peru	792,35 m ²	22,273
4	Poslovni prostor - Buenos Aires, Argentina	Buenos Aires, Argentina	86,30 m ²	5,748
Ukupno				50,688

Na osnovu odluke Upravnog odbora Društva od 21.04.2011.godine o prodaji poslovno stambenog prostora u Argentini izvršena je reklasifikacija na građevinske objekte namenjene prodaji u iznosu od 5.748 hiljada dinara u skladu sa MSFI 5.

Na osnovu odluke Odbora direktora Društva od 02.10.2012.godine o prodaji zemljišta u Keniji i zemljišta Santa Clara – Lima sa pripadajućim objektima (magacinskim prostorom), izvršena je reklasifikacija na zemljišta namenjena prodaji u ukupnom iznosu od 22.667 hiljada dinara odnosno građevinske objekte namenjene prodaji u iznosu od 22.273 hiljade dinara u skladu sa MSFI 5.

U nastavku su dati najznačajniji iznosi **datih avansa** dobavljačima:

- Rsd 21.048 hiljada – Electro Centre Ltd, Uganda
- Rsd 15.446 hiljada – Stone Construction Ltd, Uganda
- Rsd 6.686 hiljada – Digital Vision Ltd, Uganda
- Rsd 3.684 hiljada – Cementers Ltd, Uganda
- Rsd 1.866 hiljada – Corporacion de Infraestructuras, Peru
- Rsd 1.718 hiljada – J.A.K. Constructores Generales Scrl, Peru
- Rsd 902 hiljade – Elso Projekt
- Rsd 817 hiljada – NIS Gazprom Neft.

10.6. **Kratkoročna potraživanja**

Struktura kratkoročnih potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Potraživanja po osnovu prodaje</i>		
Kupci – matična i zavisna pravna lica	26	
Kupci – ostala povezana pravna lica		
Kupci u zemlji	343.878	285.545
Kupci u inostranstvu	2.077.765	2.953.954
Minus: Ispravka vrednosti	-77.947	-81.243
Svega	2.343.722	3.158.256
<i>Potraživanja iz specifičnih poslova</i>		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	94.241	94.241
Minus: Ispravka vrednosti	-94.241	-94.241
Svega		
<i>Druga potraživanja</i>		
Potraživanja za kamatu i dividende		
Potraživanja od zaposlenih	6.586	4.362
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	26.909	16.615
Potraživanja po osnovu preplaćenih poreza i doprinosa		
Ostala potraživanja	191.160	198.270
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	224.655	219.247
UKUPNO	2.568.377	3.377.503

Potraživanja po osnovu prodaje u ukupnom iznosu od Rsd 2.343.722 hiljade detaljnije su objašnjena u Napomeni 8.1.

U nastavku je data specifikacija najznačajnijih **ostalih potraživanja**:

- 62.581 hiljada dinara – potraživanje od poreske uprave za više plaćen porez na dobit u Peruu
- 44.604 hiljade dinara – potraživanje za više plaćen porez na dodatu vrednost u Kazahstanu
- 29.175 hiljada dinara – potraživanje od poreske uprave za više plaćen porez na dobit u Ugandi
- 29.885 hiljada dinara – potraživanje od Consorcio Cochabamba Chota po osnovu datih pozajmica – projekat Z-019 Cochabamba Chota, Peru
- 15.712 hiljada dinara – potraživanje Consorcio Energoprojekt – Johesa po osnovu datih pozajmica – projekat Z-014 Yanacocha, Peru

Promene na računu **ispravke vrednosti potraživanja** su prikazane u narednoj tabeli.

Promene ispravke vrednosti potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01. januara	175.484	170.538
Dodatna ispravka vrednosti	-2.839	4.946
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja	309	
Naplaćena ispravljena potraživanja	147	
UKUPNO	172.188	175.484

Formiranje i ukidanje ispravke vrednosti potraživanja iskazuje se u okviru „Ostalih rashoda/ostalih prihoda“ u Bilansu uspeha (Napomene 9.14 i 9.15).

Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan izveštavanja je fer vrednost svake pojedinačne kategorije gore navedenih potraživanja.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su nekamatonsna.

Ispravka vrednosti pojedinih potraživanja izvršenih tokom 2013. godine je prezentovana u Napomeni 8.1, dok je informacija o neusaglašenim odnosima sa pojedinim kupcima prezentovana u Napomeni 10.23.

10.7. Kratkoročni finansijski plasmani

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kratkoročni krediti i plasmani – matična, zavisna i ostala povezana pravna lica</i>		
Zavisnim pravnim licima	448.464	431.222
Ostala povezana pravna lica	51.107	50.247
Tekuće dospeće dugoročnih kredita		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	499.571	481.469
<i>Kratkoročni krediti u zemlji</i>		
Deo dugoročnih stambenih kredita koji dospevaju do 1 godine	681	672
Tekuće dospeće dugoročnih kredita		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	681	672
<i>Ostali kratkoročni krediti i plasmani</i>		
Kratkoročni krediti u inostranstvu		
Tekuće dospeće dugoročnih kredita u inostranstvu		
Namensko oročenje sredstava kod inostranih poslovnih banaka	9.474	30.403
Ostali kratkoročni plasmani	5.270	4.934
Minus: Ispravka vrednosti	-2.477	-2.477
Svega	12.267	32.860
UKUPNO	512.519	515.001

Kratkoročni krediti i plasmani dati zavisnim pravnim licima odnose se na potraživanja Društva od ino koompanije koja je 100% u vlasništvu Društva (IC Energo Uganda, Uganda).

Detaljnije informacije o **deponovanim sredstvima** kod inostranih poslovnih banaka su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Valuta</i>	<i>Datum plasmana</i>	<i>Datum Dospeća</i>	<i>Iznos u 000 RSD</i>
Banco Continental BBVA, Peru	soles	19.12.2013.	18.01.2014.	9.474
UKUPNO				9.474

Ostali kratkoročni plasmani uključuju deponovana sredstva kod inostranih poslovnih banaka. Sredstva su deponovana po osnovu garantovanja linije odobrene za avansne garancije, na period do povraćaja avansa za koji je od banke izdata garancija prema investitorima i sa kamatnom stopom od 0,8% na godišnjem nivou.

10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Tekući računi (dinarski)	27.616	5.636
Tekući računi (devizni)	741.457	460.853
Dinarska blagajna	16	45
Devizna blagajna	7.207	6.157
Kratkoročno oročeni depoziti i akreditivi		
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena		
Ostala novčana sredstva	2.472	213.562
UKUPNO	778.768	686.253

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Društva iskazana su sredstva:

- u poslovnim bankama u zemlji (Erste bank a.d. Novi Sad, Komercijalna banka a.d., Vojvođanska banka, Societe Generale Banka Srbija a.d. Beograd, Hypo Alpe Adria Bank a.d. Beograd, Banca Intesa a.d. Beograd, Raiffeisen banka a.d. Beograd, UniCredit bank Srbija a.d. Beograd, Alpha bank Srbija a.d. Beograd, Jubmes banka a.d. Beograd,) i
- na deviznim računima u inostranstvu:
  - u Kazahstanu (Kaspi banka, ATF banka, Nur banka)
  - u Peruu (Banco de Credito, Scotiabank, BBVA banco Continental, HSBC bank, Banco Santander, Banco Financiero)
  - u Ugandi (Barclays bank, Bank of Africa, Standard Chartered)

10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

Struktura poreza na dodatu vrednosti i aktivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Porez na dodatu vrednost	454	1.673
Unapred plaćeni troškovi	52.831	68.653
Razgraničeni porez na dodatu vrednost	6.357	11.205
Potraživanja za nefakturisani prihod	389.595	222.333
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza		
Ostala aktivna vremenska razgraničenja		
UKUPNO	449.237	303.864

U nastavku je data struktura najznačajnijih **unapred plaćenih troškova**:

- 7.625 hiljada dinara – unapred plaćeno osiguranje građevinskih radova i troškovi bankarskih garancija – Projekti u Srbiji
- 2.825 hiljada dinara – unapred plaćeno osiguranje opreme – Projekti u Srbiji
- 8.545 hiljada dinara – unapred plaćene advokatske usluge u arbitražnim procesima – projekat Z-0188 Chira Piura, Peru
- 11.423 hiljada dinara – unapred plaćene advokatske usluge u arbitražnim procesima – projekat Z-016 Chavimochic, Peru
- 5.205 hiljada dinara – unapred plaćene advokatske usluge u arbitražnim procesima – projekat Z-008 Huamachuco, Peru
- 8.865 hiljada dinara – unapred plaćeno osiguranje građevinskih radova na projektima u Ugandi
- 3.607 hiljada dinara – unapred plaćeni troškovi zakupa na projektima u Ugandi.

Razgraničeni PDV obuhvata iskazan PDV u primljenim fakturama koje se odnose na tu godinu, a pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u narednom obračunskom periodu, iz razloga što su ulazne fakture stigle nakon sastavljanja poreske prijave za decembar te godine.

U okviru **potraživanja za nefakturisani prihod** evidentirana su sledeća potraživanja:

- 39.010 hiljade dinara - potraživanja od Investitora po osnovu odobrenih ali nefakturisanih arbitražnih zahteva u 2013. – Projekat Z-014 Yanacocha, Peru.
- 163.175 hiljada dinara - potraživanja od Investitora na osnovu overenih predsituacija za izvršene radove 2013. – Projekat Z-019 Cochabamba - Chota, Peru.
- 70.479 hiljada dinara - potraživanja od Investitora na osnovu overenih predsituacija za izvršene radove 2013. – Projekat Z-023 Pericos, Peru.
- 12.399 hiljada dinara – potraživanja od Conalvias SAS za nefakturisane izvršene usluge – Projekat Z-019 Cochabamba Chota, Peru
- 832 hiljade dinara - potraživanja od Investitora na osnovu overenih predsituacija za izvršene radove 2013. – Projekat Z-024 Chancay y Rucuy, Peru.
- 99.254 hiljade dinara - potraživanja od Investitora na osnovu overenih predsituacija za izvršene radove 2013. – Projekat Tunel Šarani.
- 2.651 hiljada dinara – potraživanja za izvršene radove rekonstrukcije u 2013. u skladu sa Ugovorom 1698 O.Š. Takovski Ustanak.
- 1.796 hiljada dinara - potraživanja od Investitora na osnovu overenih predsituacija za izvršene radove 2013. – Projekat Lot 1.1. Novi Sad.

10.10. Promene na kapitalu

Red. br.	OPIS	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	Ostali kapital (rn 309)	Neplaćeni upisani kapital (grupa 31)	Emisiona premija (rn 320)	Rezerve (rn 32,322)	Revalorizaci one rezerve (račun 330-331)	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (rn 332)	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (rn 333)	Neraspor. dobitak (rn 34)	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (rn 037,237)	Ukupno (kol.2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Stanje na dan 01.01. prethodne godine 01.01.2012.	612184	16274			69075	98974	2076		847382			1645965	
2.	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini - povećanje												0	
3.	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje												0	
4.	Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine 2011. (r.br.1+2-3)	612184	16274	0	0	69075	98974	2076	0	847382	0	0	1645965	0
5.	Ukupna povećanja u prethodnoj godini						137885			315979			453864	
6.	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini		1041							23496			24537	
7.	Stanje na dan 31.12. prethodne godine 2012. (r.br.4+5-6)	612184	15233	0	0	69075	236859	2076	0	1139865	0	0	2075292	0
8.	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini - povećanje												0	
9.	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini - smanjenje												0	
10.	Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine 2012. (r.br. 7+8-9)	612184	15233	0	0	69075	236859	2076	0	1139865	0	0	2075292	0
11.	Ukupna povećanja u tekućoj godini						71224			197029				
12.	Ukupna smanjenja u tekućoj godini		138				61871							
13.	Stanje na dan 31.12. tekuće godine 2013. (r.br.10+11-12)	612184	15095	0	0	69075	246212	2076	0	1336894	0	0	2281536	0

10.11. Osnovni kapital

Struktura kapitala	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Osnovni kapital</i>		
Osnovni kapital	612.184	612.184
Ostali osnovni kapital	15.095	15.233
UKUPNO	627.279	627.417

Akcijski kapital čini 1.493.131 običnih akcija. Nominalna vrednost akcija iznosi 410,00 dinara. Knjigovodstvena vrednost iznosi 1.528,02 dinara.

Akcijski kapital - obične akcije obuhvataju osnivačke i u toku poslovanja emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Akcijski kapital – obične akcije obuhvataju osnivačke i u toku poslovanja emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i na deo stečene mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Akcijski kapital se odnosi na akcije, koje su u skladu sa propisima o svojoj transformaciji besplatno ustupljene ili prodane sa popustom.

Društvo je od 09.12.2013. u 100% vlasništvu Energoprojekt Holding a.d.

Ostali osnovni kapital u iznosu od 15.095 hiljada dinara nastao je preknjižavanjem izvora vanposlovnih sredstava.

10.12. Rezerve

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

Struktura rezervi	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Emisiona premija		
Zakonske rezerve	67.967	67.967
Statutarne i druge rezerve	1.108	1.108
UKUPNO	69.075	69.075

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala.

Opštim aktom Društva utvrđene su statutarne rezerve o čijoj visini odlučuje Skupština akcionara Društva na predlog Odbora direktora, a koje ne mogu biti manje od 5% ostvarenog neto dobitka.

10.13. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju

Struktura revalorizacionih rezervi, nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Revalorizacione rezerve	241.370	170.146
Rezerve po osnovu preračuna finansijskih izveštaja prikazanih u drugoj funkcionalnoj valuti u odnosu na izveštajnu valutu	4.842	66.713
Nerealizovani dobitci od HoV raspoloživih za prodaju	2.076	2.076
Nerealizovani gubici od HoV raspoloživih za prodaju		
UKUPNO	248.288	238.935

Od ukupnog iznosa revalorizacionih rezervi iznos od 170.146 hiljada dinara odnosi se na razliku između knjigovodstvene vrednosti osnovnog sredstva (55% zgrade Cruz del Sur, Lima) i fer vrednosti (procenjena vrednost) istog na dan prenosa na investicionu nekretninu u skladu sa odlukom Odbora direktora Društva 2012. i relevantnim odredbama MRS 16 i MRS 40. Na taj način isključen je efekat povećanja fer vrednosti iz bilansa uspeha Društva koja su nastala pre nego što je nekretnina postala investiciona. Procena vrednosti je izvršena od strane nezavisnog procenitelja PROVALUA S.A.A. – PROVSA, Peru koji ima priznate (ovlašćenje izdato od strane nadležne institucije u Peruu: Superintendencia de Banca, Seguros i AFP-Peru) i relevantne stručne kvalifikacije kao i nedavno iskustvo sa lokacijama i kategorijom investicione nekretnine koju je procenjivao.

Povećanje revalorizacionih rezervi u iznosu od 71.224 hiljada dinara odnosi se na izvršeno uskladjenje vrednosti osnovnog sredstva (poslovna zgrada „Energoprojekt“) u skladu sa Odlukom IO EP Holding a.d. od 16.12.2013. i obračun pripadajuće odložene poreske obaveze u skladu sa MRS 12 (Napomena 10.22).

Smanjenje rezervi po osnovu preračuna finansijskih izveštaja prikazanih u drugoj funkcionalnoj valuti u odnosu na izveštajnu valutu u iznosu od 61.871 hiljada dinara posledica je ukidanja pripadajućeg dela prethodno formiranih rezervi završenih i bilansiranih projekata u inostranstvu u skladu sa MRS 21 (Napomena 1, Bilansirani projekti u inostranstvu).

10.14. Neraspoređeni dobitak

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01.01.	1.139.865	847.382
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak		
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 12		-23.496
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 19		
Raspodela dobitka (dividende)		
Korekcija dobitka po osnovu izdvajanja u zakonske rezerve		
Raspodela dobitka u statutarne rezerve		
Ostalo		
Dobit tekuće godine	197.029	315.979
Stanje na dan 31. decembra	1.336.894	1.139.865

Na predlog Odbora direktora Društva Skupština Društva donela je odluku o raspodeli dobiti za 2012. godinu i to:

- 315.979 hiljada dinara u neraspoređenu dobit Društva.

10.15 Dugoročna rezervisanja

Struktura dugoročnih rezervisanja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Rezervisanje po osnovu sudskih sporova u skladu sa MRS 37		
Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih	30.752	28.740
Ostala dugoročna rezervisanja	97.097	97.097
UKUPNO	127.849	125.837

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna stručnog tima iz sistema Energoprojekt.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva društva iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna društva u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivan i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Snižavanje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina za ceo sistem Energoprojekt (za 0,57%), u bilansu stanja na dan 31.12.2013. godine u odnosu na dan 31.12.2012. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje broja zaposlenih za 1,50% i povećanje prosečne očekivanje otpremnine za 4,79%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 2,42% i povećanje razlike između godišnje diskontne stope i prosečnog godišnjeg očekivanog rasta zarada za 0,50%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih celog Preduzeća.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- *prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;*
- *drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i*
- *treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.*

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju na osnovu člana 48 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini: 1) njegove trostruke neto zarade isplaćene za mesec koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 2) trostrukog iznosa neto prosečne zarade kod Poslodavca u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 3) u iznosu utvrđenom zakonom; u zavisnosti koji je od navedenih iznosa najpovoljniji za zaposlenog.

Prilikom diskontovanja uvažene su sledeće pretpostavke:

- *očekivani godišnji rast zarada u Društvu od 6% i*
- *diskontna stopa od 9% .*

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Preduzeću, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za **godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 9%**. U paragrafu 78, MRS 19, kao i u paragrafu BC 33 u okviru Osnova za zaključivanje MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok dospeća obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena shodno godišnjem prinosu na državne hartije od vrednosti emitovanim 30. decembra 2013. godine, od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije. Navedena hartija od vrednosti je emitovana uz godišnju kamatnu stopu od 8,89%. Kako je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći (371 dan) od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna, pri određivanju diskontne stope, uvažavajući zahteve iz paragrafa 81, MRS 19, procenjena je diskontna stopa za duže rokova dospeća.

Godišnji očekivani rast zarada u Preduzeću je planiran na nivou od 6%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije. Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2016. godine, koji je usvojen na sednici Izvršnog odbora NBS 18. oktobra 2013. godine, pored ostalog, utvrđena je ciljana stopa inflacije za 2014. godinu od 4%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Shodno navedenom, a uvažavajući i značajno snižavanje inflacije tokom 2013. godine, ali i u Memorandumu naznačeno očekivanje da naredne godine neće biti završene strukturne reforme i ostvarena liberalizaciju cena, najrealnije je inflaciju za narednu godinu, u dozvoljenim okvirima predviđenim Memorandumom, planirati uz dozvoljeno pozitivno odstupanje od 1%.

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 5%. Iz navedenog sledi da je u Preduzeću planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1%, a da je dugoročna godišnja realna diskontna stopa planirana na nivou od 4%.

Ako bi u budućnosti došlo do pada stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi snižavanju nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Preduzeću od 6% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 9%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 75, MRS 19.

Ostala dugoročna rezervisanja u iznosu od 97.097 hiljada dinara u celosti se odnose na obavezu prema podizvodjaču po osnovu projekta Z-0163 „Navigation Lock“, Iraq. Iznos rezervacije utvrđen je po identičnoj metodologiji propisanoj od strane Vlade Iraka, na bazi koje je Društvo naplatilo svoje potraživanje na pomenutom projektu.

10.16 Dugoročni krediti

Dugoročni krediti su uzeti za nabavku opreme. Detaljnije informacije o dugoročnim kreditima su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Poverilac</i>	<i>Valuta</i>	<i>Preostali dug u valuti</i>	<i>Preostali dug u 000 RSD</i>	<i>Način otplate i datum dospeća</i>	<i>Godišnja kamatna stopa</i>
Societe Generale Bank Ug. 213057	eur	384,615	44,093	tromesecno 20.01.2015	3m EURIBOR+5,0%
Erste bank	eur	103,866	11,905	mesečno 27.03.2014.	2,5%
Alpha bank	rsd	88,461,538	88,462	mesečno 08.05.2014.	ref.kam.stopa na 2-ned.repo transakcije (uz sub.iznos kamate od 5%)
Komercijalna banka	rsd	50,000,000	50,000	mesečno 31.03.2015.	9.00% p.a.
Atlas Copco	eur	29,990	3,438	mesečno 30.04.2014.	6,9%
Caterpillar Chile	usd	113,693	23,324	01.10.2016.	5.95%
UKUPNO			221,222		

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po dugoročnim kreditima iskazane u dinarima, na dan 31.12.2013. godine, razdvojene na:

- obaveze do godinu dana (koje se iskazuju u okviru kratkoročnih obaveza) i
- na obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih kredita).

<i>Poverilac</i>	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>Dugoročna obaveza</i>	<i>Kratkoročna obaveza</i>
Societe Generale Bank	8,818	35,274
Erste bank		11,905
Alpha bank		88,462
Komercijalna banka	16,667	33,333
Atlas Copco		3,438
Caterpillar Chile	23,324	
UKUPNO	48,809	172,413

10.17 Ostale dugoročne obaveze

Struktura dugoročnih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital		
Obaveze prema matičnim i zavisnim pravnim licima	662.743	707.266
Obaveze prema ostalim povezanim pravnim licima		
Obaveze prema ostalim pravnim licima	160.856	166.754
Obaveze po osnovu dugoročnog finansijskog lizinga	215.042	59.001
Ostale dugoročne obaveze	462.193	616.346
UKUPNO	1.500.834	1.549.367

U sledećoj tabeli prikazana je obaveza prema matičnom pravnom licu EP Holding a.d.

<i>Poverilac</i>	<i>Valuta</i>	<i>Preostali dug u valuti</i>	<i>Preostali dug u 000 RSD</i>	<i>Način otplate i datum dospeća</i>	<i>Godišnja kamatna stopa</i>
Energoprojekt Holding	EUR	5,227,909	599,338	jednokratno, do 31.12.2016.	4,5%

Obaveza za kamatu po osnovu dugoročnog kredita odobrenog od strane EP Holding a.d. na dan 31.12.2013. godine iznosi 63.405 hiljada dinara.

Dugoročne obaveze prema ostalim pravnim licima odnose se na obaveze prema kooperantima iz bivših Republika SFRJ angažovanih na projektu HE Banieya II, Gvineja. Imajući u vidu da proces sukcesije bivših Republika SFRJ nije završen, a rukovodeći se načelom opreznosti, stav rukovodstva Društva je da u ovom momentu nisu stvoreni uslovi za otpis pomenutih obaveza.

Detaljnije informacije o obavezama po osnovu **finansijskog lizinga** su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Poverilac</i>	<i>Val</i>	<i>Ostatak obaveze u valuti</i>	<i>Ostatak obaveze u 000 RSD</i>	<i>Način otplate i datum dospeća</i>	<i>Godišnja kamatna stopa</i>
<i>Obaveze po osnovu lizinga u zemlji</i>					
S-leasing	EUR	107,810	12,360	mesečno 01.12.2015.	6m EURIBOR+4,25%
Sogelease	EUR	1,949,440	223,488	15.11.2016.	6m EURIBOR+margina=4,41%
Ukupno u zemlji			235,848		
<i>Obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu</i>					
HSBC bank leasing, Peru	USD	726,400	60,384	mesečno 01.07.2015.	7%
Banco Financiero, Peru	USD	486,030	40,403	mesečno 16.02.2015.	7.50%
Leasing Peru S.A.	USD	642,028	53,371	mesečno 15.01.2015.- 05.05.2016.	5.95%
Banco Santander, Peru	USD	63,968	5,318	mesečno 01.08.2014.	5.95%
Scotiabank,Peru	USD	1,105,136	91,868	mesečno 02.05.2015.	6.00%
Ukupno u inostranstvu			251,343		
UKUPNO			487,191		

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po osnovu finansijskog lizinga iskazane u dinarima, na dan 31.12.2013. godine, razdvojene na:

- obaveze do godinu dana (koje se iskazuju o okviru kratkoročnih obaveza) i
- na obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih kredita).

<i>Poverilac</i>	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>Dugoročna obaveza</i>	<i>Kratkoročna obaveza</i>
S-leasing	6,321	6,039
Sogelease	139,915	83,573
HSBC bank leasing, Peru	14,979	45,405
Banco Financiero, Peru	6,010	34,393
Leasing Peru s.a.	22,764	30,607
Banco Santander, Peru		5,318
Scotiabank,Peru	25,052	66,816
UKUPNO	215,042	272,149

Ostale dugoročne obaveze u iznosu od 462.193 hiljade dinara u celosti se odnose na deo ukupne obaveze za primljeni avans na Projektu Tunel Šarani sa dospećem od 01.01.2015. u skladu sa usvojenom dinamikom radova i vraćanja avansa na projektu.

10.18 **Kratkoročne finansijske obaveze**

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica	26.227	26.711
Kratkoročni krediti od ostalih povezanih pravnih lica	13.798	13.500
Kratkoročni krediti u zemlji	709.837	35.411
Kratkoročni krediti u inostranstvu	398.231	472.910
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine (Napomena 10.16)	172.413	313.625
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine (Napomena 10.17)	272.149	99.620
Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze – po viza računima		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze		7.584
UKUPNO	1.592.655	969.361

Deo dugoročnih kredita koji dospevaju do jedne godine je objašnjen u Napomeni broj 10.16.

Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine objašnjen je u Napomeni broj 10.17.

Detaljnije informacije o obavezama po **kratkoročnim kreditima** su prikazane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Val</i>	<i>Ostatak obaveze u valuti</i>	<i>Ostatak obaveze u 000 RSD</i>	<i>Način otplate i datum dospěća</i>	<i>Godišnja kamatna stopa</i>
<i>Kratkoročni krediti u zemlji</i>					
EP Hidroinžjering	RSD	13,500,000	13,500	jednokratno 31.05.2014.	bez kamate
Societe Generale Bank	EUR	311,390	35,698	jednokratno 30.09.2014.	3m EURIBOR + 4,0%
Societe Generale Bank	EUR	900,000	103,178	jednokratno 30.09.2014.	3m EURIBOR + 4,0%
Hypo-Alpe-Adria	EUR	700,000	80,249	jednokratno 09.08.2014.	3m EURIBOR + 5,3%
Societe Generale Bank-overdraft	RSD	260,116,519	260,117	jednokratno 30.09.2014.	1m BELIBOR+1.4%
VTB Banka	RSD	47,000,000	47,000	mesečno 16.12.2014.	referentna kamatna stopa NBS - 0.5%
Societe Generale Bank	RSD	12,594,000	12,594	jednokratno 30.09.2014.	bez kamate
UniCredit Bank	RSD	171,000,000	171,000	jednokratno 31.07.2014.	1m BELIBOR+1.2%
<i>Ukupno u zemlji</i>			723,336		
<i>Kratkoročni krediti u inostranstvu</i>					
Bank of Africa – overdraft	USD	21,412	1,780	jednokratno	
IC ZECCO	USD	3,581	298	jednokratno	bez kamate
HSBC bank	SOL	10,475,000	312,551	jednokratno 19.02.2014.	7.70%
Banco Financiero	SOL	820,000	24,467	jednokratno 08.01.2014.	7.50%
Scotia bank, Peru	SOL	1,600,000	47,741	jednokratno 09.02.2014.	6.87%
Caterpillar Chile	USD	140,651	11,692	01.10.2016.	5.95%
<i>Ukupno u inostranstvu</i>			398,529		
UKUPNO			1,121,865		

10.19 Obaveze iz poslovanja

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	1.009.090	1.438.485
Dobavljači – matična i zavisna pravna lica	7.950	34.023
Dobavljači – ostala povezana pravna lica	24.854	27.548
Dobavljači u zemlji	393.148	321.117
Dobavljači u inostranstvu	506.819	552.685
Ostale obaveze iz poslovanja	3.469	2.847
Obaveze iz specifičnih poslova		
UKUPNO	1.945.330	2.376.705

U nastavku je data struktura najznačajnijih iznosa **primljenih avansa** od investitora po projektima:

- 390.058 hiljada dinara – Projekat Z-023 Pericos, Peru
- 115.001 hiljada dinara – Projekat Z-019 Cochabamba, Chota
- 58.462 hiljade dinara –Projekat Z-026 Jinja road, Uganda
- 74.807 hiljada dinara – Projekat Z-028 Lugoba, Uganda
- 73.079 hiljada dinara – Projekat Z-029 Mutundwe, Uganda
- 272.548 hiljade dinara –Projekat Tunel Šarani, R. Srbija
- 20.760 hiljada dinara –Projekat Lot 1.1. Novi Sad, R. Srbija
- 2.419 hiljada dinara –Projekat Tisa, R. Srbija

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

Obaveze prema dobavljačima u zemlji i inostranstvu detaljnije su objašnjene u Napomeni 8.2.

10.20. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - bruto	151.031	159.617
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	7.550	5.708
Obaveze za dividende/učešće u dobitku	510	510
Obaveze prema zaposlenima	4.843	6.526
Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora		
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru	972	
Ostale obaveze	3.867	1.040
UKUPNO	168.773	173.401

Obaveze po osnovu zarada i ostale nepomenute obaveze se najvećim delom odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi, obaveze Komorama) za decembarsku zaradu, koja je u Društvu isplaćena u januaru naredne godine.

Ostale obaveze se najvećim delom odnose na obaveze prema Sindikalnoj organizaciji Društva.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

10.21 Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda</i>		
Obaveze za PDV	4.072	116.149
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova		
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	41.699	102.578
Svega	45.771	218.727
<i>Pasivna vremenska razgraničenja</i>		
Unapred obračunati troškovi	165.635	86.087
Obračunati prihodi budućeg perioda		
Odloženi prihodi i primljene donacije		
Razgraničene obaveze za PDV	15.737	1.442
Ostala pasivna vremenska razgraničenja		
Svega		87.529
UKUPNO	227.143	306.256

Obaveza po osnovu poreza na dobitak iznosi Rsd 3.267 hiljada i odnosi se na akontaciju poreza na dobit za 12.2013. plaćenu u januaru 2014.

Obaveze za PDV se odnose na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza. Ova obaveza je u Društvu izmirena u zakonskom roku, početkom naredne godine.

U okviru **ostalih obaveza za poreze, doprinose i druge dažbine** na obavezu za porez na dodatu vrednost u Peruu (IGV) odnosi se 32.393 hiljade dinara. Pomenuta obaveza izmirena je u zakonskom roku, početkom naredne godine.

Najznačajniji iznosi **unapred obračunatih troškova**:

- 42.828 hiljada dinara ukalkulisani troškovi kamata na dugoročne obaveze prema ostalim pravnim licima (Napomena 10.17)

- 5.727 hiljada dinara – ukalkulisani troškovi podizvođačkih usluga na osnovu situacija ispostavljenih u januaru naredne godine za period 2013.- Projekti u Srbiji (Kuzet trade , Elso Projekt)
- 1.168 hiljada dinara – ukalkulisani troškovi doprinosa za 12.2013. na zarade radnika raspoređenih na rad u inostranstvu
- 2.650 hiljada dinara – ukalkulisani troškovi podizvođačkih usluga za period 2013. – Projekti u Ugandi
- 12.513 hiljada dinara – ukalkulisani troškovi podizvođačkih usluga za period 2013. – Projekti u Peruu
- 11.560 hiljada dinara – ukalkulisani troškovi osiguranja radova i imovine – Projekti u Peruu
- 13.122 hiljada dinara – ukalkulisani troškovi odobrenih arbitražnih postupaka u 2013. koji zaključno sa 31.12.2013. nisu prefakturisani od strane Consorcio Johesa– Projekti u Peruu
- 8.935 hiljade dinara - ukalkulisani troškovi zarada i naknada zarada u 2013. godini – Projekti u Peruu.
- 3.862 hiljada dinara – ukalkulisani troškovi obezbedjenja – Projekti u Peruu
- 4.866 hiljada dinara – ukalkulisani troškovi kamata za 12.2013. – Projekti u Peruu

10.22 Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Odložena poreska sredstva	302	
Odložene poreske obaveze	75.554	35.469
Neto poreska sredstva/obaveze	75.252	35.469

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice.

Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative; MRS i MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija

(Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija.

Takodje, izvršen je obračun odložene poreske obaveze na formirane revalorizacione rezerve u 2013. u skladu sa MRS 12 (Napomena 10.13).

Iz navedenih razloga, Društvo priznaje odloženu porešku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine, odnosno iznosom formirane revalorizacione rezerve sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih sredstava (obaveza)	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje odloženih poreskih sredstava (obaveza) na kraju prethodne godine	-35.469	5.937
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju tekuće godine	-75.252	-35.469
ODLOŽENI PORESKI PRIHODI (RASHODI) PERIODA	-27.214	-17.910

Od ukupnog povećanja odloženih poreskih obaveza u 2013. godini u iznosu od 39.783 hiljada dinara, na teret rezultata Društva priznat je odloženi poreski rashod perioda u iznosu od 27.214 hiljada dinara, a na teret revalorizacionih rezervi iznos od 12.569 hiljada dinara, u skladu sa MRS 12.

Odložena poreska sredstva, odnosno iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima, u Društvu mogu da se formiraju prvenstveno po osnovu:

- neiskorišćenih poreskih gubitaka prenetih na naredni period,
- rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19; i

- neiskorišćenih poreskih kredita (za ulaganja u osnovna sredstva) prenetih na naredni period.

Odložena poreska sredstva po osnovu neiskorišćenih poreskih kredita (za ulaganja u osnovna sredstva) nisu iskazana u finansijskim izveštajima Društva. Kao osnovni razlog za objašnjenje navedene konstatacije može se navesti visoki iznos neiskorišćenih poreskih kredita po navedenom osnovu u odnosu na izvesnost po pitanju buduće ostvarive dobiti Društva, na bazi kojih bi Društvo moglo da iskoristi odložena poreska sredstva za umanjene obaveze za porez na dobit.

Inače, u obrascu PK 1, pod nazivom „Poreski kredit za ulaganja u osnovna sredstva“, Društvo je u 2013. godini prikazalo iznos od 120.482 hiljade RSD (u 2012. godini 123.310 hiljada RSD), kao neiskorišćeni deo poreskog kredita Društva, koji se kao potencijal prenosi na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda.

U obrascu PK1, Društvo je prikazalo korekciju neiskorišćenog poreskog kredita u ukupnom iznosu od 223 hiljade RSD po osnovu ulaganja u osnovna sredstva u prethodnom periodu, a koja su tokom 2013. otudjena.

Godina nastanka poreskog kredita, kao i godina kada ističe mogućnost da Društvo koristi poreski kredit za ulaganja u osnovna sredstva, prikazana je u narednoj tabeli.

<i>Godina nastanka poreskog kredita</i>	<i>Godina isteka poreskog kredita</i>	<i>Neiskorišćeni deo poreskog kredita u 000 RSD</i>
2004.	2014.	0
2005.	2015.	0
2006.	2016.	10.592
2007.	2017.	0
2008.	2018.	88.267
2009.	2019.	12.666
2010.	2020.	8.957
2011.	2021.	0
2012.	2022.	0
2013.	2023.	
UKUPNO		120.482

10.23 Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo **usaglašavanje potraživanja** sa kupcima sa stanjem na dan 31.12.2013. godine i tom prilikom nije bilo značajnih osporenih iznosa od strane kupaca.

Izvodi otvorenih stavki nisu slati po osnovu tuženih potraživanja, a koja iznose 182 hiljada dinara („Internacional CG“ – Hotel Intercontinental Beograd).

Društvo je izvršilo **usaglašavanje obaveza** sa dobavljačima sa stanjem na dan 31.12.2013. godine.

Struktura najznačajnijih osporenih iznosa je prikazana u narednoj tabeli.

<i>Dobavljači koji su poslali Izvod otvorenih stavki</i>	<i>Osporen iznos u 000 dinara</i>
Inter Kop	2.889
ElektroVojvodina ED Novi Sad	63
Ukupno	2.952

U vezi navedenih neslaganja Društvo raspolaže sledećim informacijama:

- 2.889 hiljada dinara – u poslovnim knjigama dobavljača (IOS 31.12.2013.) nije evidentirana obaveza za primljeni avans, iz kog razloga je potraživanje Društva po tom osnovu veće. Dobavljaču je uz osporen IOS poslat i dokaz kojim se potvrđuje osnov potraživanja Društva.
- 63 hiljade dinara – u poslovnim knjigama dobavljača (IOS 31.12.2013.) nije evidentirano potraživanje od Društva po osnovu tri fakture.

10.24 Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivnu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	<i>u 000 dinara</i>
	<i>2013.</i>
<i>Primljene garancije, avali i druga jemstva</i>	
Primljena jemstva	4.604.624
Svega	4.604.624
<i>Date garancije, avali i druga jemstva</i>	
Date garancije	6.378.051
Data jemstva	4.460.017
Svega	10.838.068
<i>Ostala vanbilansna aktiva/pasiva</i>	
Date menice	4.298
Svega	4.298
UKUPNO	15.446.990

U nastavku je dat analitički pregled vanbilansne aktive i pasive.

<i>Poverilac</i>	<i>Podaci o glavnom duhu</i>	<i>Dospeće date menice</i>	<i>Val</i>	<i>Iznos u valuti</i>	<i>Iznos u 000 RSD</i>
Atlas Copco Customer Finance AB 105 23 Stockholm, Sweden	Ugovor 205203/16.03.2012. EUR 211.697,00	31.12.2013.	Eur	7,497.60	860
Atlas Copco Customer Finance AB 105 23 Stockholm, Sweden	Ugovor 205203/16.03.2012. EUR 211.697,00	31.01.2014.	Eur	7,497.60	860
Atlas Copco Customer Finance AB 105 23 Stockholm, Sweden	Ugovor 205203/16.03.2012. EUR 211.697,00	28.02.2014.	Eur	7,497.60	860
Atlas Copco Customer Finance AB 105 23 Stockholm, Sweden	Ugovor 205203/16.03.2012. EUR 211.697,00	31.03.2014.	Eur	7,497.60	860
Atlas Copco Customer Finance AB 105 23 Stockholm, Sweden	Ugovor 205203/16.03.2012. EUR 211.697,00	30.04.2014.	Eur	7,497.60	860
UKUPNO DATE MENICE					4,298

Energoprojekt Niskogradnja a.d.

<i>Banka</i>	<i>Vrsta garancije</i>	<i>Projekat</i>	<i>Zemlja</i>	<i>dospeće</i>	<i>kamata/ provizija</i>	<i>val</i>	<i>iznos u valuti</i>	<i>iznos u 000 RSD</i>
<i>Srbija</i>								
Societe Generale Banka Srbija	Garancija za garantni depozit	Novi Sad Lot 1.1.	Srbija	28.08.2014.	0.30%	Rsd	460,626,237.06	460,626
Societe Generale Banka Srbija	Garancija za dobro izvršenje posla	Novi Sad Lot 1.1.	Srbija	30.10.2014.	0.30%	Rsd	562,550,415.76	562,550
Societe Generale Banka Srbija	Garancija za dobro izvršenje posla	Tisa	Srbija	28.01.2014.	0.30%	Rsd	67,066,715.57	67,067
Societe Generale Banka Srbija	Garancija za avans u gotovini	Tisa	Srbija	28.01.2014.	0.30%	Rsd	14,495,969.54	14,496
Jubmes banka	Garancija za garantni period	Tunel Straževica	Srbija	01.08.2015.	0.25%	Rsd	107,916,949.37	107,917
Erste Bank	Garancija za avans u gotovini	Tunel Šarani	Srbija	14.10.2015.	0.25%	Eur	7,981,316.71	914,995
Erste Bank	Garancija za dobro izvršenje posla	Tunel Šarani	Srbija	14.10.2015.	0.25%	Eur	4,100,000.00	470,033
Unicredit Bank Srbija	Licitaciona garancija	Put Kiryandongo-Gulu Lot 1	Uganda	14.03.2014.	0.30%	Usd	271,213.76	22,546
Unicredit Bank Srbija	Licitaciona garancija	Put Kiryandongo-Gulu Lot 2	Uganda	14.03.2014.	0.30%	Usd	232,468.94	19,325
Unicredit Bank Srbija	Garancija za dobro izvršenje posla	Put Mpigi-Kanoni	Uganda	06.11.2017.	0.30%	Usd	5,423,539.93	450,849
<i>Peru</i>								
Societe Generale Banka Srbija	Kontragarancija HSBC	Filijala Peru	Peru	27.05.2014.	0.30%	Usd	4,500,000.00	374,077
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla (u ime Hidroinženjeringa)		Peru	17.05.2014.	0.80%p.a.	Sol	1,118,148.91	33,244
Scotiabank	garancija izdata u dolarima Usd 168.891,00)		Peru	18.10.2014.	0.80%p.a.	Usd	168,891.00	14,040
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla (u ime Hidroinženjeringa)		Peru	28.02.2014.	0.80%p.a.	Sol	302,738.74	9,001
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla (u ime Hidroinženjeringa)		Peru	28.02.2014.	0.80%p.a.	Sol	353,166.41	10,500
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla, finalna likvidacija	Chira Piura III Z-0188	Peru	05.12.2014.	0.80%p.a.	Sol	30,000.00	892
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla	Yanacocha Z-014	Peru	06.01.2014.	0.80%p.a.	Sol	4,894,265.46	145,512
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla	Yanacocha Z-014	Peru	06.01.2014.	0.80%p.a.	Sol	67,853.33	2,017
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla , Adicionali N.01/12	Yanacocha Z-014	Peru	06.01.2014.	0.80%p.a.	Sol	393,608.15	11,702
Banco Financiero	Garancija za dobro izvršenje posla	Chavimochic Z-016	Peru	07.07.2014.	0.80% p.a.	Sol	5,381,503.58	159,998
Scotiabank / Banco Financiero	Garancija za dobro izvršenje posla, Adicionali N.01-17	Chavimochic Z-016	Peru	07.07.2014.	0.80%p.a.	Sol	852,626.29	25,350
BBVA Continental	Garancija za dobro izvršenje posla	Zarumilla, Tumbes Z-015	Peru	15.02.2014.	0.80% p.a.	Sol	5,680,120.25	168,876
Scotiabank	Garancije za dobro izvršenje posla	Zarumilla, Tumbes Z-015	Peru	15.02.2014.	0.80% p.a.	Sol	10,815.78	322
Scotiabank	Garancije za dobro izvršenje posla	Zarumilla, Tumbes Z-015	Peru	15.02.2014.	0.80% p.a.	Sol	145,540.58	4,327
Scotiabank	Garancije za dobro izvršenje posla	Zarumilla, Tumbes Z-015	Peru	15.02.2014.	0.80% p.a.	Sol	13,224.25	393
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla	Zarumilla, Tumbes Z-015	Peru	15.02.2014.	0.80%p.a.	Sol	663,614.43	19,730
Santander	Garancija za avans u gotovini	Cochabamba Chota Z-019	Peru	23.02.2014.	1.00%p.a.	Sol	3,106,709.95	92,366
BBVA Continental	Garancija za avans u gotovini	Cochabamba Chota Z-019	Peru	23.02.2014.	0.80%p.a.	Sol	3,173,021.72	94,337
BBVA Continental	Garancija za dobro izvršenje posla, osnovni ug. i adicionali 01-03	Cochabamba Chota Z-019	Peru	17.01.2014.	0.80%p.a.	Sol	12,432,569.47	369,634
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla, adicional 04	Cochabamba Chota Z-019	Peru	17.01.2014.	0.80%p.a.	Sol	151,066.21	4,491
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla, adicional 05	Cochabamba Chota Z-019	Peru	17.01.2014.	0.80%p.a.	Sol	58,374.43	1,736
HSBC Bank	Garancija za dobro izvršenje posla, adicional 06	Cochabamba Chota Z-019	Peru	07.03.2014.	0.80%p.a.	Sol	1,779,212.15	52,898
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla, adicional	Cochabamba Chota Z-019	Peru	17.01.2014.	0.80%p.a.	Sol	152,142.20	4,523
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla, adicional	Cochabamba Chota Z-019	Peru	17.01.2014.	0.80%p.a.	Sol	113,564.30	3,376
Scotiabank	Garancija dobavljaču za izvršenje ugovornih obaveza-Repsol	Cochabamba Chota Z-019	Peru	20.01.2014.	0.80%p.a.	Sol	200,000.00	5,946
Scotiabank	Garancija dobavljaču za izvršenje ugovornih obaveza-	Cochabamba Chota Z-019	Peru	31.05.2014.	0.80%p.a.	Sol	300,000.00	8,919
Scotiabank	Garancija dobavljaču za izvršenje ugovornih obaveza-Repsol	Cochabamba Chota Z-019	Peru	28.02.2014.	0.80%p.a.	Sol	500,000.00	14,866

Energoprojekt Niskogradnja a.d.

<i>Banka</i>	<i>Vrsta garancije</i>	<i>Projekat</i>	<i>Zemlja</i>	<i>dospeće</i>	<i>kamata/ provizija</i>	<i>val</i>	<i>iznos u valuti</i>	<i>iznos u 000 RSD</i>
Scotiabank	Garancija dobavljaču za izvršenje ugovornih obaveza-Repsol	Cochabamba Chota Z-019	Peru	10.03.2014.	0.80%p.a.	Sol	600,000.00	17,839
Scotiabank	Garancija dobavljaču za izvršenje ugovornih obaveza-Repsol	Cochabamba Chota Z-019	Peru	15.03.2014.	0.80%p.a.	Sol	700,000.00	20,812
Scotiabank	Garancija za avans u gotovini	Pericos Z-023	Peru	14.03.2014.	0.80%p.a.	Sol	6,513,013.07	193,639
Scotiabank	Garancija za avans u gotovini	Pericos Z-023	Peru	14.03.2014.	0.95%p.a.	Sol	8,253,153.99	245,375
Scotiabank	Garancija za avans za materijale N.01	Pericos Z-023	Peru	26.02.2014.	0.80%p.a.	Sol	998,222.04	29,678
Scotiabank	Garancija za avans za materijale N.02	Pericos Z-023	Peru	21.03.2014.	0.80%p.a.	Sol	1,743,771.92	51,844
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla	Pericos Z-023	Peru	07.03.2014.	0.80%p.a.	Sol	9,163,753.70	272,449
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla , adicionali N.01-02	Pericos Z-023	Peru	07.03.2014.	0.80%p.a.	Sol	281,371.95	8,366
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla , adicionali N.03	Pericos Z-023	Peru	15.03.2014.	0.80%p.a.	Sol	112,615.64	3,348
Scotiabank	Garancija dobavljaču za izvršenje ugovornih obaveza-Petroperu SA	Pericos Z-023	Peru	31.03.2014.	0.80%p.a.	Sol	300,000.00	8,919
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla	Chancay i Rucuy Z-024	Peru	20.01.2014.	0.80%p.a.	Usd	688,771.87	57,256
HSBC Bank	Garancija za dobro izvršenje posla (zamena za garantni fond)	Chancay i Rucuy Z-024	Peru	20.01.2014.	0.80%p.a.	Usd	344,385.93	28,628
Banco Financiero	Garancija za ozbiljnost ponude	Chancay i Rucuy Z-024	Peru	31.12.2013.	0.80%p.a.	Usd	900,000.00	74,815
<i>U g a n d a</i>								
Standard Chartered Bank	Garancija dobavljaču za izvršenje ugovornih obaveza-Termcotank	Kawempe-Kafu Z-017	Uganda	14.06.2014.	0.50%	Usd	1,200,000.00	99,754
Standard Chartered Bank	Garancija dobavljaču za izvršenje ugovornih obaveza-Shell Uganda L	Kawempe-Kafu Z-017	Uganda	14.10.2014.	0.50%	Ugx	500,000,000.00	16,442
Standard Chartered Bank	Garancija za dobro izvršenje posla	Kampala Streets Z-020	Uganda	11.02.2014.	0.50%	Ugx	1,862,332,497.00	61,240
Standard Chartered Bank	Garancija za dobro izvršenje posla	Kampala Streets Z-021	Uganda	24.09.2014.	0.50%	Ugx	1,801,718,294.00	59,246.82
Standard Chartered Bank	Garancija za avans u gotovini	Runway at Gulu Airfield	Uganda	31.12.2013.	0.50%	Ugx	2,006,175,181.00	65,970.08
Standard Chartered Bank	Garancija za dobro izvršenje posla	Maintenance of Jinja Road	Uganda	26.12.2014.	0.50%	Ugx	889,028,208.00	29,234.37
Standard Chartered Bank	Licitaciona garancija	Road in Lubaga	Uganda	15.05.2014.	0.50%	Ugx	20,000,000.00	657.67
Standard Chartered Bank	Licitaciona garancija	own, Bukasa Ring, Kibuli and Wansaso R	Uganda	15.05.2014.	0.50%	Ugx	100,000,000.00	3,288.35
Standard Chartered Bank	Licitaciona garancija	Mutundwe, Werage and Wansaso Roads	Uganda	15.05.2014.	0.50%	Ugx	200,000,000.00	6,576.70
Standard Chartered Bank	Licitaciona garancija	ugoba, Bahai and Kyebando Central Roa	Uganda	15.05.2014.	0.50%	Ugx	200,000,000.00	6,576.70
Standard Chartered Bank	Licitaciona garancija	Roads in Nakawa Division	Uganda	15.05.2014.	0.50%	Ugx	165,000,000.00	5,425.78
Standard Chartered Bank	Licitaciona garancija	Aerodrom u Nakasongoli	Uganda	27.06.2014.	0.50%	Ugx	300,000,000.00	9,865.05
Standard Chartered Bank	Garancija za avans u gotovini	in Lugoba, Bahai and Kyebando Central	Uganda	04.11.2014.	0.50%	Ugx	2,222,604,372.00	73,087.03
Standard Chartered Bank	Garancija za dobro izvršenje posla	in Lugoba, Bahai and Kyebando Central	Uganda	04.07.2016.	0.50%	Ugx	1,481,736,248.00	48,724.69
Standard Chartered Bank	Garancija za avans u gotovini	ndwe, Werage and Wansaso Roads	Uganda	04.10.2014.	0.50%	Ugx	2,275,138,372.00	74,814.54
Standard Chartered Bank	Garancija za dobro izvršenje posla	ndwe, Werage and Wansaso Roads	Uganda	04.05.2016.	0.50%	Ugx	1,516,758,914.00	49,876.36
Standard Chartered Bank	Garancija za garantni depozit	Kampala Streets Z-020	Uganda	27.03.2014.	0.50%	Ugx	937,405,565.00	30,825.19
UKUPNO DATE GARANCIJE								6,378,051

Energoprojekt Niskogradnja a.d.

<i>Banka</i>	<i>Vrsta obaveze</i>	<i>Datum odobr</i>	<i>Val</i>	<i>Iznos u orig.valuti</i>	<i>Iznos u RSD</i>	<i>Dospeće</i>	<i>Obezbedjenje - Priljena jemstva</i>	<i>saldo u 000 RSD</i>
ociete Generale Banka Srbij	Garancija za garantni depozit	2010	Rsd	460,626,237.06	460,626,237.06	28.08.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP HI	460,626
ociete Generale Banka Srbij	Garancija za dobro izvršenje posla	2013	Rsd	562,550,415.76	562,550,415.76	30.10.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP HI	562,550
ociete Generale Banka Srbij	Garancija za dobro izvršenje posla	2011	Rsd	67,066,715.57	67,066,715.57	28.01.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP HI	67,067
ociete Generale Banka Srbij	Garancija za avans u gotovini	2011	Rsd	67,066,715.57	67,066,715.57	28.01.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP HI	14,496
Jubmes banka	Garancija za garantni period	2013	Rsd	107,916,949.37	107,916,949.37	01.08.2015.	jemstvo EP HO, EP OP	107,917
Erste banka	Garancija za avans u gotovini	2012	Eur	8,364,000.00	958,866,524.40	14.10.2015.	jemstvo EP HO	914,995
Erste banka	Garancija za dobro izvršenje posla	2012	Eur	4,100,000.00	470,032,610.00	14.10.2015.	jemstvo EP HO	470,033
Unicredit Bank Srbija	Licitaciona garancija	2013	Usd	271,213.76	22,545,511.68	14.03.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP OP	22,546
Unicredit Bank Srbija	Licitaciona garancija	2013	Usd	232,468.94	19,324,724.54	14.03.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP OP	19,325
Unicredit Bank Srbija	Garancija za dobro izvršenje posla	2013	Usd	5,423,539.93	450,849,112.01	06.11.2017.	jemstvo EP HO, EP VG, EP OP	450,849
ociete Generale Banka Srbij	Kontragarancija HSBC	2009	Usd	4,500,000.00	374,076,900.00	27.05.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP HI	374,077
ociete Generale Banka Srbij	Dugoročni kredit za nabavku opreme - Ino punkt Uganda	2010	EUR	1,000,000.00	114,642,100.00	20.01.2015.	jemstvo EP HO	44,093
ociete Generale Banka Srbij	Kratkoročni kredit za nabavku opreme - Ino punkt Uganda	2010	EUR	311,390.00	35,698,403.52	30.09.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP HI	35,698
ociete Generale Banka Srbij	Kratkoročni kredit - overdraft	2013	RSD	332,384,000.00	332,384,000.00	30.09.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP HI	260,117
Erste Bank	Dugoročni kredit sa subvencionisanom kamatnom stopom	2012	EUR	450,000.00	51,588,945.00	27.03.2014.	jemstvo EP HO	11,905
Alpha Bank Srbija	Srednjoročni kredit sa subvencionisanom kamatnom stopom	2012	RSD	230,000,000.00	230,000,000.00	08.05.2014.	jemstvo EP HO, EP OP	88,462
S-Leasing d.o.o.	Nabavka vozila na lizing - Tunel Šarani	2013	EUR	158,137.68	18,129,235.72	01.12.2015.	jemstvo EP HO	12,360
Sogelease Srbija d.o.o.	Nabavka opreme i vozila na lizing - Tunel Šarani	2013	EUR	2,228,241.97	255,450,338.75	06.16.-15.11.1	jemstvo EP HO	208,269
Sogelease Srbija d.o.o.	PDV za nabavku na lizing - Tunel Šarani	2013	EUR	132,755.44	15,219,362.43	01.14.-15.03.1	jemstvo EP HO	15,219
Unicredit Bank Srbija	Kratkoročni kredit za obrtna sredstva	2013	RSD	171,000,000.00	171,000,000.00	31.07.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP OP	171,000
ociete Generale Banka Srbij	Kratkoročni revolving kredit za Lafarge BFC	2013	RSD	30,000,000.00	30,000,000.00	1.2014.-02.201	jemstvo EP HO	12,594
Hypo Alpe-Adria Bank	Kratkoročni kredit za obrtna sredstva	2013	EUR	700,000.00	80,249,470.00	09.08.2014.	jemstvo EP HO	80,249
VTB Banka	Kratkoročni kredit za obrtna sredstva	2013	RSD	47,000,000.00	47,000,000.00	16.12.2014.	jemstvo EP HO, EP VG	47,000
ociete Generale Banka Srbij	Kratkoročni kredit za obrtna sredstva	2013	EUR	900,000.00	103,177,890.00	30.09.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP HI	103,178
Komercijalna banka	Kratkoročni kredit za obrtna sredstva	2013	RSD	50,000,000.00	50,000,000.00	25.03.2015.	jemstvo EP HO, EP VG, EP OP, EP HI	50,000
UKUPNO PRIMLJENA JEMSTVA								4,604,624

Energoprojekt Niskogradnja a.d.

<i>Glavni dužnik</i>	<i>Podaci o glavnom dugu</i>	<i>Datum i broj ugovora o jemstvu /datum odobrenja/</i>	<i>Val</i>	<i>Iznos neizmirene obaveze u valuti od strane glavnog dužnika na dan 31.12.2013.</i>	<i>Iznos neizmirene obaveze u 000 RSD od strane glavnog dužnika na dan 31.12.2013.</i>
<i>Energoprojekt Oprema ad</i>					1,031,663
Energoprojekt Oprema ad	Ugovor o visenamenskoj revolving liniji broj R 0119/10 od 19.01.2010.godine, Eur 5.000.000, Unicredit banka, važnost do 31.07.2014.	19.01.2010.	Eur	2,923,673.88	335,176
Energoprojekt Oprema ad	Okvirna linija za izdavanje garancija, akreditiva i pisma o namerama, Eur 5.750.000, Raiffeisen banka, važnost do 31.07.2018.	Ugovor o jemstvu br. 5897 od 26.05.2011.	Eur	4,325,316.42	495,863
Energoprojekt Oprema ad	Okvirna linija za izdavanje garancija, akreditiva i pisma o namerama, Eur 15.230.000, Raiffeisen banka, važnost do 31.12.2015.		Eur	1,750,000.00	200,624
<i>Energoprojekt Visokogradnja ad</i>					3,149,401
Energoprojekt Visokogradnja ad	Kredit, UG.br. 01/13, Societe Generale banka, EUR 2.000.000, važnost do 30.09.2014.	19.08.2011.	Eur	1,500,000.00	171,963
Energoprojekt Visokogradnja ad	Kredit, UG. O REF. br. 02/11, Societe Generale banka, EUR 2.000.000, važnost do 02.04.2014.	Ugovor o jemstvu br. UJ 02/11-a od 02.10.2012.	Eur	615,384.60	70,549
Energoprojekt Visokogradnja ad	Kredit, UG.br. 01/13, Societe Generale banka, EUR 1.900.000, važnost do 30.09.2014.	22.12.2011.	Eur	1,900,000.00	217,820
Energoprojekt Visokogradnja ad	Kredit, UG.br. 01/13, Societe Generale banka, EUR 1.000.000, važnost do 30.09.2014.	26.04.2012.	Eur	1,000,000.00	114,642
Energoprojekt Visokogradnja ad	Kredit, Unicredit Bank, EUR 1.000.000, datum odobrenja 25.10.2012., važnost do 31.07.2014.	25.10.2012.	Eur	1,000,000.00	114,642
Energoprojekt Visokogradnja ad	Kredit, Unicredit Bank, EUR 1.000.000, datum odobrenja 25.10.2012., važnost do 31.07.2014.	25.10.2012.	Eur	1,000,000.00	114,642
Energoprojekt Visokogradnja ad	Garancija za dobro izvršenje posla, USD 441.325,18 Unicredit Bank, važnost do 21.04.2014.	21.01.2013.	Usd	441,325.18	36,687
Energoprojekt Visokogradnja ad	Garancija za dobro izvršenje posla, USD 1.474.285,71 Hypo Alpe Adria banka, važnost do 08.11.2014.	08.05.2013.	Usd	1,474,285.71	122,555
Energoprojekt Visokogradnja ad	Kredit, Moskovska banka, RSD 102.587.940,00 datum odobrenja 11.07.2013., važnost do 10.07.2015.	Ugovor o jemstvu broj 37511945500003998/J-2 od 11.07.13.	Rsd	102,587,940.00	102,588
Energoprojekt Visokogradnja ad	Akreditiv, Unicredit Bank, EAR 49.817,01 datum odobrenja 22.08.2013.god., važnost do 31.12.2013.	22.08.2013.	Eur	49,817.01	5,711
Energoprojekt Visokogradnja ad	Kredit, Hypo Alpe-Adria banka, EUR 2.000.000,00 datum odobrenja 05.09.-17.09.2013., važnost do 09.08.2014.	05.09.-17.09.2013.	Eur	2,000,000.00	229,284
Energoprojekt Visokogradnja ad	Licitaciona garancija, Komercijalna banka, EUR 200.000,00 datum odobrenja 01.10.2013., važnost do 04.02.2014.	01.10.2013.	Eur	200,000.00	22,928
Energoprojekt Visokogradnja ad	Obavezujuće pismo o namerama banke, Komercijalna banka, EUR 1.800.000,00 datum odobrenja 01.10.2013., važnost do 04.02.2014.	01.10.2013.	Eur	1,800,000.00	206,356

Energoprojekt Niskogradnja a.d.

<i>Glavni dužnik</i>	<i>Podaci o glavnom dugu</i>	<i>Datum i broj ugovora o jemstvu /datum odobrenja/</i>	<i>Val</i>	<i>Iznos neizmirene obaveze u valuti od strane glavnog dužnika na dan 31.12.2013.</i>	<i>Iznos neizmirene obaveze u 000 RSD od strane glavnog dužnika na dan 31.12.2013.</i>
Energoprojekt Visokogradnja ad	Kredit, Komercijalna banka, RSD 50.000.000, datum odobrenja 31.12.2013.god., važnost do 31.03.2015.	31.12.2013.	Rsd	50,000,000.00	50,000
Energoprojekt Visokogradnja ad	Garancija za povraćaj avansa, Unicredit Bank, RUB 310.000.000, datum odobrenja 15.11.2013.god., važnost 15.05.2015.	15.11.2013.	Rub	310,000,000.00	784,517
Energoprojekt Visokogradnja ad	Garancija za dobro izvršenje posla, Unicredit Bank, RUB 310.000.000, datum odobrenja 20.12.2013.god., važnost 05.07.2015.	20.12.2013.	Rub	310,000,000.00	784,517
<i>Energoprojekt Holding ad</i>					200,208
Energoprojekt Holding ad	Ugovor o dugoročnom kreditu broj 21437 od 29.12.2010.godine kod Fonda za razvoj Republike Srbije, datum dospeća 31.12.2014.	Ugovor o jemstvu br. 21437/1 od 29.12.2010.	Eur	1,310,230.95	150,208
Energoprojekt Holding ad	Ugovor o dugoročnom kreditu kreditna partija br. 00-410-0205122.U od 27.12.2013. godine kod Komercijalna banka a.d., datum dospeća 27.03.2015.	27.12.2013.	Rsd	50,000,000.00	50,000
<i>Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura ad</i>					3,020
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	Ugovor o avaliranju menica od 17.05.2013.godine kod Banca Intesa a.d Beograd, datum dospeća 16.05.2014.	Ugovor o jemstvu br. 0100112.8-II od 17.05.2013.	Rsd	3,019,596.00	3,020
<i>Energoprojekt Hidroinženjering ad</i>					75,726
Energoprojekt Hidroinženjering ad	Kontragarancija za dobro izvršenje posla Kufranja Jordan, Societe Generale Banka UG.01/13, rok važnosti 15.07.2014.	27.01.2012.	Eur	138,831.09	15,916
Energoprojekt Hidroinženjering ad	Kontragarancija za avans Bouzina Alžir, Societe Generale Banka UG.01/13, rok važnosti 28.02.2014.	19.04.2012.	Eur	113,841.66	13,051
Energoprojekt Hidroinženjering ad	Kontragarancija za dobro izvršenje posla Bouzina Alžir, Societe Generale Banka UG.01/13, rok važnosti 31.01.2014.	19.04.2012.	Eur	37,947.22	4,350
Energoprojekt Hidroinženjering ad	Kontragarancija za avans Bouzina Alžir, Societe Generale Banka UG.01/13, rok važnosti 31.08.2014.	19.04.2012.	Eur	52,441.65	6,012
Energoprojekt Hidroinženjering ad	Kontragarancija za dobro izvršenje posla Bouzina Alžir, Societe Generale Banka UG.01/13, rok važnosti 31.07.2014.	19.04.2012.	Eur	17,480.55	2,004
Energoprojekt Hidroinženjering ad	Kratkoročni kredit, Societe Generale Banka UG.01/13	03.09.2013.	Eur	300,000.00	34,393
UKUPNO DATA JEMSTVA					4,460,017

11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

U sledećoj tabeli je prikazana hipoteka upisana na teret Društva

<i>Nepokretnost</i>	<i>m²</i>	<i>Knjigovod. vrednost u 000 RSD</i>	<i>Procenjena vrednost u USD</i>	<i>Procenjena vrednost u 000 RSD</i>
Zemljište i objekti - Kamp Primavera, Sullana, Peru	97.316,91	43.863	4.515.454,55	375.362
Poslovni prostor 16.-18. sprat, Lima, Peru	427,73	19.287	949.644,18	78.942
Zgrada Cruz Del Sur, Lima, Peru	4.295,38	414.249	6.403.119,00	534.164
Ukupno		477.399	11.868.217,73	988.468
Hipoteka 84,39%			10.016.179,80	

Za potrebe obezbeđenja kreditne linije odobrene od strane Scotiabank Peru upisana je hipoteka na imovini Društva u iznosu od usd 10.016.179,80 što predstavlja 84.39% ukupno procenjene vrednosti imovine koja je predmet hipoteke. Procena vrednosti izvršena je od strane procenitelja Provalua S.A.A. -Provsa., ovlašćenog od strane nadležne institucije u Peruu – Superintendencia de Banca, Seguros y AFP .

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana.

U sledeće dve tabele je prikazana struktura obaveza i potraživanja sa povezanim pravnim licima u Sistemu Energoprojekt u zemlji, kao i prihodi i rashodi nastali iz internih dužničko poverilačkih odnosa.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Prihodi</i>		
Prihod od prodaje (EP Holding, EP Industrija)	58	
Drugi poslovni prihodi (EP Holding, EP Oprema)	4.927	4.014
Finansijski prihodi (EP Holding, EP Visokogradnja, EP Garant, EP Hidroinženjering)	421	11.242
Ostali prihodi (EP Garant)	6.826	
Svega	12.232	15.256
<i>Rashodi</i>		
Troškovi materijala (EP Holding, EP Visokogradnja, EP Energodata)	6.052	4.842
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (EP Holding)	6.384	708
Troškovi proizvodnih usluga (EP Oprema, EP Visokogradnja, EP Energodata)	10.070	3.820
Nematerijalni troškovi (EP Holding, EP Visokogradnja, EP Energodata, EP Garant)	117.037	116.443
Finansijski rashodi (EP Holding, EP Visokogradnja, EP Garant, EP Hidroinženjering)	36.677	115.082
Ostali troškovi (EP Holding)		127
Svega	176.220	241.022

Finansijski prihodi u iznosu od Rsd 421 hiljada u celosti se odnose na pozitivne kursne razlike i efekte valutnih klauzula.

Od ukupnog iznosa finansijskih rashoda u iznosu od Rsd 36.677 dinara na negativne kursne razlike i efekte valutnih klauzula odnosi se Rsd 6.905 dinara.

Struktura obaveza i potraživanja prema povezanim pravnim licima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Potraživanja</i>		
Energoprojekt Holding	26	
Energoprojekt Garant		
Energoprojekt Visokogradnja		
Energoprojekt Oprema	777	777
Energoprojekt Hidroinženjering	5.978	6.197
Energoprojekt Energodata		105
Svega	6.781	7.079
<i>Obaveze</i>		
Energoprojekt Holding	674.029	744.624
Energoprojekt Visokogradnja	6.905	11.075
Energoprojekt Oprema	141	141
Energoprojekt Garant	15.541	21.688
Energoprojekt Hidroinženjering	13.587	13.587
Energoprojekt Energodata	1.029	1.202
Svega	711.232	792.317

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica potiču uglavnom iz transakcija prodaje proizvoda i usluga i nemaju kamatu.

Obaveza prema matičnom pravnom licu EP Holding a.d. po osnovu dugoročnog kredita detaljnije je objašnjena u Napomeni 10.16.

13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze, koje mogu da rezultiraju odlivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova.

Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva, a za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

U narednoj tabeli prikazan je broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana, a verovatnoća da Društvo izgubi predmetne sporove nije izuzetno mala. U procenjene vrednosti sudskih sporova, gde je visina potencijalne obaveze određena na dan 31.12.2013. godine, su uključene i vrednosti zateznih kamata.

1) EP NISKOGRADNJA TUŽENA STRANA

<i>Tužilac</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalne obaveze u valuti</i>
Dunav osiguranje	Regresna tužba za naknadu štete	2.500.000 RSD
Aleksandar Babić i dr. (6 tužilaca)	Isplata bonusa	40.906,00 €
Marko Martinoli i Activ East Investement	Isplata vrednosti običnih akcija	2.163.930 RSD
Marko Martinoli	Utvrđivanje cene akcija	U zavisnosti od nalaza veštaka
Gordana i Veselin Medenica	Naknada štete – povreda na radu	3.200.000 RSD
Milko Tadić	Poništaj rešenja o otkazu ugovora o radu	0
Bosna putevi, Sarajevo	Dug, put u Jemenu	17.604.299,00 USD
GP Rad u stečaju	Dug, Irak	2.250.188.60 USD
Vladimir Marinković	Prekovremeni sati, Peru	5.552,84 USD
Danica Mutapović	Bonusi, Peru	11.416,43 USD
Dragan Nešković i dr.	Bonusi, Peru	62.574,37 USD
RF PIO , Beograd	Naknada štete	419.600 RSD
RZZO, Beograd	Naknada štete	468.345 RSD
Aleksić Mirjana	Naknada štete	500.000 RSD
Intermost d.o.o. u stečaju	Isplata materijala	189.827.985 RSD 3.040.767 RSD
Simić Ljubiša	Naknada štete	4,598,80 €
Angelina i Dejan Lukić	Naknada štete	2.000.000,00 RSD
Jovan Čvokić i dr.	Isplata bonusa	20.145,11 €
UKUPNO		204.120.627,00 RSD 19.934.031,24 USD 65.649,91 €

<i>Tužilac</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice	11	4	15
Pravno lice	3	3	6
UKUPNO	14	7	21
<i>Visina potencijalne obaveze u valuti</i>			
Fizičko lice	4.163.930,00 RSD 5.552,84 USD 65.649,91 €	3.700.000 RSD 73.990,80 USD	7.863.930,00 RSD 79.543,64 USD 65.649,91 €
Pravno lice	192.868.752 RSD 19.854.487,60 USD	3.387.945 RSD	196.256.697 RSD 19.854.487,60 USD
UKUPNO	197.032.682,00 RSD 19.860.040,44 USD 65.649,91 €	7.087.945 RSD 73.990,80 USD	204.120.627 RSD 19.934.031,24 USD 65.649,91 €

Potencijalna sredstva, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužilac.

Potencijalna sredstva po osnovu sudskih sporova se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva .

2) EP NISKOGRADNJA TUŽILAC

<i>Tuženo lice</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalnih sredstava u valuti</i>
Intermost a.d. u stečaju	Dug	378.685.160 RSD
UniCredit bank a.d., Mostar (pravni sledbenik Privredne banke Sarajevo)	Dug, garancije za uredno vraćanje avansa	7.000.000,00 KM
UniCredit bank a.d., Mostar	Dug, garancije za dobro izvršenje posla	3.500.000,00 KM
UniCredit bank a.d., Mostar	Dug, garancije za uredno vraćanje avansa	4.000.000,00 KM
JK Banka a.d. u stečaju	Utvrđivanje potraživanja	218.000,00 USD
Jugobanka a.d. , Filijala u Njujorku	Prijava potraživanja	455.877,88 USD 12.060.320 RSD
Beogradska banka a.d., Filijala u Njujorku	Prijava potraživanja	4.546,10 USD 16.278.517 RSD
UKUPNO		407.023.997,00 RSD 678.423,98 USD 14.500.000,00 KM

<i>Tuženo lice</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Pravno lice	7	0	7
UKUPNO	7	0	7
<i>Visina potencijalne obaveze u valuti</i>			
Pravno lice	407.023.997 RSD 678.423,98 USD 14.500.000 KM		407.023.997 RSD 678.423,98 USD 14.500.000 KM
UKUPNO	407.023.997 RSD 678.423,98 USD 14.500.000 KM		407.023.997 RSD 678.423,98 USD 14.500.000,00 KM

14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U Beogradu,
28.02.2014. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja

Zorica Bukich

Direktor

[Signature]

**ENERGOPROJEKT NISKOGRADNJA
a.d. Beograd**

**Finansijski izveštaji za 2013. godinu
i
Izveštaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Bilans stanja	
Bilans uspeha	
Izveštaj o tokovima gotovine	
Izveštaj o promenama na kapitalu	
Statistički aneks	
Napomene uz finansijske izveštaje	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima privrednog društva “Energoprojekt Niskogradnja“ a.d. Beograd

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja privrednog društva “Energoprojekt Niskogradnja“ a.d. Beograd (u daljem tekstu “Društvo”), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2013. godine i odgovarajući bilans uspeha, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomene uz finansijske izveštaje. Statistički aneks predstavlja sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, zasnovanim na Zakonu o računovodstvu (“Službeni glasnik Republike Srbije“, br. 62/2013), kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izveštajima na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene rizika, revizor sagledava interne kontrole relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih izveštaja radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Društva na dan 31. decembra 2013. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji.

Beograd, 23. april 2014. godine

Igor Radmanović
Ovlašćeni revizor

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07073160 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001484 PIB
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv : **Energoprojekt-Niskogradnja a.d.**

Sediste : **Novi Beograd, Bulevar Milaila Pupina 12**

BILANS STANJA

7005022529358

na dan 31.12.2013. godine

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	P O Z I C I J A	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	AKTIVA				
	A. STALNA IMOVINA (002+003+004+005+009)	001		2861376	2145033
00	I. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	002			
012	II. GOODWILL	003			
01 bez 012	III. NEMATERIJALNA ULAGANJA	004		6222	7544
	IV. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I BIOLOSKA SREDSTVA (006+007+008)	005		2845017	2126841
020, 022, 023, 026, 027(deo), 028 (deo), 029	1. Nekretnine, postrojenja i oprema	006		2538332	1838901
024, 027(deo), 028 (deo)	2. Investicione nekretnine	007		306685	287940
021, 025, 027(deo), 028(deo)	3. Bioloska sredstva	008			
	V. DUGOROCNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011)	009		10137	10648
030 do 032, 039 (deo)	1. Ucesca u kapitalu	010		5358	5358
033 do 038, 039 (deo) minus 037	2. Ostali dugorocni finansijski plasmani	011		4779	5290
	B. OBRтна IMOVINA (013+014+015)	012		5110073	5614202
10 do 13, 15	I. ZALIHE	013		750484	680893
14	II. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	014		50688	50688
	III. KRATKOROCNA POTRAZIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (016+017+018+019+020)	015		4308901	4882621
20, 21 i 22, osim 223	1. Potrazivanja	016		2541468	3360888
223	2. Potrazivanja za vise placen porez na dobitak	017		26909	16615
23 minus 237	3. Kratkorocni finansijski plasmani	018		512519	515001
24	4. Gotovinski ekvivalenti i gotovina	019		778768	686253

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgranicenja	020		449237	303864
288	V. ODLOZENA PORESKA SREDSTVA	021			
	G. POSLOVNA IMOVINA (001+012 +021)	022		7971449	7759235
29	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	023			
	Dj. UKUPNA AKTIVA (022+023)	024		7971449	7759235
88	E. VANBILANSNA AKTIVA	025		15446990	11679176
	PASIVA				
	A.KAPITAL (102+103+104+105+106-107+108-109-110)	101		2281536	2075292
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		627279	627417
31	II. NEUPLACENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104		69075	69075
330 i 331	IV. REVALORIZACIONE REZERVE	105		246212	236859
332	V. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	106		2076	2076
333	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI	107			
34	VII. NERASPOREDJENI DOBITAK	108		1336894	1139865
35	VIII. GUBITAK	109			
037 i 237	IX. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	110			
	B. DUGOROCNA REZERVISANJA I OBAVEZE (112+113+116)	111		5614661	5648474
40	I. DUGOROCNA REZERVISANJA	112		127849	125837
41	II. DUGOROCNE OBAVEZE (114+115)	113		1549644	1696914
414, 415	1. Dugorocni krediti	114		209665	310763
41 bez 414 i 415	2. Ostale dugorocne obaveze	115		1339979	1386151
	III. KRATKOROCNE OBAVEZE (117+118+119+120+121+122)	116		3937168	3825723
42, osim 427	1. Kratkorocne finansijske obaveze	117		1592655	969361
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje se obustavlja	118			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	119		1945330	2376705
45 i 46	4. Ostale kratkorocne obaveze	120		168773	173401
47, 48 osim 481 i 49 osim 498	5. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgranicenja	121		227143	303452
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	122		3267	2804

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
498	V. ODLOZENE PORESKE OBAVEZE	123		75252	35469
	G. UKUPNA PASIVA (101+111 +123)	124		7971449	7759235
89	D. VANBILANSNA PASIVA	125		15446990	11679176

U BEOGRADU dana 25. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

[Signature]

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07073160 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001484 PIB
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	19	20 21 22 23 24 25 26

Naziv : **Energoprojekt-Niskogradnja a.d.**

Sediste : **Novi Beograd, Bulevar Milaila Pupina 12**

BILANS USPEHA

7005022529365

u period **01.01.2013 do 31.12.2013**

- u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	A. PRIHODI I RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
	I. POSLOVNI PRIHODI (202+203+204-205+206)	201		7199181	6061897
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202		6910125	5880296
62	2. Prihodi od aktiviranja ucinaka i robe	203		61614	30484
630	3. Povecanje vrednosti zaliha ucinaka	204		66953	35428
631	4. Smanjenje vrednosti zaliha ucinaka	205		8081	21061
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206		168570	136750
	II. POSLOVNI RASHODI (208 DO 212)	207		6823960	5411880
50	1. Nabavna vrednost prodate robe	208		4595	3529
51	2. Troškovi materijala	209		2444240	1952946
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	210		1776185	1227967
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211		299219	215053
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212		2299721	2012385
	III. POSLOVNI DOBITAK (201-207)	213		375221	650017
	IV. POSLOVNI GUBITAK (207-201)	214			
66	V. FINANSIJSKI PRIHODI	215		280652	464274
56	VI. FINANSIJSKI RASHODI	216		438256	670359
67 i 68	VII. OSTALI PRIHODI	217		134775	79670
57 i 58	VIII. OSTALI RASHODI	218		82350	143904
	IX. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (213-214+ 215-216+217-218)	219		270042	379698
	X. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (214-213- 215+216-217+218)	220			
69 - 59	XI. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	221			
59 - 69	XII. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA	222		33506	28780

Grupa racuna, racun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	B. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (219-220+221-222)	223		236536	350918
	V. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (220-219+222-221)	224			
	G. POREZ NA DOBITAK				
721	1. Poreski rashod perioda	225		12293	17028
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	226		27214	17910
722	3. Odloženi poreski prihodi perioda	227			
723	D. Isplacena licna primanja poslodavcu	228			
	Dj. NETO DOBITAK (223- 224- 225- 226+ 227- 228)	229		197029	315980
	E. NETO GUBITAK (224- 223+ 225+ 226- 227 + 228)	230			
	Ä...Ä". NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGACIMA	231			
	Z. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VLASNICIMA MATICNOG PRAVNOG LICA	232			
	I. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	233			
	2. Umanjenja (razvodnjena) zarada po akciji	234			

U BEOGRADU, dana 25. 12. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izveštaja

Trpkeburko

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07073160 Maticni broj	Sifra delatnosti	100001484 PIB
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3	19	20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv : **Energoprojekt-Niskogradnja a.d.**

Sediste : **Novi Beograd, Bulevar Milaila Pupina 12**

--IZVESTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

7005022529372

u periodu od **01.01.2013. do 31.12.2013. godine**

- u hiljadama dinara

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301	8537983	7885383
1. Prodaja i primljeni avansi	302	8471623	7288789
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	1731	4546
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	64629	592048
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305	8386879	7104380
1. Isplate dobavljacima i dati avansi	306	6336196	5479713
2. Zarade, naknade zarada i ostali licni rashodi	307	1670850	1187010
3. Placene kamate	308	157007	168495
4. Porez na dobitak	309	53033	128467
5. Placanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	169793	140695
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311	151104	781003
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II -I)	312		
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	313	0	3511
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	314		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	315	0	3511
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	316		
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	317		
5. Primljene dividende	318		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	319	176042	48882
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	320		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	321	176042	48882
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	322		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I - II)	323		
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II - I)	324	176042	45371

POZICIJA	AOP	Iznos	
		Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	325	1597994	2177008
1. Uvecanje osnovnog kapitala	326		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti (neto prilivi)	327	1580440	993845
3. Ostale dugorocne i kratkorocne obaveze	328	17554	1183163
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	329	1437363	2461144
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	330		
2. Dugorocni i kratkorocni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	331	1075850	2314715
3. Finansijski lizing	332	361513	146429
4. Isplacene dividende	333		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I - II)	334	160631	0
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II - I)	335	0	284136
G. SVEGA PRILIVI GOTOVINE (301+313+325)	336	10135977	10065902
D. SVEGA ODLIVI GOTOVINE (305+319+329)	337	10000284	9614406
Dj. NETO PRILIVI GOTOVINE (336-337)	338	135693	451496
E. NETO ODLIV GOTOVINE (337-336)	339		
Ä...Ä". GOTOVINA NA POCETKU OBRACUNSKOG PERIODA	340	686253	250036
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	341	0	20616
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERACUNA GOTOVINE	342	43178	35895
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRACUNSKOG PERIODA (338-339+340+341-342)	343	778768	686253

U BEOGRADU, dana 25.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Projebnik

Zakonski zastupnik

Projebnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za poverljiva društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjiva pravno lice - preduzetnik		
07073160 Maticni broj	<input type="text"/> Sifra delatnosti	100001484 PIB
Popunjiva Agencija za privredne registre		
750 1 2 3	<input type="text"/> 19	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> 20 21 22 23 24 25 26
Vrsta posla		

Naziv : **Energoprojekt-Niskogradnja a.d.**

Sediste : **Novi Beograd, Bulevar Milalca Pupina 12**

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

7005022529396

u periodu od **01.01.2013. do 31.12.2013. godine**

- u hiljadama dinara

Red. br.	O P I S	AOP	Osnovni kapital	AOP	Ostali kapital	AOP	Neuplaceni	AOP	Emisiona
			(grupa 30 bez 309)		(racun 309)		upisani kapital		premija (racun 320)
	1		2		3		4		5
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	401	612184	414	16274	427		440	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	402		415		428		441	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	403		416		429		442	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	404	612184	417	16274	430		443	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	405		418		431		444	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	406		419	1041	432		445	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	407	612184	420	15233	433		446	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	408		421		434		447	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	409		422		435		448	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	410	612184	423	15233	436		449	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	411		424		437		450	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	412		425	138	438		451	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	413	612184	426	15095	439		452	

Red. br.	O P I S	AOP	Rezerve (racun 321, 322)	AOP	Revalorizacione rezerve (racuni 330 i 331)	AOP	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (racun 332)	AOP	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (racun 333)
	1		6		7		8		9
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	453	69075	466	98974	479	2076	492	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	454		467		480		493	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	455		468		481		494	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	456	69075	469	98974	482	2076	495	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	457		470	137885	483		496	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	458		471		484		497	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	459	69075	472	236859	485	2076	498	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	460		473		486		499	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	461		474		487		500	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	462	69075	475	236859	488	2076	501	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	463		476	71224	489		502	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	464		477	61871	490		503	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	465	69075	478	246212	491	2076	504	

Red. br.	O P I S	AOP	Nerasporedjeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	AOP	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (racun 037.237)	AOP	Ukupno (kol.2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)
	1		10		11		12		13
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	505	847382	518		531		544	1645965
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	506		519		532		545	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	507		520		533		546	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	508	847382	521		534		547	1645965
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	509	315979	522		535		548	453864
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	510	23496	523		536		549	24537
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	511	1139865	524		537		550	2075292
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	512		525		538		551	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	513		526		539		552	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	514	1139865	527		540		553	2075292
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	515	197029	528		541		554	268253
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	516		529		542		555	62009
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	517	1336894	530		543		556	2281536

Red. br.	O P I S	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1		14
1	Stanje na dan 01.01. prethodne godine _____	557	
2	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - povecanje	558	
3	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje	559	
4	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. prethodne godine _____ (red.br. 1+2-3)	560	
5	Ukupna povecanja u prethodnoj godini	561	
6	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini	562	
7	Stanje na dan 31.12. prethodne godine _____ (red.br. 4+5-6)	563	
8	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - povecanje	564	
9	Ispravka materijalno znacajnih gresaka i promena racunovodstvenih politika u tekucoj godini - smanjenje	565	
10	Korigovano pocetno stanje na dan 01.01. tekuce godine _____ (red.br. 7+8-9)	566	
11	Ukupna povecanja u tekucoj godini	567	
12	Ukupna smanjenja u tekucoj godini	568	
13	Stanje na dan 31.12. tekuce godine _____ (red.br. 10+11-12)	569	

U BEOGRADU, _____ dana 25.2. 2014. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskog izvestaja

Topoljanski

Zakonski zastupnik

[Signature]

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

Popunjavanje pravno lice - preduzetnik		
07073160 Maticni broj	<input type="text"/> Sifra delatnosti	100001484 PIB
Popunjavanje Agencija za privredne registre		
750 1 2 3 Vrsta posla	<input type="text"/> 19	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> 20 21 22 23 24 25 26

Naziv : **Energoprojekt-Niskogradnja a.d.**

Sediste : **Novi Beograd, Bulevar Milalila Pupina 12**

STATISTICKI ANEKS

7005022529389

za 2013. godinu

I OPSTI PODACI O PRAVNOM LICU ODNOSNO PREDUZETNIKU

O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Broj meseci poslovanja (oznaka od 1 do 12)	601	12	12
2. Oznaka za velicinu (oznaka od 1 do 4)	602	4	4
3. Oznaka za vlasnistvo (oznaka od 1 do 5)	603	2	2
4. Broj stranih (pravnih ili fizickih) lica koja imaju ucesce u kapitalu	604		
5. Prosecan broj zaposlenih na osnovu stanja krajem svakog meseca (ceo broj)	605	417	410

II BRUTO PROMENE NEMATERIJALNIH ULAGANJA I NEKRETNINA, POSTROJENJA, OPREME I BIOLOSKIH SREDSTAVA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto (kol. 4-5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Nematerijalna ulaganja				
	1.1. Stanje na pocetku godine	606	10818	3274	7544
	1.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	607		XXXXXXXXXXXX	
	1.3. Smanjenja u toku godine	608	1322	XXXXXXXXXXXX	1322
	1.4. Revalorizacija	609		XXXXXXXXXXXX	
	1.5. Stanje na kraju godine (606+607-608+609)	610	9496	3274	6222
02	2. Nekretnine, postrojenja, oprema i bioloska sredstva				
	2.1. Stanje na pocetku godine	611	5418873	3292032	2126841
	2.2. Povecanja (nabavke) u toku godine	612	993800	XXXXXXXXXXXX	993800
	2.3. Smanjenja u toku godine	613	359417	XXXXXXXXXXXX	359417
	2.4. Revalorizacija	614	83793	XXXXXXXXXXXX	83793
	2.5. Stanje na kraju godine (611+612-613+614)	615	6137049	3292032	2845017

III STRUKTURA ZALIHA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
10	1. Zalihe materijala	616	543576	556703
11	2. Nedovrsena proizvodnja	617	104403	45531
12	3. Gotovi proizvodi	618		
13	4. Roba	619	33122	3555
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	620	50688	50688
15	6. Dati avansi	621	69383	75104
	7. SVEGA (616+617+618+619+620+621=013+014)	622	801172	731581

IV STRUKTURA OSNOVNOG KAPITALA

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
300	1. Akcijski kapital	623	612184	612184
	u tome : strani kapital	624		
301	2. Udeli drustva sa ogranicenom odgovornoscu	625		
	u tome : strani kapital	626		
302	3. Ulozi clanova ortackog i komanditnog drustva	627		
	u tome : strani kapital	628		
303	4. Drzavni kapital	629		
304	5. Drustveni kapital	630		
305	6. Zadruzni udeli	631		
309	7. Ostali osnovni kapital	632	15095	15233
30	SVEGA (623+625+627+629+630+631+632=102)	633	627279	627417

V STRUKTURA AKCIJSKOG KAPITALA

- broj akcija kao ceo broj
- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	1. Obicne akcije			
	1.1. Broj obicnih akcija	634	1493131	1493131
deo 300	1.2. Nominalna vrednost obicnih akcija - ukupno	635	612184	612184
	2. Prioritetne akcije			
	2.1. Broj prioriternih akcija	636		
deo 300	2.2. Nominalna vrednost prioriternih akcija - ukupno	637		
300	3. SVEGA -nominalna vrednost akcija (635+637=623)	638	612184	612184

VI POTRAZIVANJE I OBAVEZE

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
20	1. Potrazivanja po osnovu prodaje (stanje na kraju godine 639 <= 016)	639	2343722	3158256
43	2. Obaveze iz poslovanja (stanje na kraju godine 640 <= 119)	640	1945330	2376705
deo 228	3. Potrazivanja u toku godine od drustava za osiguranje za naknadu stete (dugovni promet bez pocetnog stanja)	641		
27	4. Porez na dodatu vrednost - prethodni porez (godisnji iznos po poreskim prijavama)	642	334597	267035
43	5. Obaveze iz poslovanja (potrazni promet bez pocetnog stanja)	643	0	5013950
450	6. Obaveze za neto zarade i naknade zarada (potrazni promet bez pocetnog stanja)	644	1187261	595550
451	7. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	645	343159	246314
452	8. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada na teret zaposlenog (potrazni promet bez pocetnog stanja)	646	292041	377232
461, 462 i 723	9. Obaveze za dividende, ucesce u dobitku i licna primanja poslodavca (potrazni promet bez pocetnog stanja)	647	510	0
465	10. Obaveze prema fizickim licima za naknade po ugovorima (potrazni promet bez pocetnog stanja)	648	972	0
47	11. Obaveze za PDV (godisnji iznos po poreskim prijavama)	649	153597	295127
	12. Kontrolni zbir (od 639 do 649)	650	6601189	12330169

VII DRUGI TROSKOVI I RASHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
513	1. Troškovi goriva i energije	651	1048652	673886
520	2. Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	652	1449290	1009372
521	3. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	653	167366	117330
522, 523, 524 i 525	4. Troškovi naknada fizickim licima (bruto) po osnovu ugovora	654	60722	30711
526	5. Troškovi naknada clanovima upravnog i nadzornog odbora (bruto)	655	1475	1347
529	6. Ostali licni rashodi i naknade	656	97332	69207
53	7. Troškovi proizvodnih usluga	657	1781240	1660767
533, deo 540 i deo 525	8. Troškovi zakupnina	658	297138	120144
deo 533, deo 540 i deo 525	9. Troškovi zakupnina zemljišta	659		
536, 537	10. Troškovi istrazivanja i razvoja	660		
540	11. Troškovi amortizacije	661	291915	209496
552	12. Troškovi premija osiguranja	662	81674	69570
553	13. Troškovi platnog prometa	663	81315	52712

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
554	14. Troškovi članarina	664	4756	5876
555	15. Troškovi poreza	665	11930	7866
556	16. Troškovi doprinosa	666		
562	17. Rashodi kamata	667	152967	191301
deo 560, deo 561 i 562	18. Rashodi kamata i deo finansijskih rashoda	668	152967	191301
deo 560, deo 561 i deo 562	19. Rashodi kamata po kreditima od banaka i dfo	669		
deo 579	20. Rashodi za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, za zaštitu čovekove sredine i za sportske namene	670	8445	4185
	21. Kontrolni zbir (od 651 do 670)	671	5689184	4415071

VIII DRUGI PRIHODI

- iznosi u hiljadama dinara

Grupa racuna, racun	O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
60	1. Prihodi od prodaje robe	672	135515	338
640	2. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povracaja poreskih dazbina	673	1323	1
641	3. Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	674		
deo 650	4. Prihodi od zakupnina za zemljište	675		
651	5. Prihodi od članarina	676		
deo 660, deo 661, 662	6. Prihodi od kamata	677	31521	79967
deo 660, deo 661 i deo 662	7. Prihodi od kamata po racunima i depozitima u bankama i ostalim finansijskim organizacijama	678		
deo 660, deo 661 i deo 669	8. Prihodi na osnovu dividendi i ucesca u dobitku	679		
	9. Kontrolni zbir (672 do 679)	680	168359	80306

IX OSTALI PODACI

- iznosi u hiljadama dinara

O P I S	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Obaveze za akcize (prema godišnjem obracunu akciza)	681		
2. Obracunate carine i druge uvozne dazbine (ukupan godišnji iznos prema obracunu)	682		
3. Kapitalne subvencije i druga državna dodeljivanja za izgradnju i nabavku osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	683		
4. Državna dodeljivanja za premije, regres i pokrivanje tekucih troškova poslovanja	684		
5. Ostala državna dodeljivanja	685		
6. Primljene donacije iz inostranstva i druga bespovratna sredstva u novcu ili naturi od inostranih pravnih i fizickih lica	686		
7. Licna primanja preduzetnika iz neto dobitka (popunjavaju samo preduzetnici)	687		
8. Kontrolni zbir (od 681 do 687)	688		

X RAZGRANIČENI NEGATIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	689		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	690		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	691		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	692		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	693		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	694		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	695		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	696		

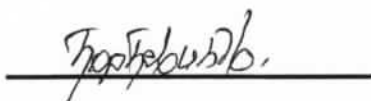
XI RAZGRANIČENI POZITIVNI NETO EFEKTI UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE I KURSNIH RAZLIKA

- iznosi u hiljadama dinara

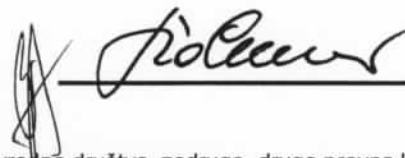
OPIS	AOP	Tekuca godina	Prethodna godina
1	2	3	4
1. Početno stanje razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	697		
2. Razgraničeni neto efekat ugovorene valutne klauzule	698		
3. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule	699		
4. Preostali iznos razgraničenog neto efekta ugovorene valutne klauzule (red. br. 1 + red. br. 2 - red. br. 3)	700		
5. Početno stanje razgraničenog neto efekta kursnih razlika	701		
6. Razgraničeni neto efekat kursnih razlika	702		
7. Srazmerni deo ukinutog razgraničenog neto efekta kursnih razlika	703		
8. Preostali iznos razgraničenog neto efekta kursnih razlika (red.br. 5 + red.br. 6 - red.br. 7)	704		

 U BEOGRADU, dana 25.2. 2024. godine

 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskog izveštaja

Zakonski zastupnik

Obrazac propisan Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", br.114/06, 5/07, 119/08, 2/10, 101/12, 118/12 i 3/2014)

„ENERGOPROJEKT NISKOGRADNJA“ A.D.

**NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA 2013. GODINU**

Beograd, 2014. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA.....	10
3. VLASNIČKA STRUKTURA	10
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU	11
FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA.....	11
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA.....	14
6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST.....	16
GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA.....	16
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	17
7.1. Procenjivanje.....	18
7.2. Efekti kurseva stranih valuta.....	18
7.3. Prihodi	19
7.4. Rashodi.....	20
7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja.....	21
7.6. Porez na dobitak	21
7.7. Nematerijalna ulaganja.....	23
7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema	24
7.9. Finansijski lizing	25
7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	26
7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	27
7.12. Investicione nekretnine	29
7.13. Zalihe.....	30
7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji	31
7.15. Finansijski instrumenti	32
7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	35
7.17. Kratkoročna potraživanja	35
7.18. Finansijski plasmani.....	37
7.19. Obaveze.....	37
7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina	38
7.21. Naknade zaposlenima.....	40

8.	FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE	41
	FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU	41
8.1.	Kreditni rizik	43
8.2.	Tržišni rizik	46
8.3.	Rizik likvidnosti	52
8.4.	Upravljanje rizikom kapitala.....	54
9.	BILANS USPEHA.....	57
9.1.	Prihodi od prodaje	57
9.2.	Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	58
9.3.	Prihodi od povećanja/(smanjenja) vrednosti zaliha učinaka.....	59
9.4.	Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija	59
9.5.	Ostali poslovni prihodi	60
9.6.	Nabavna vrednost prodate robe.....	60
9.7.	Troškovi materijala	60
9.8.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	61
9.9.	Troškovi amortizacije.....	62
9.10.	Troškovi rezervisanja	63
9.11.	Troškovi proizvodnih usluga	63
9.12.	Nematerijalni troškovi.....	64
9.13.	Finansijski prihodi.....	65
9.14.	Finansijski rashodi	66
9.15.	Ostali prihodi.....	67
9.16.	Ostali rashodi.....	69
9.17.	Dobitak pre oporezivanja	70
9.18.	Porez na dobitak i neto dobitak.....	71
9.19.	Neto dobitak po akciji	72
10.	BILANS STANJA	73
10.1.	Nematerijalna ulaganja.....	73
10.2.	Nekretnine, postrojenja i oprema	74
10.3.	Investicione nekretnine	76
10.4.	Dugoročni finansijski plasmani	77
10.5.	Zalihe i dati avansi	77
10.6.	Kratkoročna potraživanja.....	79
10.7.	Kratkoročni finansijski plasmani	81
10.8.	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	82
10.9.	Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja	83
10.10.	Promene na kapitalu	85
10.11.	Osnovni kapital	86

10.12. Rezerve.....	86
10.13. Revalorizacione rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	87
10.14. Neraspoređeni dobitak	88
10.15. Dugoročna rezervisanja.....	89
10.16. Dugoročni krediti	92
10.17. Ostale dugoročne obaveze.....	93
10.18. Kratkoročne finansijske obaveze	96
10.19. Obaveze iz poslovanja.....	98
10.20. Ostale kratkoročne obaveze	99
10.21. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	100
10.22. Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	101
10.23. Usaglašavanje potraživanja i obaveza.....	104
10.24. Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva	105
11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA	111
12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	111
13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA	114
14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA.....	118

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Opšti podaci o Društvu

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07073160
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	4291 izgradnja hidrotehničkih objekata
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100001484

Relevantne pravne činjenice vezane za **istorijat Društva** su sledeće:
Energoprojekt Niskogradnja a.d. je akcionarsko društvo, (u daljem tekstu Društvo). Registrovano je kod Agencije za privredne registre, Registar privrednih društava broj BD 8055. Društvo je osnovano 1989.godine. Posluje kao zavisno preduzeće u sastavu Energoprojekt Holding.

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, osnovna delatnost Društva je izgradnja hidrotehničkih objekata. Preciznije, osnovna delatnost Društva se odnosi na proizvodnju i prodaju usluga izvođenjem radova i inženjeringom u oblasti niskogradnje.

U finansijske izveštaje Društva su uključeni i finansijski izveštaji niže navedenih ino – zaključaka odnosno pogona u inostranstvu:

Broj i naziv zaključka

006	Metro stanica Almaly, Kazahstan
007	Luwero Kafu, Uganda
008	Trujillo, Peru
009	Kawempe Luwero, Uganda
010	Gayaza Zirobwe, Uganda
011	Metro stanica Abay, Kazahstan
0188	Chira Piura III, Peru
014	Yanacocha, Peru
015	Zarumilla, Peru
016	Chavimochic, Peru
017	Kawempe Kafu, Uganda
018	Nakansongola, Uganda
019	Cochabamba – Chota, Peru
020	Tri ulice Kampala, Uganda
021	Šest ulica Kampala, Uganda
022	Colan, Peru

023	Pericos, Peru
024	Chancay y Rucuy, Peru
025	Aerodrom Gulu, Uganda
026	Jinja road, Uganda
027	Mpigi-Kanoni, Uganda
028	Lugoba, Bahai , Kyebando, Uganda
029	Mutundwe, Weraga, Wansaso, Uganda

Pored gore navedenih projekata u inostranstvu u finansijske izveštaje Društva su uključeni i:

- Predstavništvo Moskva
- Filijala Zambija

U nastavku je dat kratak opis Projekata u zemlji i inostranstvu sa najznačajnijim učešćem u realizaciji Društva:

- Z-018 Projekat “Wabigalo - Nakasongola - Isasira and Nakasongola - Air Base (21km)”. Predmet ugovora: Rekonstrukcija postojećeg puta; popravka oštećenja, površinska obrada i drenaže duž trase. Investitor: Uganda National Roads Authority (UNRA).
- Z-010 Projekat: “ Kampala - Gayaza – Ziobwe”. Predmet ugovora: Rekonstrukcija postojećeg puta (14 km) i izgradnja novog puta (30 km) sa pratećim objektima. Investitor: Vlada Republike Ugande - Ministry of Works and Transport.
- Z-017 Projekat: “Asphalt overlay of the Kawempe - Kafu road (166km)”. Predmet ugovora: Presvlačenje puta asfaltom. Investitor: Uganda National Roads Authority (UNRA).
- Z-015 Projekat: “Obalo utvrda reke Zarumilja”, Peru. Predmet ugovora: Izrada odbrambenih nasipa u ukupnoj dužini od 15.7 km obloženih geocelijama sa ispunom betona i izrada espigona od gabiona. Investitor: Nacionalni Institut za razvoj - INADE, Specijani binacionalni projekat “Puyango Tumbes”.
- Z-019 Projekat: “Rehabilitación y mejoramiento de la carretera Chongoyape-Cochabamba –Cajamarca, tramo: Cochabamba-Chota”. Predmet ugovora: Rekonstrukcija i rehabilitacija puta podizanjem na nivo asfaltnog puta treće kategorije. Investitor: MTC, Provias Nacional – Peru.

- Z-014 Projekat: “Put Dv. Yanacocha – Hualgayoc”. Predmet ugovora: Rekonstrukcija i rehabilitacija puta podizanjem na nivo asfaltnog puta treće kategorije. Investitor: MTC, Provias Nacional – Peru.
- Z-016 Projekat: “Rekonstrukcija vodozahvata Chavimochic”, Peru. Predmet ugovora: Radovi na rekonstrukciji brane i struktura na ulazu/izlazu optočnog tunela, izgradnja kampa za personal za upravljanje. Investitor: Regionalna Vlada pokrajine La Libertad.
- Z-020 Projekat: “Upgrading of Gavel Roads to Bitumen Standard Phase 1”. Predmet ugovora: Rekonstrukcija i rehabilitacija ulica u Kampali: 1) Bukoto – Kisaasi Road (3.0 km); 2) Kalerwe – Ttula (3.3 km); 3) Kawempe – Mperewe Road (2.6 km), sa izgradnjom pratećih drenažnih objekata i horizontalnom i vertikalnom signalizacijom. Investitor: Kampala Capital City Authority, Kampala, Uganda.
- Z-021 Projekat: “Design and Build contract for strengthening / rehabilitation of Nakasero Road, Lumumba Avenue, Lourdel Road and Buganda Road”. Predmet ugovora: Projektovanje i rekonstrukcija 6 saobraćajnica u Kampali: Buganda Road 2.12 km; Lumumba Avenue 0.5 km; Lourdel Road 0.44km; Nakasero Road 1.56 km; Deo Queens Lane 0.28 km; Wandegeya Road 0.5 km, ukupne dužine 5.45 km sa pratećom infrastrukturom. Investitor: Gradska skupština Kampale, Uganda.
- Z-022 Projekat: “Mejoramiento de la infraestructura de riego del canal Ramal Nuevo – El Arenal”. Predmet ugovora: Poboljšanje zemljanog kanala za navodnjavanje u dužini 6.3 km uz izgradnju jednog drumskog mosta i pratećih objekata. Investitor: Opština Colan, Region Piura, Peru.
- Z-023 Projekat:” Rehabilitacion y mejoramiento de la carratera Chamaya – Jaen – San Ignacio – rio Sanchis”. Predmet ugovora: Rehabilitacija i rekonstrukcija puta na deonici Pericos – San Ignacio, Peru. Investitor: Provias Nacional pri Ministarstvu saobraćaja i komunikacija, Lima, Peru.
- Z-024 Projekat: „Ejecucion de obras comunes iniciales de las centrales hidroelectricas de Chancay y Rucuy“. Predmet ugovora: Preliminarni radovi za hidroenergetski sistem Chancay y Rucuy, Peru. Investitor:Sindicato Energetico S.A. – SINERSA.
- Z-025 Projekat: „Urgent repair of the runway at Gulu Airfield“. Predmet ugovora: Rekonstrukcija aerodromske piste, Uganda. Investitor:The Civil Aviation Authority. Izvođač: JV Energo Uganda Company – Energoprojekt Niskogradnja, Uganda.

- Z-026 Projekat: „Rehabilitation of Jinja road section from Yusuf Lule Junction to Nakawa“. Predmet ugovora: Rehabilitacija navedene ulice, Uganda. Investitor: Kampala Capital City Authority.
- Z-027 Projekat: „ Civil works for the upgrading of Mpigi-Kanoni Road from gravel to Paved Standard (64km)“. Predmet ugovora: Rekonstrukcija navedenog puta, Uganda. Investitor: Uganda National Roads Authority (UNRA).
- Z-028 Projekat: „Reconstruction and/or upgrading of Lugoba road (3.85km), Bahai road (2.85km), and Kyebando central road (1.0km) in Kawempe Division“. Predmet ugovora: Rekonstrukcija i rehabilitacija navedenog puta, Uganda. Investitor: Kampala Capital City Authority.
- Z-029 Projekat: “Reconstruction and/or upgrading of Mutundwe road (4.5km), Weraga road (2.45km), and Wansaso road (0.18km) in Lubaga division”. Predmet ugovora: Rekonstrukcija i rehabilitacija navedenog puta, Uganda. Investitor: Kampala Capital City Authority.

- Projekat Lot 1.1 Novi Sad: “Glavni projekat i izgradnja nove deonice autoputa E-75 od km 108 - km 117”. Predmet ugovora: Izgradnja 9 km leve saobraćajne trake autoputa, sabirne saobraćajnica, dve nove petlje, rekonstrukcija stare petlje, 15 mostova i propusta i dve naplatne rampe. Investitor: JP “Putevi Srbije”.
- Projekat: “Obilaznica oko Beograda, Sektor 5, Tunel “Straževica”. Predmet ugovora: tunel “Straževica”, izgradnja nadvožnjaka br. 25, osnovne trasa i sanacija kosine. Investitor: JP “Putevi Srbije”.
- Projekat:”Saobraćajnica Mirijeovski bulevar sa pratećom infrastrukturom”. Predmet ugovora: izgradnja saobraćajnice, izgradnja potpornog zida, hidrotehničke infrastructure, elektrifikacija i izmeštanje gasovoda. Investitor: “Direkcija za GGZ i izgradnju Beograda”.
- Projekat: “Radovi na pojačanju i nadvišenju nasipa na levoj obali reke Tise deonica od km 10+400 do km 29+546”. Predmet ugovora: Izvodjenje radova pojačanju i nadvišenju nasipa na levoj obali reke Tise za odbranu od poplava. Investitor: Ministarstvo poljoprivrede, trgovine, šumarstva i vodoprivrede, direkcija za vode Republike Srbije – JVP Vode Vojvodine.
- Projekat:”Autoput E 763: Beograd – Južni Jadran, sektor II:Ljig – Požega, deonica 3 : Takovo – Preljina – Tunel Šarani“. Predmet ugovora: Izgradnja dva odvojena tunela , po jedan za svaki putni pravac. Investitor: Koridori Srbije d.o.o. ; Izvođač: AZVIRT LLC,

Baku, Republika Azerbejdžan; Podizvođač: Energoprojekt Niskogradnja a.d.

Na osnovu mišljenja stručnih službi Društva, a u skladu sa za to definisanim kriterijumima, na dan 31.12.2013. izvršeno je bilansiranje sledećih u potpunosti završenih projekata u inostranstvu:

- 006 Metro stanica Almaly, Kazahstan
- 007 Luwero Kafu, Uganda
- 009 Kawempe Luwero, Uganda
- 011 Metro stanica Abay, Kazahstan
- 018 Nakansongola, Uganda
- 022 Colan, Peru

Društvo je matično društvo koje sa sledećim zavisnim društvima čini ekonomsku celinu:

- Energo Uganda Company Limited, Uganda
- Enlisa S.A., Peru

Procenat vlasništva Društva u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
Energo Uganda Company Limited	100
Enlisa S.A.	100

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu i reviziji, razvrstano u **veliko pravno lice**.

U Društvu je **prosečan broj zaposlenih radnika**, na osnovu stanja krajem svakom meseca, iznosio:

- 2013. godine : 417 radnika i
- 2012. godine: 410 radnika.

Godišnji finansijski izveštaj koji je predmet ovih Napomena je **pojedinačni finansijski izveštaj Društva** i odobren je od strane Odbora direktora Društva dana 27. februara 2014. godine. Odobren finansijski izveštaj može naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u 2013. godini sačinjavali su:

Odbor direktora:

- Tadić Dragan, - Predsednik – neizvršni direktor
- Aleksandar Glišić - neizvršni direktor
- Dragan Aleksić - neizvršni direktor
- Danijela Čolović - neizvršni – nezavisni direktor
- Stojan Čolakov - izvršni direktor.

Direktor:

- Čolakov Stojan, dipl.ing.

Tehnički direktor:

- Ristić Milan, dipl.ing.

Direktor za ekonomske poslove:

- Višnjic Vladimir, dipl.ecc.

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Društvo je od 09.12.2013. u 100% vlasništvu Energoprojekt Holding a.d.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

U Republici Srbiji je **Zakon o računovodstvu** (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006, 111/09, 62/2013) osnovni pravni akt kojim se preciziraju različita pitanja vezana za obavljanje računovodstvenih aktivnosti.

Prelaznim odredbama Zakona o računovodstvu je predviđeno da se finansijski izveštaji za 2013. godinu sastavljaju u skladu sa odredbama prethodnog Zakona o računovodstvu i reviziji ("Službeni glasnik RS", br. 46/2006, 111/2009 i 99/2011 – u daljem tekstu: prethodni Zakon). Prethodnim Zakonom je predviđeno da su pravna lica i preduzetnici dužni da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje vrše u skladu sa:

- zakonskoj regulativi,
- profesionalnoj regulativi i
- internoj regulativi.

Pod **zakonskom regulativom** se podrazumevaju zakoni i podzakonski propisi doneti za izvršavanje zakona.

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013);
- Prethodni Zakon o računovodstvu i reviziji (»Službeni glasnik RS« broj 46/2006, 111/2009 i 99/2011);
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004, 61/2005, 61/2007, 93/12, 108/2013),
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 05/2007, 119/2008, 02/2010, 101/12, 118/12);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike

- (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 119/2008, 09/2009, 04/2010, 03/2011);
- Pravilnik o izmenama i dopunama pravilnika o Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 04/2010, 03/2011, 101/12) ,
  - Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010, 8/2011, 20/2014),
  - Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010, 8/13),
  - Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010),
  - Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija medju povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013.),
  - Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija medju povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 8/2014.).

Profesionalna regulativa se prvenstveno odnosi na:

- Okvir za pripremanje i prezentaciju finansijskih izveštaja (u nastavku: Okvir),
- Međunarodne računovodstvene standarde (u nastavku: MRS),
- Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u nastavku: MSFI) i
- Tumačenja koje je doneo Komitet za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja.

Rešenjem Ministra finansija Republike Srbije, objavljenom u »Službenom glasniku RS«, br. 77/2010 od 25. oktobra 2010. godine, utvrđeni su prevodi osnovnih tekstova MRS i MSFI koje čine MRS, odnosno MSFI izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde do 1. januara 2009. godine, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda do 1. januara 2009. godine, u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MRS/MSFI i Tumačenja. Razlozi za iznetu konstataciju su prvenstveno posledica nepotpune usaglašenosti, s jedne strane, zakonske regulative, a sa druge strane, profesionalne regulative. Otuda, kako je zakonska regulativa u predmetnom kontekstu primarna, finansijski izveštaji u pojedinim aspektima odstupaju od profesionalne regulative.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za 2013. godinu, shodno Zakonu o računovodstvu (»Službeni glasnik RS« broj 62/2013) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (»Službeni glasnik RS« broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/12, 118/12), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 – „Prezentacija finansijskih izveštaja“;
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja, a ove stavke, po profesionalnoj regulativi, ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze Društva.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od profesionalne regulative nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja.

Od pravnih akata koji predstavljaju **internu regulativu Društva**, pri sastavljanju finansijskih izveštaja korišćen je aktuelni Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama društva, koji je donet 14.12.2012.god. (od strane Odbora direktora Energoprojekt Niskogradnja a.d.). Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva.

Finansijski izveštaji Društva za 2013. godinu prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike («Službeni glasnik RS» broj 114/2006, 5/2007, 119/2008, 2/2010, 101/12 i 118/12). Ovim Pravilnikom je, pored ostalog, propisana sadržina pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu, Napomena uz finansijske izveštaje i Statističkog aneksa; za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike koji poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva.

Pravilnikom je, takođe, precizirano da se podaci u Bilansu stanja, Bilansu uspeha, Izveštaju o tokovima gotovine, Izveštaju o promenama na kapitalu i Statističkom aneksu upisuju u hiljadama dinara, a da se broj zaposlenih radnika upisuje u celom broju; što je uvaženo i u objašnjenjima prezentovanim kroz ove Napomene.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinosni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, приходima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom i profesionalnom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i o obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravlja početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja. U Društvu će se

materijalnost određivati shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva dinar.** Pored podataka za tekuću godinu, u finansijskim izveštajima Društva su kao **uporedni podaci** iskazani podaci iz finansijskih izveštaja za 2012. godinu.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja,** korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja,** nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine, priznavanje odloženih poreskih sredstava i obaveza, utvrđivanje rezervisanja za garancije i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknativa (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija

Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kurs Narodne banke Srbije

<i>Valuta</i>	<i>31.12.2013.</i>	<i>31.12.2012.</i>
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	114,6421	113,7183
1 USD	83,1282	86,1763
1 GBP	136,9679	139,1901
1 CHF	93,5472	94,1922

7.3. Prihodi

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi: Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom, Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom; iznos prihoda se može pouzdano izmeriti, verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *prihod povezan sa određenom transakcijom se priznaje prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u

Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od zavisnih i drugih povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

U okviru **ostalih prihoda**, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

7.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koji se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine).

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru ostalih rashoda, pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava.

Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve **odbitne privremene razlike** između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koji su dodeljeni tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjeње će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložena poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz *razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja:

- neograničen ili
- ograničen.

Nematerijalna imovina ne podleže proceni ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (npr. sitan inventar), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

7.9. Finansijski lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga**, shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Amortizacija se vrši **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva, umanjen za rezidualnu vrednost (preostalu vrednost) se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva je vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Pri utvrđivanju korisnog veka trajanja sredstva, tj vremenskog perioda tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu, uvažavaju se različiti faktori, kao što su:

- očekivana iskorišćenost sredstva, shodno očekivanom kapacitetu korišćenja
- fizičko habanje, shodno broju smena u kojima će se sredstvo koristiti, planiranom programu popravljavanja i održavanja i sl.
- tehnička i komercijalna zastarelost,
- zakonska ili slična ograničenja korišćenja sredstva (na primer, kraj roka isteka lizinga) itd.

Rezidualna vrednost je procenjeni iznos koje bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i pod pretpostavkom da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Pri proceni rezidualne vrednosti se koriste preovlađujuće cene na dan procene za prodaju slične imovine, koja je došla do kraja svog korisnog veka

i koja je korišćena pod uslovima koji su slični onim uslovima pod kojima se imovina koristi, odnosno onim uslovima pod kojima će se imovina koristiti u Društvu.

Rezidualna vrednost se kao rezultat procene može za pojedino sredstvo povećati na iznos koji je jednak knjigovodstvenoj vrednosti tog sredstva ili veći od nje. U tom slučaju, trošak amortizacije će preostalom korisnom veku trajanja tog sredstva iznositi nula, osim ako se, kao rezultat naknadnih procena, rezidualna vrednost ne smanji na iznos koji je niži od knjigovodstvene vrednosti.

Rezidualna vrednost i preostali korisni vek trajanja sredstva se proveravaju na kraju svake finansijske godine od strane kompetentnih procenjivača. Ako su nove procene različite od prethodnih procena, promena se tretira promenom računovodstvene procene i knjigovodstveno se obuhvata shodno relevantnim odredbama MRS 8 - Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške.

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja.

Obračun amortizacije prestaje kada se sredstvo iskniži (prestane da se priznaje kao sredstvo) i kada se reklasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji, investiciona nekretnina ili u okviru poslovanja koje se obustavlja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, amortizacija sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Kod investicionih nekretnina, kada je usvojena politika fer vrednosti, ne vrše se ispravka vrednosti investicionih nekretnina na osnovu amortizacije, kao ni ispravka vrednosti po osnovu eventualnog obezvređenja. Za poreske svrhe vrši se obračun poreske amortizacije primenom proporcionalne metode i amortizacione stope 2,5% na osnovicu koju čini nabavna vrednost investicione nekretnine.

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala prilikom njihovog trošenja vrši se po **metodi prosečne ponderisane cene**, koja polazi od pretpostavke da utrošeni materijal kao i materijal koji se nalazi na zalihama potiču podjednako iz svih izvršenih nabavki.

Po pitanju priznavanja sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

Suštinski, vrednovanje zaliha gotovih proizvoda i zaliha nedovršene proizvodnje nastaje kao rezultat računovodstva troškova i učinaka (proizvodno računovodstvo). Preciznije, zalihe nedovršene proizvodnje i zalihe gotovih proizvoda, koja nastaju kao rezultat proizvodnog procesa, vode se po standardnoj ceni koštanja. Razlika između vrednosti zaliha po stvarnoj ceni koštanja utvrđena nakon pogonskog obračuna i vrednosti zaliha po standardnoj ceni koštanja predstavlja odstupanje od cene gotovih proizvoda.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji**, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj javnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća,
- krediti (zajmovi) i potraživanja i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva i obaveze čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja ili
- posle početnog priznanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „*hedžinga*“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanim strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Investicije koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Kreditni (zajmovi) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja,
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha i
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koji se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Naknado odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- investicije koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih

za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobici (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

7.16. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: sredstva na računima kod banaka, gotovina u blagajni i dr., i visoko likvidna sredstva sa vrlo kratkim rokom dospeća, a koja se mogu brzo konvertovati u gotovinu, uz beznačajan rizik od promene vrednosti.

7.17. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. *Kratkoročna potraživanja od kupaca* mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno

za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivan dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog Komisije za otpis i rashod, donosi Izvršni odbor odnosno Upravni odbora Društva.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana (na primer, Društvo nije uspelo sudskim putem da izvrši naplatu potraživanja). Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, na osnovu predloga računopolagača, nakon razmatranja i predloga Komisije za otpis i rashod, donosi Izvršni odbor odnosno Upravni odbora Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

7.18. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se ulaganja u dugoročna finansijska sredstva, kao što su dugoročni krediti, reprogramirana dugoročna potraživanja na osnovu dogovora postignutih sa kupcima, hartije od vrednosti i ostali dugoročni finansijski plasmani; sa rokom dospeća dužim od godinu dana od dana bilansa.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha, investicije koje se drže do dospeća, krediti (zajmovi) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

7.19. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnjanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

7.20. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, **shodno MRS 37** - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa. Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

Potencijalna obaveza je: moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; i sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

7.21. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje i
- otpremnine.

Sa **aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje**, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe **MRS 19 - Primanja zaposlenih**. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer:

rezervisanja za nedospеле otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice.

Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja korišćiće se tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskonta stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuje zaposlenima u visini trostrukog iznosa zarade koju su ostvarili za mesec koji prethodi mesecu u kojem se isplaćuje otpremnina (u skladu sa uslovima definisanim Pojedinačnim kolektivnim ugovorom) ili u iznosu definisanom Zakonom o radu ukoliko je to povoljnije za zaposlenog.

8. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih

instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu ka *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je **Društvo u znatnoj meri izloženo različitim vrstama rizika**. Dodatno, a na osnovu komparativne analize podataka iz 2013. i 2012. godine, može se uočiti tendencija smanjenja rizika.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, iako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

8.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nelikvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kupci u zemlji</i>		
<i>Beogradski čvor</i>	4.658	39.894
<i>JP Putevi Srbije</i>	75.546	133.468
<i>Hidrograđevinar</i>	39.669	63.699
<i>Interkop</i>	4.812	1.118
<i>Azvirt Beograd</i>	166.437	
<i>Ministarstvo poljoprivrede, trgovine, šumarstva i vodoprivrede, direkcija za vode Republike Srbije – JVP Vode Vojvodine</i>	29.184	18.495
<i>Dunav grupa agregati a.d.</i>	13.074	13.011
<i>Ostali</i>	10.008	14.886
<i>Svega</i>	343.388	284.571
<i>Kupci u inostranstvu</i>		
<i>Uganda</i>	1.738.852	2.665.793
<i>Kampala Capital City Authority – Kampala Streets</i>	30.102	150.409
<i>Uganda National Road Authority – projekat Upgrading and strengthening of Kampala Gayaza Ziobwe Road</i>	811.466	1.514.141
<i>Uganda National Road Authority – projekat Overlay of Kawempe Kafu Road (166km)</i>	777.712	959.757

<i>Kampala Capital City Authority - Kampala Streets B&D</i>	116.477	
<i>Kampala Capital City Authority - Kampala Streets Jinja Road</i>	3.095	
<i>Uganda National Road Authority – Rehabilitation of Wabigalo Nakasangola Isasira (21 km)</i>		41.486
Peru	260.400	207.892
<i>Consortio Pericos – San Ignacio</i>	28.858	61.997
<i>Orbenor S.A.C.</i>	10.099	
<i>Consortio Chota Cochabamba</i>	83.812	45.045
<i>Consortio Energoprojekt Johesa</i>	2.433	20.610
<i>Survey SRL</i>	5.654	20.319
<i>Corporacion de Infraestructura S.A.C.</i>	7.911	
<i>Llanos Calua, Luis Edilberto</i>		6.305
<i>Inversiones Carranza</i>		8.604
<i>Corporacion de Infraestructura SAC</i>		7.380
<i>Sindicato Energetico S.A.</i>	42.963	
<i>Municipalidad de Santiago de Surco</i>	17.299	19.585
<i>Lual Construcciones S.A.C. - Lualco</i>	13.294	
<i>Consortio Constructer S.A.C.</i>	19.898	
<i>Ostali</i>	28.179	18.047
Kazahstan	1.082	
<i>TOO UPTK Portal</i>	1.082	
<i>Ostali</i>		
Svega	2.000.334	2.873.685
UKUPNO	2.343.722	3.158.256

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Tekuća	17.387	2.274.829
0-30 dana od dospeća	833.857	82.241
30 - 60 dana od dospeća	41.421	424.588
60 - 90 dana od dospeća	43.796	39.387
preko 90 dana od dospeća	1.407.261	337.211
UKUPNO	2.343.722	3.158.256

U nastavku su prikazane najznačajnije pozicije **potraživanja 2013. sa starosnom strukturom dospeća preko 90 dana:**

- 811.466 hiljada dinara - Potraživanje za garantni depozit – Projekat Z-010 Kampala Gayaza, Uganda
- 29.060 hiljada dinara - Potraživanje od Consorcio Chota Cochabamba za naplaćenu detrakciju i retenciju od poreske uprave – Projekat Z-019 Cochabamba Chota, Peru
- 16.403 hiljada dinara - Potraživanje od Consorcio Pericos – San Ignacio za naplaćenu detrakciju i retenciju od poreske uprave – Projekat Z-023 Pericos, Peru
- 17.299 hiljada dinara - Potraživanje po osnovu dobijenog spora od Opštine Surco, Lima, Peru
- 26.632 hiljada dinara - Potraživanje za garantni depozit – projekat Tisa
- 6.935 hiljada dinara - Potraživanje za garantni depozit – projekat Tunel Šarani
- 4.658 hiljada dinara - Potraživanje od preduzeća za izgradnju železničkog čvora Beograd

Polazeći od činjenice da su kupci Društva Vlade pojedinih država ili javna preduzeća u državnom vlasništvu, te da su poslovi dobijeni putem javnih (u velikom broju međunarodnih) tendera, kao i da su ugovori Društva sa kupcima bazirani na FIDIC-u (kupac ne daje sredstva obezbeđenja izvodjaču radova), **ne postoji značajan rizik u vezi sa naplatom potraživanja Društva.**

8.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evrom i dolarom.

Pored obaveza prema ino-dobavljačima, Društvo je izloženo riziku od promene kurseva stranih valuta po osnovu obaveza po dugoročnim i kratkoročnim kreditima koji su indeksirani u ino-valuti i po osnovu kojih Društvo trpi značajne iznose negativnih kursnih razlika.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da bi negativna promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata Društva, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo valutnom riziku**.

U sledećim tabelama je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza.

<i>Sredstva u 000 EUR</i>		<i>Obaveze u 000 EUR</i>	
<i>2013.</i>	<i>2012.</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
1.464	3	16.850	14.636

<i>Sredstva u 000 USD</i>		<i>Obaveze u 000 USD</i>	
<i>2013.</i>	<i>2012.</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
46.264	46.995	28.624	32.651

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute. Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu razumno očekivanih promena u kursovima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, nenaplaćena potraživanja i neizmirene obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Iako, sa aspekta Društva, valutni rizik obuhvata više različitih valuta (Analizom deviznog podbilansa Društva, može se konstatovati da je Društvo najosetljivije na promenu EUR i USD), analiza osetljivosti je urađena na način koji podrazumeva identičnu fluktuaciju svih za Društvo relevantnih valuta.

Uz nepromenjene ostale varijable, *apresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, *depresijacija nacionalne valute* bi prouzrokovala negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog negativnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10% u odnosu na EUR i USD	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	-29.744	-42.794

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Belibor, Euribor).

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da negativna promena kamatnih stopa (za 1%) ima značajan uticaj na promenu rezultata, pa se može zaključiti da je **Društvo značajno izloženo kamatnom riziku**.

U sledećim tabelama je prikazana kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza Društva sa promenljivom kamatnom stopom na datum bilansa stanja.

Kamatonosna struktura finansijskih sredstava i obaveza sa promenljivom kamatnom stopom	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kamatonosna finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom</i>		
Svega		
<i>Kamatonosne finansijske obaveze sa promenljivom kamatnom stopom</i>		
Dugoročni kredit	155.054	148.714
Kratkoročni krediti	650.474	293.819
Obaveze po osnovu iskorišćenog prekoračenja po tekućem računu	260.117	
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	4.169	1.479
Svega	1.069.814	444.013

Obzirom na iskazane razlike u finansijskim sredstvima i obavezama sa promenljivim kamatnim stopama Društva, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Društva na rast kamatne stope od 1%. Stopa osetljivosti od 1% predstavlja procenu potencijalno razumno očekivanih promena u kamatnim stopama.

Analiza osetljivosti je urađena u varijanti scenario analize, koja podrazumeva istovremeno i istosmerno pomeranje kamatne stope na sva finansijska sredstva i finansijske obaveze sa promenljivim kamatnim stopama. Pored navedenog, primenjena analiza osetljivosti podrazumeva da je preostali iznos sredstava i obaveza na datum bilansa stanja bio nepromenjen u toku cele godine.

Uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom veća od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled pozitivnih efekata neto prihoda od kamata. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, ako su finansijska sredstva sa promenljivom kamatnom stopom manja od finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom, *rast kamatne stope* bi prouzrokovao negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda, usled negativnih efekata neto prihoda od kamate.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju rasta kamatne stope za 1%	<i>u 000 dinara</i>	
	2013.	2012.
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	-10.698	-4.440

Vezano za potencijalne kamatne rizike po osnovu finansijskih obaveza, u nastavku je dat kratak osvrt na *politiku upravljanja rizikom dobavljača* koja se primenjuje u Društvu.

Kao što se iz tabele u kojoj je prikazana kamatonosna struktura finansijskih obaveza sa promenljivom kamatnom stopom može uočiti, obaveze prema dobavljačima (kako obaveze po ispostavljenim fakturama, tako i nefakturisane obaveze) nisu uključene u navedenu grupu. Osnovna činjenica koja podržava realnost primenjenog pristupa je da dobavljači, po pravilu, ne zaračunavaju zatezne kamate u slučaju kašnjenja Društva u izmirenju svojih obaveza. Nezaračunavanje zatezne kamate treba prvenstveno razumeti kao posledicu potrebe za dugoročnim održavanjem dobrih poslovnih odnosa dobavljača sa potencijalno kvalitetnim kupcem. Pored navedenog, Društvo sa najznačajnijim dobavljačima/podizvodjačima ima „back to back“ ugovore, što podrazumeva odlaganje obaveze do momenta naplate od kupaca bez prava na obračun zatezne kamate. Shodno iznetom, *potencijalni kamatni rizici zbog neblagovremenog izmirenja obaveza prema dobavljačima u Društvu nisu izraženi.*

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	2013.	2012.
<i>Dobavljači u zemlji</i>		
<i>Energoprojekt Holding a.d.</i>	7.950	34.023
<i>Energoprojekt Visokogradnja a.d.</i>	6.905	3.492
<i>Energoprojekt Garant a.d.</i>	15.541	21.688
<i>Inter Kop d.o.o.</i>	6.395	7.258
<i>Hidrograđevinar</i>	26.276	96.871
<i>Evrogradnja</i>	46.755	26.011
<i>JKP Novi Sad</i>	4.001	12.331
<i>OMV Srbija</i>	62.229	34.537

Energoprojekt Niskogradnja a.d.

<i>Koop Profesional</i>	12.169	
<i>Atlas Copco</i>	34.134	
<i>Centar za puteve Vojvodine</i>	9.718	
<i>Tehnometal</i>	11.738	
<i>Sika</i>	9.568	
<i>Erozija a.d. Valjevo</i>	21.453	
<i>Dunav grupa agregati a.d.</i>	16.755	19.113
<i>Unipromet</i>	13.722	13.849
<i>Ostali</i>	120.438	113.515
Svega	425.747	382.688
<i>Dobavljači u inostranstvu</i>		
Uganda	159.145	329.293
<i>Shell ltd</i>	69.687	73.349
<i>Terrain Services</i>	8.076	
<i>Lion Assurance</i>	8.902	
<i>Termcotank s.a.</i>	23.259	118.103
<i>Ostali</i>	49.221	127.974
Peru	312.629	170.922
<i>Corporacion de Infraestructura SAC</i>	24.310	49.756
<i>Consortio Constructer</i>	52.094	
<i>Survey Srl</i>	5.654	13.396
<i>Orbenor S.A.C.</i>	49.189	
<i>Repsol Comercial Sac</i>	10.970	3.776
<i>Llanos Calua, Luis Edilberto</i>	2.249	15.452
<i>Servicios generales Viviana Eirl</i>	6.312	12.975
<i>JJM Servicios Generales SRL</i>	8.033	11.293
<i>Repsol YPF Marketnig</i>	22.849	
<i>Lual Construcciones S.A.C.</i>	25.501	
<i>MLV Contratistas Generales Eirl</i>	13.740	
<i>Johesa</i>	16.798	
<i>G&N Grifos</i>	8.089	
<i>Ostali</i>	70.060	74.141
Kazahstan	5.205	5.025
<i>Ostali</i>	5.205	5.025
Ostali devizni dobavljači u zemlji	29.840	47.445
Svega devizni dobavljači	506.819	552.685
UKUPNO	932.566	935.373

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Tekuća	191.399	419.117
0-30 dana od dospeća	280.482	286.424
30 - 60 dana od dospeća	148.834	43.564
60 - 90 dana od dospeća	72.201	48.200
preko 90 dana od dospeća	239.650	138.068
UKUPNO	932.566	935.373

Na ime obezbeđenja plaćanja, a saglasno odredbama ugovora, Društvo je pojedinim dobavljačima (Energoprojekt Holding a.d., OMV Srbija, NIS Gazprom Neft, Luka Beograd, Karin Komerc, Gasop, Volvo d.o.o., Nexe beton, Peri oplata, Vatrosprem, Peštan, Sika d.o.o., Maccafferri Environmental Solutions) dalo solo blanko menice.

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

Polazeći od činjenice da je ugovorima sa kupcima predviđeno redefinisavanje cene usluga u skladu sa promenama cena ključnih materijala i energenata, Društvo nije izloženo u značajnoj meri predmetnom riziku.

8.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti racio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;

- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

<i>Pokazatelji likvidnosti</i>	<i>Zadovoljavajući opšti standardi</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	1.30 : 1	1.47 : 1
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	1 : 1	1.21 : 1
Gotovinski ratio likvidnosti		0.20 : 1	0.18 : 1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)	Pozitivna vrednost	1.172.905	1.788.479

Rezultati ratio analize pokazuju da Društvo ima sposobnost da u relativno dužem periodu iz gotovine, i/ili unovčavanjem drugih oblika likvidnih sredstava, izmiruje kratkoročne obaveze.

Uvažavajući uočene probleme sa likvidnošću u ranijem periodu, Društvo je i tokom 2013. nastavilo sa preduzimanjem mera (poboljšanje procenta naplate, promena/produženje ročnosti otplate kredita bez uvećanja kamatnih stopa, refinansiranje postojećih kredita iz novih – jeftinijih izvora i sl.) koje podrazumevaju održavanje dovoljnog iznosa gotovine, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja.

U navedenom kontekstu ističemo da:

- uvažavajući dinamičnu prirodu poslovanja Društva, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja, što, pored ostalog, podrazumeva držanje na raspolaganju postojećih kreditnih linija, kao i proširenje istih; a
- Rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoložive neiskorišćene kreditne linije, gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

8.4. Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Dobitak/gubitak	236.536	350.918
<i>Prosečan kapital</i>		
Kapital na početku godine	2.075.292	1.645.965
Kapital na kraju godine	2.281.536	2.075.292
Prosečan kapital	2.178.414	1.860.629
Stopa prinosa na sopstveni kapital	10.86%	18.86%

Shodno podacima iz tabele, jasno je da se rezultati poslovanja u 2012. i 2013. godini, sa aspekta održivosti kapitala, mogu oceniti kao zadovoljavajući, tako da **rizik kapitala nije izražen**.

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Obaveze	5.614.661	5.648.474
Ukupna sredstva	7.941.449	7.759.235
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0.70 : 1	0.73 : 1
<i>Dugoročna sredstva</i>		
Kapital	2.281.536	2.075.292
Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	1.677.493	1.822.751
Svega	3.959.029	3.898.043
Ukupna sredstva	7.971.449	7.759.235
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0.50 : 1	0.50 : 1

Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava smanjen je u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu saglasno politici navedenoj u Napomeni 8.3.

Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava Društva u 2013. godini nepromenjen je u odnosu na 2012. godinu.

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Neto zaduženost</i>		
Finansijske obaveze	5.486.812	5.522.637
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	778.768	686.253
Svega	4.708.044	4.836.384
Kapital	2.281.536	2.075.292
RACIO NETO ZADUŽENOSTI PREMA UKUPNOM KAPITALU	1 : 0.48	1 : 0.43

Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu poboljšan je u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu zahvaljujući smanjenju finansijskih obaveza Društva, povećanju gotovine i gotovinskih ekvivalenata, kao i dobitku ostvarenom u 2013. godini.

9. BILANS USPEHA

9.1. Prihodi od prodaje

Društvo ostvaruje prihod **pružanjem usluga na domaćem i inostranom tržištu**. Struktura prihoda je prikazana u narednoj tabeli.

Struktura prihoda od prodaje	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Prihodi od prodaje povezanim pravnim licima</i>		
Prihodi od prodaje usluga zavisnim pravnim licima	24	
Prihodi od prodaje usluga ostalim povezanim pravnim licima	34	
Svega	58	
<i>Prihodi od prodaje na domaćem tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	983	338
Prihodi od prodaje usluga	1.255.220	1.174.086
Svega	1.256.203	1.174.424
<i>Prihodi od prodaje na inostranom tržištu</i>		
Prihodi od prodaje proizvoda	134.533	
Prihodi od pružanja usluga	5.519.331	4.705.872
Svega	5.653.864	4.705.872
UKUPNO	6.910.125	5.880.296

Struktura prihoda od prodaje po kupcima na domaćem i inostranom tržištu u 2013.god. data je u narednoj tabeli:

Struktura prihoda od prodaje po kupcima	u 000 dinara
Kupci u zemlji	1.256.227
<i>JP Putevi Srbije</i>	<i>591.443</i>
<i>Ministarstvo poljoprivrede, trgovine, šumarstva i vodoprivrede, direkcija za vode Republike Srbije – JVP Vode Vojvodine</i>	<i>190.693</i>
<i>AzVirt</i>	<i>470.361</i>
<i>EP Holding a.d.</i>	<i>24</i>
<i>Ostali</i>	<i>3.706</i>

Kupci u inostranstvu	5.653.898
Uganda	2.412.907
<i>Kampala Capital City Authority</i>	929.896
<i>Civil Aviation Authority</i>	140.491
<i>Uganda National Road Authority - UNRA</i>	1.228.282
<i>Ostali</i>	114.238
Peru	3.240.957
<i>Consortio Chota Cochabamba</i>	1.716.155
<i>Consortio Pericos San Ignacio</i>	484.263
<i>Sindicato Energetico S.A.</i>	416.052
<i>Municipalidad distrital de Colan</i>	217.117
<i>Ostali</i>	407.370
Kazahstan	34
<i>EP Industrija a.d.-Kazahstan</i>	34
<i>Ostali</i>	407.371
UKUPNO	6.910.125

9.2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe

Struktura prihoda od aktiviranja učinaka i robe	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Prihodi od aktiviranja robe za sopstvene potrebe		
Prihodi od aktiviranja proizvoda i usluga za sopstvene potrebe	61.614	30.484
UKUPNO	61.614	30.484

Prihod od aktiviranja proizvoda i usluga za sopstvene potrebe u 2013.g. odnosi se na

- remont mašina u zemlji 2.526 hiljada dinara i inostranstvu 24.093 hiljade dinara - projekat Z-019 Cochabamba Chota i Z-023 Pericos, Peru.
- izgradnju objekata u sopstvenoj režiji – projekat Tunel Šarani u ukupnom iznosu od 34.995 hiljada dinara.

9.3. Prihodi od povećanja/(smanjenja) vrednosti zaliha učinaka

Struktura prihoda od povećanja (smanjenja) vrednosti zaliha učinaka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Povećanje vrednosti zaliha učinaka	66.953	35.428
Smanjenje vrednosti zaliha učinaka	8.081	21.061
UKUPNO	58.872	14.367

Povećanje vrednosti zaliha učinaka u iznosu od 66.953 hiljade dinara odnosi se na proizveden drobljeni kamen za gornji stroj, filter i beton, materijal za donji stroj (nasip) i drobljeni pesak za proizvodnju betona - projekat Z-019 Cochabamba Chota i Z-023 Pericos, Peru.

Smanjenje vrednosti zaliha učinaka u iznosu od 8.081 hiljada dinara odnosi se na ugradjen proizveden materijal za izradu base-a, asfalta, frakcija za beton, kao i fabrikata za izradu vertikalne saobraćajne signalizacije – projekat Z-014 Yanacocha i Z-019 Cochabamba Chota, Peru.

9.4. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija

Struktura prihoda od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Prihodi od premija, subvencija, dotacija	1.323	
Prihodi po osnovu uslovljenih donacija		
UKUPNO	1.323	

Agencija za strana ulaganja i promociju izvoza je, na osnovu Pravilnika o postupku, dodeli i refundaciji državne pomoći i u skladu sa Programom podsticanja konkurentnosti i internacionalizacije srpske privrede, dodelila Društvu sredstva u iznosu od Rsd 1.323 hiljade na ime refundacije troškova otvaranja predstavništva u Zambiji i Moskvi. Sredstva su dodeljena kao de minimis državna pomoć.

9.5. Ostali poslovni prihodi

Struktura ostalih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Prihod od zakupnina	10.529	9.082
Ostali poslovni prihodi	156.718	127.668
UKUPNO	167.247	136.750

Najznačajniji **ostali poslovni prihodi** 2013.godine ostvareni u zemlji u iznosu od 147.196 hiljada dinara dati su u nastavku:

- 4.926 hiljada dinara na osnovu Ugovora o pružanju usluga u poslovnoj zgradi Energoprojekta (Energoprojekt Holding a.d.)
- 133.461 hiljada dinara - refundacija troškova na osnovu podizvođačkih ugovora na projektu Tisa
- 5.779 hiljada dinara – refundacija troškova na osnovu podizvođačkih ugovora na projektu Lot 1.1. Novi Sad.

9.6. Nabavna vrednost prodate robe

Nabavna vrednost prodate robe se u celokupnom iznosu odnosi na nabavnu vrednost prodate robe trećim licima u 2013. godini je iznosila 4.595 hiljada dinara, a u 2012. godini 3.529 hiljada dinara.

9.7. Troškovi materijala

Struktura troškova materijala	u 000 dinara	
		2012.
Troškovi materijala za izradu	1.170.938	1.124.475
Troškovi ostalog materijala	224.650	154.585
Troškovi goriva i energije	1.048.652	673.886
UKUPNO	2.444.240	1.952.946

Povećanje **Troškova goriva i energije** u 2013.godini u odnosu na 2012.godinu, posledica je povećane realizacije, značajno većeg angažovanja sopstvene opreme i mehanizacije na novim projektima u zemlji (Tunel „Šarani“) i inostranstvu (Peru) , kao i angažovanjem podizvodjača u režimu najma opreme sa obavezom Društva da obezbedi energente.

9.8. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Troškovi zarada</i>		
Troškovi zarada i naknada zarada - bruto	1.449.290	1.009.372
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	167.366	117.330
Svega	1.616.656	1.126.702
Troškovi ugovora o delu, autorskih ugovora, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i sl.	60.723	30.711
Naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	1.475	1.347
Ostali lični rashodi i naknade	97.331	69.207
UKUPNO	1.776.185	1.227.967

Povećanje **Troškova zarada** u odnosu na prethodni period uslovljeno je pre svega uvećanom realizacijom (novi Projekti u zemlji i inostranstvu), zatim smenskim i produženim angažovanjem radnika, isplatom tunelskih i gradilišnih dodataka i sl.

U okviru **ostalih ličnih rashoda**, najznačajniji su troškovi Društva po sledećim osnovama: prevoz radnika, ishrana na terenu, rente, stipendije, solidarne pomoći zaposlenima od kojih se na troškove u zemlji odnosi 46.231 hiljade dinara i na troškove u inostranstvu 51.100 hiljada dinara.

9.9. Troškovi amortizacije

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	1.321	559
Amortizacija nekretnina	14.049	7.783
Amortizacija postrojenja i opreme	276.545	201.154
UKUPNO	291.915	209.496

Na kraju finansijske godine stručne službe Društva izvršile su proveru rezidualne vrednosti i korisnog veka trajanja osnovnih sredstava i pri tome nisu konstatovane razlike u odnosu na prethodnu procenu.

Ukupna rezidualna vrednost osnovnih sredstava Društva na dan 31.12.2013. iznosi Rsd 711.614 hiljade.

Određena rezidualna vrednost će prouzrokovati da ukupna računovodstvena amortizacija, na kraju korisnog veka trajanja svih sredstava koja su bila predmet procene, bude niža za Rsd 711.614 hiljade, to jest za ukupno procenjeni iznos koje bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstva, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđivanja i pod pretpostavkom da su sredstva već na kraju svog korisnog veka i u stanju koje se očekuje na kraju njihovog korisnog veka trajanja.

Uz zanemarivanje procenjene rezidualne vrednosti, po pitanju efekata promene korisnog veka trajanja, u slučaju povećanja korisnog veka trajanja u odnosu na prethodne procene, pozitivni efekti na finansijski rezultat Društva (usled smanjenja troškova amortizacije tekuće godine zbog povećanja roka trajanja sredstava), u tekućoj i u narednim godinama, će se kompenzovati u onim godinama kada bi sredstva, shodno ranijim procenama, prestala da se amortizuju. Prestanak amortizacije bi bio posledica činjenice da im je kompletan koristan vek trajanja protekao u prethodnom periodu. Praktično, negativni efekti amortizacije za neko konkretno sredstvo, a time i negativni efekti na finansijski rezultat Društva, biće jednaki godišnjoj amortizaciji u onim godinama za koliko je, novom Procenom, produžen vek trajanja pojedinih sredstava. Analogno iznetom, važi u slučaju sredstava kojima je novom procenom skraćen ranije procenjeni vek trajanja.

9.10. Troškovi rezervisanja

Struktura troškova rezervisanja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	7.304	5.557
Dugoročna rezervisanja po osnovu sudskih sporova		
Ostali troškovi rezervisanja		
UKUPNO	7.304	5.557

Troškovi rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju u 2013. godini jednaki su razlici između, s jedne strane, iznosa rezervisanja za otpremnine na kraju 2013. godine i, s druge strane, iznosa rezervisanja za otpremnine na dan 31.12.2012. godine umanjeno za iznos isplaćenih otpremnina u toku 2013. godine.

Procena rezervisanja na datum bilansa stanja po osnovu MRS 19 (za otpremnine prilikom odlaska u penziju) detaljnije je objašnjena u Napomeni 10.15.

9.11. Troškovi proizvodnih usluga

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Troškovi usluga na izradi učinaka	1.236.241	1.365.868
Troškovi transportnih usluga	133.797	74.871
Troškovi investicionog i tekućeg održavanja	43.593	44.942
Troškovi zakupnina	297.138	120.144
Troškovi sajmovi	305	
Troškovi reklame i propagande	793	1.513
Troškovi ostalih usluga	69.373	53.429
UKUPNO	1.781.240	1.660.767

Troškovi usluga na izradi učinaka predstavljaju troškove na osnovu podizvođačkih ugovora na projektima u zemlji u iznosu od 534.990 hiljada dinara, odnosno na projektima u inostranstvu 701.251 hiljada dinara.

U okviru **troškova zakupnina** evidentirani su troškovi zakupa opreme, terena, poslovnog, stambenog i skladišnog prostora i to u zemlji 17.666 hiljada dinara i u inostranstvu 279.472 hiljada dinara.

Najznačajnije učešće u ukupnim troškovima zakupnina imaju troškovi zakupa krupne mehanizacije na Projektima u Peruu, koji istovremeno beleže i značajan porast u odnosu na prethodnu godinu, usled nemogućnosti da se raspoloživom opremom podmire potrebe (definisane dinamikom radova) na više dislociranih projekata istovremeno.

U okviru **troškova transportnih usluga**, pored troškova transportnih usluga u zemlji i inostranstvu, iskazani su i troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona i dr.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se u celosti odnosi na tekuće održavanje opreme.

U strukturi **troškova ostalih usluga** u zemlji u ukupnom iznosu od 54.511 hiljada dinara najznačajniji su troškovi komunalnih usluga 6.467 dinara, zaštita na radu 4.655 hiljada dinara, registracija vozila 991 hiljada dinara, ostale usluge 36.949 hiljada dinara (ostale usluge trećih lica kao što su troškovi fizičkog obezbeđenja, troškovi licenci, troškovi legalizacije, overe dokumenta i dr.).

9.12. Nematerijalni troškovi

Struktura nematerijalnih troškova	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Troškovi neproizvodnih usluga	206.382	85.994
Troškovi reprezentacije	13.449	13.575
Troškovi premija osiguranja	81.674	69.570
Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	81.315	52.712
Troškovi članarina	4.756	5.876
Troškovi poreza	11.930	7.866
Ostali nematerijalni troškovi	118.975	116.025
UKUPNO	518.481	351.618

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: advokatskih usluga, stručnog usavršavanja zaposlenih, zdravstvenih usluga, konsalting usluga, overe sudskih tumača, revizije godišnjih računa i dr.

Povećanje troškova neproizvodnih usluga u odnosu na prethodni period posledica je završenih arbitražnih postupaka u Peruu u 2013. godini i evidentiranja ostvarenih troškova advokatskih usluga po tom osnovu.

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i dr.

Troškovi premije osiguranja nastali su po osnovu osiguranja radova, imovine i lica i to u zemlji 33.350 hiljada dinara, u inostranstvu 48.324 hiljada dinara.

Od ukupnih **troškova platnog prometa i bankarskih usluga** najveći deo odnosi se na troškove bankarskih provizija za izdate garancije.

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi: poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, naknada za šume i dr. U ukupnom iznosu troškova poreza inostranstvo učestvuje sa iznosom od 10.175 hiljada dinara, zemlja 1.755 hiljada dinara.

Ostali nematerijalni troškovi najvećim delom se odnose na: usluge matičnog preduzeća EP Holding a.d. 86.969 hiljada dinara (konsultanske usluge, usluge kontrole i nadzora, usluge održavanja poslovne zgrade, usluge korišćenja zaštitnog znaka i pravne usluge), takse (administrativne, sudske i dr.)

9.13. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima		
Prihodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		
Prihodi od kamate po drugim osnovama	31.521	79.967
Svega	31.521	79.967

<i>Pozitivne kursne razlike</i>		
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	118	604
Pozitivne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	18	13.120
Pozitivne kursne razlike po drugim osnovama	242.934	360.562
Svega		374.286
Prihodi od efekata valutne klauzule	5.912	9.532
Učešća u dobitku zavisnih pravnih lica		
Ostali finansijski prihodi	149	489
UKUPNO	280.652	464.274

Najznačajniji deo **prihoda od kamata** odnosi se na fakturisane kamate Investitoru za nenaplaćena potraživanja u ugovorenom roku u ukupnom iznosu od 29.698 hiljada dinara – Projekat Z-017 Kawempe Kafu, Uganda.

9.14. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Rashodi kamata</i>		
Rashodi od kamate iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	29.772	41.589
Rashodi od kamate iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima		
Rashodi od kamate po drugim osnovama	152.967	191.301
Svega	182.739	232.890
<i>Negativne kursne razlike</i>		
Negativne kursne razlike iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	17.582	72.222
Negativne kursne razlike iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	374	1.299
Negativne kursne razlike po drugim osnovama	224.800	345.727
Svega	242.756	419.248
Rashodi od efekata valutne klauzule	12.761	18.221
Ostali finansijski rashodi		
UKUPNO	438.256	670.359

Najznačajniji deo **rashoda od kamata po drugim osnovama** u 2013.godini je posledica kamata na uzete kredite kod poslovnih banaka kao i kamata po osnovu ugovora o lizingu, u zemlji 71.876 hiljada dinara i u inostranstvu 81.091 hiljada dinara.

Rashodi po osnovu efekata valutne klauzule se odnosi na negativne efekte po osnovu ugovorenih obaveza i potraživanja u zemlji sa valutnom klauzulom.

9.15. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Ostali prihodi</i>		
Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	15.316	3.688
Dobici od prodaje učešća i dugoročnih hartija od vrednosti		
Viškovi	3	355
Naplaćena otpisana potraživanja		
Prihodi od smanjenja obaveza	782	3.583
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika		
Prihodi od ukidanja rezervisanja		
Ostali nepomenuti prihodi	99.782	47.906
Svega	115.883	55.532
<i>Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine</i>		
Nematerijalne imovine		
Nekretnina, postrojenja, opreme i nekretnina	18.745	24.138
Dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		
Zaliha		
Potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	147	
Ostale imovine		
Svega	18.892	24.138
UKUPNO OSTALI PRIHODI I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	134.775	79.670

Dobitak poslovanja koje se obustavlja		
Pozitivan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda	23.460	16.012
UKUPNO	23.460	16.012

Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme su ostvareni po osnovu prodaje građevinskih mašina i opreme.

Najznačajniji iznos od Rsd 14.528 hiljada odnosi se na prodaju osnovnog sredstva lizing kući Sogelease Srbija (ugovor o kupovini mašine u formi „Sale and Lease Back“). Po istom osnovu ostvaren je i gubitak od prodaje u iznosu od Rsd 14.539 (Napomena 9.16.) .

Prihodi od smanjenja obaveza u iznosu od 782 hiljade dinara rezultat su izvršenog otpisa obaveza, za koje je Društvo na bazi predloga popisne komisije i saglasno odredbama MRS 39 procene realnosti bilansnih pozicija donelo odluku o otpisu.

U nastavku su dati najznačajniji iznosi **Ostalih nepomenutih prihoda**:

- 61.871 hiljada dinara – ukidanje rezervi po osnovu preračuna finansijskih izveštaja prikazanih u drugoj funkcionalnoj valuti u odnosu na izveštajnu valutu završenih i bilansiranih projekata u inostranstvu u skladu sa MRS 21 (Napomena 10.13.)
- 33.295 hiljada dinara – naplata šteta od osiguranja nastalih po osnovu totalnog uništenja opreme na projektima u inostranstvu (Projekat Z-016 Chavimochic, Peru) i kradje opreme na projektima u zemlji (Projekat Lot 1.1. Novi Sad).

Prihodi od usklađivanja vrednosti nastali su po osnovu svođenja vrednosti investicione nekretnine na fer vrednost u skladu sa MRS 40 (Napomena 10.3).

9.16. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Ostali rashodi</i>		
Gubici od prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	34.452	19.438
Gubici od prodaje materijala		
Manjkovi	37	11.192
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	17.692	55.628
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe	19.218	50.417
Ostali nepomenuti rashodi	10.951	7.229
Svega	82.350	143.904
<i>Rashodi po osnovu obezvređenja imovine</i>		
Nematerijalne imovine		
Nekretnina, postrojenja i opreme		
Dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju		
Zaliha materijala i sirovine		
Potraživanja i kratkočnih finansijskih plasmana		
Ostale imovine		
Svega		
UKUPNO OSTALI RASHODI I RASHODI OD USKLADIVANJA VREDNOSTI IMOVINE	82.350	143.904
Gubitak poslovanja koje se obustavlja		
Negativan efekat promene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih perioda	56.966	44.792
UKUPNO	56.966	44.792

Gubici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme nastali su po osnovu:

- Rashoda osnovnih sredstava na projektu Z-019 Cochabamba Chota, Peru u vrednosti od Rsd 18.452 hiljada (Odluka Odbora direktora Društva o vanrednom rashodu osnovnih sredstava)

- Prodaje osnovnog sredstva lizing kući Sogelease Srbija (ugovor o kupovini mašine u formi „Sale and Lease Back“) sadašnje vrednosti Rsd 14.539 hiljada. Po istom osnovu ostvaren je i dobitak od prodaje u iznosu od Rsd 14.528 (Napomena 9.15.)
- Rashoda osnovnih sredstava u Peruu u iznosu od Rsd 1.219 hiljada (odluka Odbora direktora Društva o usvajanju redovnog godišnjeg popisa)
- Prodaje osnovnih sredstava u Kazahstanu u iznosu od Rsd 232 hiljade (odluka Odbora Direktora Društva).

Iskazani **manjkovi** se odnose na manjkove osnovnih sredstava i rezervnih delova.

Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja u zemlji u iznosu od Rsd 6.011 hiljada rezultat su izvršene procene realnosti bilansnih pozicija saglasno odredbama MRS 39 i načelu opreznosti, za koje je rukovodstvo Društva donelo odluku o otpisu.

Pored navedenog, Društvo je, na bazi predloga popisne komisije i saglasno odredbama MRS 39, izvršilo otpise potraživanja na projektima u Peruu, u iznosu od Rsd 11.681 hiljada.

Najznačajniji iznos **rashoda po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe** u zemlji iznosi od Rsd 7.352 hiljada u inostranstvu Rsd 11.865 hiljada, odnosi se na otpis zastarelih zaliha na osnovu odluke Odbora direktora Društva o usvajanju redovnog godišnjeg popisa imovine i obaveza.

Ostali nepomenuti rashodi najvećim delom odnose se na troškove donacija u iznosu od Rsd 8.445 hiljada.

9.17. Dobitak pre oporezivanja

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Poslovni prihodi i rashodi</i>		
Poslovni prihodi	7.199.181	6.061.897
Poslovni rashodi	6.823.960	5.411.880
Poslovni rezultat	375.221	650.017
<i>Finansijski prihodi i rashodi</i>		
Finansijski prihodi	280.652	464.274

Finansijski rashodi	438.256	670.359
Finansijski rezultat	-157.604	-206.085
<i>Ostali prihodi i rashodi</i>		
Ostali prihodi	134.775	79.670
Ostali rashodi	82.350	143.904
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	52.425	-64.234
<i>Efekti poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda</i>		
Prihod	23.460	16.012
Rashod	56.966	44.792
Neto efekat	-33.506	-28.780
<i>Ukupan bruto rezultat</i>		
UKUPNI PRIHODI	7.638.068	6.621.854
UKUPNI RASHODI	7.401.532	6.270.936
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	236.536	350.918

9.18. Porez na dobitak i neto dobitak

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	236.536	350.918
Usklađivanje i korekcija prihoda/rashoda u poreskom bilansu		-24.411
Kapitalni dobici/gubici iskazani u bilansu uspeha		-14.062
Oporeziva dobit	122.316	340.568
Kapitalni dobici/gubici obračunati u skladu sa zakonom		-10.424
Poreska osnovica	122.316	340.568
Obračunati porez (15% od poreske osnovice)	18.347	34.057
Ukupna umanjene obračunatog poreza	6.054	17.028
Obračunati porez po umanjenu	12.293	17.028
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	236.536	350.918
Poreski rashod perioda	12.293	17.028
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	27.214	17.910
Neto dobitak/gubitak	197.029	315.980

Nakon predaje Finansijskih izveštaja za 2012.tu godinu, a pre predaje poreske prijave i poreskog bilansa za 2012. godinu, Društvo je izvršilo korekciju obračuna poreza na dobit (obrazac PB1) u delu: uvećanja poreske osnovice za 51.448 hiljada dinara, odnosno uvećanja obračunatog poreza po umanjenu za 2.572 hiljada dinara.

Korekcija Obaveze za porez na dobit 2012. sprovedena je u 2013. godini na teret rashoda prethodnog perioda. Obavezu za porez na dobit 2013., Društvo je izmirilo u zakonskom roku.

Umanjenje obračunatog poreza (33%) je posledica poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva.

Neiskorišćeni deo poreskog kredita koji se može iskoristiti za umanjena poreza na dobit u narednom periodu iznosi: na kraju 2013. godine 120.482 hiljada RSD, dok je na kraju 2012. godine iznosio 123.310 hiljada RSD (Napomena 10.22).

9.19. Neto dobitak po akciji

<i>Pokazatelj</i>	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Neto dobitak (gubitak) u 000 dinarima	197.029	315.980
Prosečan broj akcija tokom godine	1.493.131	1.493.131
Neto dobitak po akciji u dinarima	132	212

10. BILANS STANJA

10.1. Nematerijalna ulaganja

Struktura i promena stanja nemat. ulaganja	u 000 dinara			
	Nemat. ulaganja u pripremi	Avansi za nemater. ulaganja	Ostala nemater. ulaganja	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>				
Početno stanje (1.1.2013.)	1.494		9.325	10.819
Korekcije početnog stanja				
Nove nabavke u toku godine				
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			(2.060)	(2.060)
Krajnje stanje (31.12.2013.)	1.494		7.265	8.759
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Početno stanje (01.1.2013.)			3.275	3.275
Korekcije početnog stanja				
Amortizacija za 2013. godinu			1.322	1.322
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Revalorizacija - efekti procene				
Otuđivanje, rashodovanje i dr.			(2.060)	(2.060)
Krajnje stanje (31.12.2013.)			2.537	2.537
<i>Sadašnja (neotpisana) vrednost</i>				
Stanje 1.1.2013.	1.494		6.050	7.544
Stanje 31.12.2013.	1.494		4.728	6.222

10.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Struktura i promena stanja nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara						
	Zemljište	Grad. objekti	Postrojenja i oprema	Nekret., postr. i oprema u pripremi	Ostala osnov. sred.	Ulaganja na tuđim nekretninama	UKUPNO
<i>Nabavna vrednost</i>							
Početno stanje (1.1.2013.)	92.456	592.515	4.383.325	34.014	0	28.622	5.130.932
Korekcije početnog stanja							
Nove nabavke u toku godine	4.087	24.683	902.134			10.924	941.828
Prenos sa jednog oblika na drugi	1.505		31.723	(33.228)			0
Revalorizacija - efekti procene							
Otuđivanje, rashodovanje i dr.		(34.582)	(188.689)				(223.271)
Krajnje stanje (31.12.2013.)	98.048	582.616	5.128.493	786	0	39.546	5.849.489
<i>Ispravka vrednosti</i>							
Početno stanje (01.1.2013.)	0	275.376	3.013.077	0	0	3.578	3.292.031
Korekcije početnog stanja							
Amortizacija za 2013. godinu		8.286	276.545			5.762	290.593
Prenos sa jednog oblika na drugi							
Revalorizacija - efekti procene		(83.793)					(83.793)
Otuđivanje, rashodovanje i dr.		(34.582)	(153.092)				(187.674)
Krajnje stanje (31.12.2013.)	0	165.287	3.136.530	0	0	9.340	3.311.157
<i>Sadašnja (neotpisana vrednost)</i>							
Početno stanje 1.1.2013.	92.456	317.139	1.370.248	34.014	0	25.044	1.838.901
Krajnje stanje 31.12.2013.	98.048	417.329	1.991.963	786	0	30.206	2.538.332

Ukupna **povećanja osnovnih sredstava** u iznosu od Rsd 975.841 hiljada u periodu od 01.01.-31.12.2013. data su u nastavku

<i>Projekat</i>	<i>Postrojenja i oprema</i>	<i>Ostale nekretn. postr. oprema</i>	<i>Oprema u pripremi i avansi</i>
Srbija-nabavke	303,161	13,615	786
Aktiviranje os. sredstava u pripremi kto 02710 31.12.2012	30,565		
Aktiviranje os. sredstava u pripremi kto 02711 31.12.2012		1,505	
Srbija-nabavka nepokretnosti -zemljište Tuneli "Šarani"		4,087	
Srbija-izgradnja objekata u sopstvenoj režiji		34,995	
Srbija-investiciono ulaganje	1,867		
Uganda - nabavka	78,458	785	
Z-019 Cochabamba Chota, Peru-nabavka	6,667	1,794	
Z-019 Cochabamba Chota, Peru-investiciono ulaganje	27,450		
Z-022 Colan Peru-nabavka	958		
Z-023 Pericos Peru-nabavka	455,602	1,685	
Z-023 Pericos Peru - investiciono ulaganje	1,085		
Z-024 Chancay Peru-nabavka	4,162	2,804	
Z-0188 Chira Piura III, Peru-nabavka		2,849	
Z-0188 Chira Piura III, Peru-investiciono ulaganje	612		
Predstavništvo Zambija-nabavka		350	
Ukupno	910,587	64,468	786

Osnovna sredstva namenjena prodaji detaljnije su objašnjena u Napomeni 10.5.

Osnovna sredstva u pripremi odnose se na investiciono ulaganje u toku (Rsd 658 hiljada -otvoren radni nalog za remont trafo stanice na projektu Tunel Šarani; Rsd 128 –vrednost laboratorijske opreme čije je montiranje u toku).

Struktura imovine koje je Društvo založilo kao obezbeđenje kreditne linije odobrene od strane Scotiabank Peru obelodanjena je u Napomeni 11.

10.3. Investicione nekretnine

Promena stanja investicionih nekretnina	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Početno stanje (01. januara)	287.940	204.642
Korekcije početnog stanja		
Nove nabavke		115.687
Prenos sa jednog oblika na drugi		117.794
Revalorizacija - efekti procene	18.745	194.284
Otuđivanje i rashodovanje		-344.467
Krajnje stanje (31. decembra)	306.685	287.940

U nastavku su date informacije u vezi sa promenama investicionih nekretnina Društva:

- 287.940 hiljada dinara – fer vrednost investicione nekretnine na dan 31. decembra 2012. godine (55,00% ukupne površine zgrade Cruz del Sur, Peru namenjene izdavanju)
- 18.745 hiljada dinara – efekat svođenja na fer vrednost investicione nekretnine Cruz del Sur, Peru na osnovu izvršene procene na dan 30.12.2013. godine. Procena vrednosti je izvršena od strane nezavisnog procenitelja PROVALUA S.A.A. – PROVSA, Peru koji ima priznate (ovlašćenje izdato od strane nadležne institucije u Peruu: Superintendencia de Banca, Seguros i AFP-Peru) i relevantne stručne kvalifikacije kao i nedavno iskustvo sa lokacijama i kategorijom investicione nekretnine koju je procenjivao. Procena vrednosti je vršena na osnovu brojnih faktora, kao što su: procena tržišnih uslova i procena stopa kapitalizacije korišćenjem uporednih tržišnih podataka, tamo gde je to moguće. Usled trenutnog stanja na tržištu nekretnina, i smanjenog broja kupoprodajnih transakcija u odnosu na ranije godine, prouzrokovanih ekonomskom krizom, procenitelji su u povećanoj meri koristili svoje poznavanje tržišta i profesionalno rasuđivanje, te se nisu oslanjali samo na rezultate uporedivih transakcija koje su se desile u prošlosti.
- 306.685 hiljada dinara -predstavlja fer vrednost dela zgrade Cruz del Sur namenjenog izdavanju na dan 31.12.2013.godine.

10.4. Dugoročni finansijski plasmani

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>		
Energo Uganda	3.111	3.111
Svega	3.111	3.111
<i>Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica</i>		
Beogradska berza	2.247	2.247
Svega	2.247	2.247
UKUPNO	5.358	5.358
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani</i>		
Dugoročni stambeni krediti dati zaposlenima	4.779	5.290
Ostali dugoročni finansijski plasmani		
Svega	4.779	5.290
UKUPNO	10.137	10.648

Društvo poseduje 20 akcija Beogradske berze pojedinačne vrednosti 112 hiljada dinara.

Dugoročni stambeni krediti dati su zaposlenima bez kamate sa rokovima otplate 480 odnosno 240 mesečnih rata. Revalorizacija stanja duga vrši u skladu sa čl. 23 Zakona o stanovanju, čime se mesečne otplatne rate usklađuju sa kretanjem potrošačkih cena u Republici, a najviše do visine rasta prosečne mesečne zarade bez poreza i doprinosa u Republici.

10.5. Zalihe i dati avansi

Struktura zaliha i Datih avansa	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Zalihe materijala	543.576	556.703
Nedovršeni proizvodi	104.403	45.531
Gotovi proizvodi		
Roba	33.122	3.555
Stalna sredstva namenjena prodaji	50.688	50.688
Dati avansi	69.565	75.286
Minus: ispravka vrednosti	-182	-182
UKUPNO	801.172	731.581

Od ukupno prikazanih **zaliha materijala**, rezervnih delova, alata i inventara u iznosu od Rsd 543.576 hiljada, na zalihe u inostranstvu odnosi se Rsd 419.280 hiljada (Uganda 237.614 hiljade dinara, Peru 181.666 hiljada dinara), dok zalihe u zemlji iznose 124.296 hiljada dinara . Postojanje zaliha, prvenstveno materijala i rezervnih delova, uslovljeno je intenzitetom radova na projektima, kao i mogućnostima blagovremene nabavke u regionima rada.

Ukupna vrednost **Robe** gotovo u celosti se odnosi na fakturisane nabavke zaliha materijala i rezervnih delova na projektima u Ugandi, koje nisu zaprimljene zaključno sa 31.12.2013. (Roba na putu -Rsd 32.822 hiljade).

Zalihe nedovršene proizvodnje u iznosu od Rsd 104.403 hiljade odnose se na proizveden drobljeni kamen za gornji stroj, drobljeni kamen za filter, agregat za beton i materijal za donji stroj (nasip) na projektima u Peruu.

U nastavku je dat pregled **zemljišta i nekretnina namenjenih prodaji**

<i>Rb</i>	<i>Opis</i>	<i>Lokacija</i>	<i>Površina</i>	<i>Sadašnja vrednost 000 Rsd</i>
1	Zemljište - Mombasa Road, Kenija	Nairobi, Kenija	12.140,55 m ²	4,066
2	Zemljište "Santa Clara", Peru	Santa Clara, Lima, Peru	23.009,70 m ²	18,601
3	Magacinski prostor "Santa Clara", Lima	Santa Clara, Lima, Peru	792,35 m ²	22,273
4	Poslovni prostor - Buenos Aires, Argentina	Buenos Aires, Argentina	86,30 m ²	5,748
Ukupno				50,688

Na osnovu odluke Upravnog odbora Društva od 21.04.2011.godine o prodaji poslovno stambenog prostora u Argentini izvršena je reklasifikacija na građevinske objekte namenjene prodaji u iznosu od 5.748 hiljada dinara u skladu sa MSFI 5.

Na osnovu odluke Odbora direktora Društva od 02.10.2012.godine o prodaji zemljišta u Keniji i zemljišta Santa Clara – Lima sa pripadajućim objektima (magacinskim prostorom), izvršena je reklasifikacija na zemljišta namenjena prodaji u ukupnom iznosu od 22.667 hiljada dinara odnosno građevinske objekte namenjene prodaji u iznosu od 22.273 hiljade dinara u skladu sa MSFI 5.

U nastavku su dati najznačajniji iznosi **datih avansa** dobavljačima:

- Rsd 21.048 hiljada – Electro Centre Ltd, Uganda
- Rsd 15.446 hiljada – Stone Construction Ltd, Uganda
- Rsd 6.686 hiljada – Digital Vision Ltd, Uganda
- Rsd 3.684 hiljada – Cementers Ltd, Uganda
- Rsd 1.866 hiljada – Corporacion de Infraestructuras, Peru
- Rsd 1.718 hiljada – J.A.K. Constructores Generales Scrl, Peru
- Rsd 902 hiljade – Elso Projekt
- Rsd 817 hiljada – NIS Gazprom Neft.

10.6. **Kratkoročna potraživanja**

Struktura kratkoročnih potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Potraživanja po osnovu prodaje</i>		
Kupci – matična i zavisna pravna lica	26	
Kupci – ostala povezana pravna lica		
Kupci u zemlji	343.878	285.545
Kupci u inostranstvu	2.077.765	2.953.954
Minus: Ispravka vrednosti	-77.947	-81.243
Svega	2.343.722	3.158.256
<i>Potraživanja iz specifičnih poslova</i>		
Ostala potraživanja iz specifičnih poslova	94.241	94.241
Minus: Ispravka vrednosti	-94.241	-94.241
Svega		
<i>Druga potraživanja</i>		
Potraživanja za kamatu i dividende		
Potraživanja od zaposlenih	6.586	4.362
Potraživanja za više plaćen porez na dobit	26.909	16.615
Potraživanja po osnovu preplaćenih poreza i doprinosa		
Ostala potraživanja	191.160	198.270
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	224.655	219.247
UKUPNO	2.568.377	3.377.503

Potraživanja po osnovu prodaje u ukupnom iznosu od Rsd 2.343.722 hiljade detaljnije su objašnjena u Napomeni 8.1.

U nastavku je data specifikacija najznačajnijih **ostalih potraživanja**:

- 62.581 hiljada dinara – potraživanje od poreske uprave za više plaćen porez na dobit u Peruu
- 44.604 hiljade dinara – potraživanje za više plaćen porez na dodatu vrednost u Kazahstanu
- 29.175 hiljada dinara – potraživanje od poreske uprave za više plaćen porez na dobit u Ugandi
- 29.885 hiljada dinara – potraživanje od Consorcio Cochabamba Chota po osnovu datih pozajmica – projekat Z-019 Cochabamba Chota, Peru
- 15.712 hiljada dinara – potraživanje Consorcio Energoprojekt – Johesa po osnovu datih pozajmica – projekat Z-014 Yanacocha, Peru

Promene na računu **ispravke vrednosti potraživanja** su prikazane u narednoj tabeli.

Promene ispravke vrednosti potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01. januara	175.484	170.538
Dodatna ispravka vrednosti	-2.839	4.946
Direktan otpis prethodno ispravljenih potraživanja	309	
Naplaćena ispravljena potraživanja	147	
UKUPNO	172.188	175.484

Formiranje i ukidanje ispravke vrednosti potraživanja iskazuje se u okviru „Ostalih rashoda/ostalih prihoda“ u Bilansu uspeha (Napomene 9.14 i 9.15).

Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan izveštavanja je fer vrednost svake pojedinačne kategorije gore navedenih potraživanja.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja su nekamatonsna.

Ispravka vrednosti pojedinih potraživanja izvršenih tokom 2013. godine je prezentovana u Napomeni 8.1, dok je informacija o neusaglašenim odnosima sa pojedinim kupcima prezentovana u Napomeni 10.23.

10.7. Kratkoročni finansijski plasmani

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Kratkoročni krediti i plasmani – matična, zavisna i ostala povezana pravna lica</i>		
Zavisnim pravnim licima	448.464	431.222
Ostala povezana pravna lica	51.107	50.247
Tekuće dospeće dugoročnih kredita		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	499.571	481.469
<i>Kratkoročni krediti u zemlji</i>		
Deo dugoročnih stambenih kredita koji dospevaju do 1 godine	681	672
Tekuće dospeće dugoročnih kredita		
Minus: Ispravka vrednosti		
Svega	681	672
<i>Ostali kratkoročni krediti i plasmani</i>		
Kratkoročni krediti u inostranstvu		
Tekuće dospeće dugoročnih kredita u inostranstvu		
Namensko oročenje sredstava kod inostranih poslovnih banaka	9.474	30.403
Ostali kratkoročni plasmani	5.270	4.934
Minus: Ispravka vrednosti	-2.477	-2.477
Svega	12.267	32.860
UKUPNO	512.519	515.001

Kratkoročni krediti i plasmani dati zavisnim pravnim licima odnose se na potraživanja Društva od ino koompanije koja je 100% u vlasništvu Društva (IC Energo Uganda, Uganda).

Detaljnije informacije o **deponovanim sredstvima** kod inostranih poslovnih banaka su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Valuta</i>	<i>Datum plasmana</i>	<i>Datum Dospeća</i>	<i>Iznos u 000 RSD</i>
Banco Continental BBVA, Peru	soles	19.12.2013.	18.01.2014.	9.474
UKUPNO				9.474

Ostali kratkoročni plasmani uključuju deponovana sredstva kod inostranih poslovnih banaka. Sredstva su deponovana po osnovu garantovanja linije odobrene za avansne garancije, na period do povraćaja avansa za koji je od banke izdata garancija prema investitorima i sa kamatnom stopom od 0,8% na godišnjem nivou.

10.8. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Struktura gotovine i gotovinskih ekvivalenata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Tekući računi (dinarski)	27.616	5.636
Tekući računi (devizni)	741.457	460.853
Dinarska blagajna	16	45
Devizna blagajna	7.207	6.157
Kratkoročno oročeni depoziti i akreditivi		
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena		
Ostala novčana sredstva	2.472	213.562
UKUPNO	778.768	686.253

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Društva iskazana su sredstva:

- u poslovnim bankama u zemlji (Erste bank a.d. Novi Sad, Komercijalna banka a.d., Vojvođanska banka, Societe Generale Banka Srbija a.d. Beograd, Hypo Alpe Adria Bank a.d. Beograd, Banca Intesa a.d. Beograd, Raiffeisen banka a.d. Beograd, UniCredit bank Srbija a.d. Beograd, Alpha bank Srbija a.d. Beograd, Jubmes banka a.d. Beograd,) i
- na deviznim računima u inostranstvu:
  - u Kazahstanu (Kaspi banka, ATF banka, Nur banka)
  - u Peruu (Banco de Credito, Scotiabank, BBVA banco Continental, HSBC bank, Banco Santander, Banco Financiero)
  - u Ugandi (Barclays bank, Bank of Africa, Standard Chartered)

10.9. Porez na dodatu vrednost i aktivna vremenska razgraničenja

Struktura poreza na dodatu vrednosti i aktivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Porez na dodatu vrednost	454	1.673
Unapred plaćeni troškovi	52.831	68.653
Razgraničeni porez na dodatu vrednost	6.357	11.205
Potraživanja za nefakturisani prihod	389.595	222.333
Razgraničeni troškovi po osnovu obaveza		
Ostala aktivna vremenska razgraničenja		
UKUPNO	449.237	303.864

U nastavku je data struktura najznačajnijih **unapred plaćenih troškova**:

- 7.625 hiljada dinara – unapred plaćeno osiguranje građevinskih radova i troškovi bankarskih garancija – Projekti u Srbiji
- 2.825 hiljada dinara – unapred plaćeno osiguranje opreme – Projekti u Srbiji
- 8.545 hiljada dinara – unapred plaćene advokatske usluge u arbitražnim procesima – projekat Z-0188 Chira Piura, Peru
- 11.423 hiljada dinara – unapred plaćene advokatske usluge u arbitražnim procesima – projekat Z-016 Chavimochic, Peru
- 5.205 hiljada dinara – unapred plaćene advokatske usluge u arbitražnim procesima – projekat Z-008 Huamachuco, Peru
- 8.865 hiljada dinara – unapred plaćeno osiguranje građevinskih radova na projektima u Ugandi
- 3.607 hiljada dinara – unapred plaćeni troškovi zakupa na projektima u Ugandi.

Razgraničeni PDV obuhvata iskazan PDV u primljenim fakturama koje se odnose na tu godinu, a pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u narednom obračunskom periodu, iz razloga što su ulazne fakture stigle nakon sastavljanja poreske prijave za decembar te godine.

U okviru **potraživanja za nefakturisani prihod** evidentirana su sledeća potraživanja:

- 39.010 hiljade dinara - potraživanja od Investitora po osnovu odobrenih ali nefakturisanih arbitražnih zahteva u 2013. – Projekat Z-014 Yanacocha, Peru.
- 163.175 hiljada dinara - potraživanja od Investitora na osnovu overenih predsituacija za izvršene radove 2013. – Projekat Z-019 Cochabamba - Chota, Peru.
- 70.479 hiljada dinara - potraživanja od Investitora na osnovu overenih predsituacija za izvršene radove 2013. – Projekat Z-023 Pericos, Peru.
- 12.399 hiljada dinara – potraživanja od Conalvias SAS za nefakturisane izvršene usluge – Projekat Z-019 Cochabamba Chota, Peru
- 832 hiljade dinara - potraživanja od Investitora na osnovu overenih predsituacija za izvršene radove 2013. – Projekat Z-024 Chancay y Rucuy, Peru.
- 99.254 hiljade dinara - potraživanja od Investitora na osnovu overenih predsituacija za izvršene radove 2013. – Projekat Tunel Šarani.
- 2.651 hiljada dinara – potraživanja za izvršene radove rekonstrukcije u 2013. u skladu sa Ugovorom 1698 O.Š. Takovski Ustanak.
- 1.796 hiljada dinara - potraživanja od Investitora na osnovu overenih predsituacija za izvršene radove 2013. – Projekat Lot 1.1. Novi Sad.

10.10. Promene na kapitalu

Red. br.	OPIS	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	Ostali kapital (rn 309)	Neplaćeni upisani kapital (grupa 31)	Emisiona premija (rn 320)	Rezerve (rn 32,322)	Revalorizaci one rezerve (račun 330-331)	Nerealizovani dobiti po osnovu hartija od vrednosti (rn 332)	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti (rn 333)	Neraspor. dobitak (rn 34)	Gubitak do visine kapitala (grupa 35)	Otkupljene sopstvene akcije i udeli (rn 037,237)	Ukupno (kol.2+3+4+5+6+7+8-9+10-11-12)	Gubitak iznad visine kapitala (grupa 29)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Stanje na dan 01.01. prethodne godine 01.01.2012.	612184	16274			69075	98974	2076		847382			1645965	
2.	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini - povećanje												0	
3.	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u prethodnoj godini - smanjenje												0	
4.	Korigovano početno stanje na dan 01.01. prethodne godine 2011. (r.br.1+2-3)	612184	16274	0	0	69075	98974	2076	0	847382	0	0	1645965	0
5.	Ukupna povećanja u prethodnoj godini						137885			315979			453864	
6.	Ukupna smanjenja u prethodnoj godini		1041							23496			24537	
7.	Stanje na dan 31.12. prethodne godine 2012. (r.br.4+5-6)	612184	15233	0	0	69075	236859	2076	0	1139865	0	0	2075292	0
8.	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini - povećanje												0	
9.	Ispravka materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika u tekućoj godini - smanjenje												0	
10.	Korigovano početno stanje na dan 01.01. tekuće godine 2012. (r.br. 7+8-9)	612184	15233	0	0	69075	236859	2076	0	1139865	0	0	2075292	0
11.	Ukupna povećanja u tekućoj godini						71224			197029				
12.	Ukupna smanjenja u tekućoj godini		138				61871							
13.	Stanje na dan 31.12. tekuće godine 2013. (r.br.10+11-12)	612184	15095	0	0	69075	246212	2076	0	1336894	0	0	2281536	0

10.11. Osnovni kapital

Struktura kapitala	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Osnovni kapital</i>		
Osnovni kapital	612.184	612.184
Ostali osnovni kapital	15.095	15.233
UKUPNO	627.279	627.417

Akcijski kapital čini 1.493.131 običnih akcija. Nominalna vrednost akcija iznosi 410,00 dinara. Knjigovodstvena vrednost iznosi 1.528,02 dinara.

Akcijski kapital - obične akcije obuhvataju osnivačke i u toku poslovanja emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Akcijski kapital – obične akcije obuhvataju osnivačke i u toku poslovanja emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i na deo stečene mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Akcijski kapital se odnosi na akcije, koje su u skladu sa propisima o svojoj transformaciji besplatno ustupljene ili prodane sa popustom.

Društvo je od 09.12.2013. u 100% vlasništvu Energoprojekt Holding a.d.

Ostali osnovni kapital u iznosu od 15.095 hiljada dinara nastao je preknjižavanjem izvora vanposlovnih sredstava.

10.12. Rezerve

Rezerve obuhvataju sledeće oblike rezervi:

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Emisiona premija		
Zakonske rezerve	67.967	67.967
Statutarne i druge rezerve	1.108	1.108
UKUPNO	69.075	69.075

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala.

Opštim aktom Društva utvrđene su statutarne rezerve o čijoj visini odlučuje Skupština akcionara Društva na predlog Odbora direktora, a koje ne mogu biti manje od 5% ostvarenog neto dobitka.

10.13. Revalorizacije rezerve, nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju

Struktura revalorizacionih rezervi, nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Revalorizacije rezerve	241.370	170.146
Rezerve po osnovu preračuna finansijskih izveštaja prikazanih u drugoj funkcionalnoj valuti u odnosu na izveštajnu valutu	4.842	66.713
Nerealizovani dobitci od HoV raspoloživih za prodaju	2.076	2.076
Nerealizovani gubici od HoV raspoloživih za prodaju		
UKUPNO	248.288	238.935

Od ukupnog iznosa revalorizacionih rezervi iznos od 170.146 hiljada dinara odnosi se na razliku između knjigovodstvene vrednosti osnovnog sredstva (55% zgrade Cruz del Sur, Lima) i fer vrednosti (procenjena vrednost) istog na dan prenosa na investicionu nekretninu u skladu sa odlukom Odbora direktora Društva 2012. i relevantnim odredbama MRS 16 i MRS 40. Na taj način isključen je efekat povećanja fer vrednosti iz bilansa uspeha Društva koja su nastala pre nego što je nekretnina postala investiciona. Procena vrednosti je izvršena od strane nezavisnog procenitelja PROVALUA S.A.A. – PROVSA, Peru koji ima priznate (ovlašćenje izdato od strane nadležne institucije u Peruu: Superintendencia de Banca, Seguros i AFP-Peru) i relevantne stručne kvalifikacije kao i nedavno iskustvo sa lokacijama i kategorijom investicione nekretnine koju je procenjivao.

Povećanje revalorizacionih rezervi u iznosu od 71.224 hiljada dinara odnosi se na izvršeno uskladjenje vrednosti osnovnog sredstva (poslovna zgrada „Energoprojekt“) u skladu sa Odlukom IO EP Holding a.d. od 16.12.2013. i obračun pripadajuće odložene poreske obaveze u skladu sa MRS 12 (Napomena 10.22).

Smanjenje rezervi po osnovu preračuna finansijskih izveštaja prikazanih u drugoj funkcionalnoj valuti u odnosu na izveštajnu valutu u iznosu od 61.871 hiljada dinara posledica je ukidanja pripadajućeg dela prethodno formiranih rezervi završenih i bilansiranih projekata u inostranstvu u skladu sa MRS 21 (Napomena 1, Bilansirani projekti u inostranstvu).

10.14. Neraspoređeni dobitak

Stanje i promena stanja **neraspoređenog dobitka** je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja neraspoređenog dobitka	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje na dan 01.01.	1.139.865	847.382
Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak		
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 12		-23.496
Korekcija dobitka po osnovu primene MRS 19		
Raspodela dobitka (dividende)		
Korekcija dobitka po osnovu izdvajanja u zakonske rezerve		
Raspodela dobitka u statutarne rezerve		
Ostalo		
Dobit tekuće godine	197.029	315.979
Stanje na dan 31. decembra	1.336.894	1.139.865

Na predlog Odbora direktora Društva Skupština Društva donela je odluku o raspodeli dobiti za 2012. godinu i to:

- 315.979 hiljada dinara u neraspoređenu dobit Društva.

10.15 Dugoročna rezervisanja

Struktura dugoročnih rezervisanja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Rezervisanje po osnovu sudskih sporova u skladu sa MRS 37		
Rezervisanje za naknade i druge beneficije zaposlenih	30.752	28.740
Ostala dugoročna rezervisanja	97.097	97.097
UKUPNO	127.849	125.837

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna stručnog tima iz sistema Energoprojekt.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva društva iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna društva u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivan i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Snižavanje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina za ceo sistem Energoprojekt (za 0,57%), u bilansu stanja na dan 31.12.2013. godine u odnosu na dan 31.12.2012. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje broja zaposlenih za 1,50% i povećanje prosečne očekivanje otpremnine za 4,79%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 2,42% i povećanje razlike između godišnje diskontne stope i prosečnog godišnjeg očekivanog rasta zarada za 0,50%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih celog Preduzeća.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavljao se u više sledećih koraka:

- *prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti;*
- *drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja; i*
- *treće, svođenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskonte stope i očekivanog rasta zarada.*

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju na osnovu člana 48 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini: 1) njegove trostruke neto zarade isplaćene za mesec koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 2) trostrukog iznosa neto prosečne zarade kod Poslodavca u mesecu koji prethodi mesecu odlaska u penziju, 3) u iznosu utvrđenom zakonom; u zavisnosti koji je od navedenih iznosa najpovoljniji za zaposlenog.

Prilikom diskontovanja uvažene su sledeće pretpostavke:

- *očekivani godišnji rast zarada u Društvu od 6% i*
- *diskontna stopa od 9% .*

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Preduzeću, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za **godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 9%**. U paragrafu 78, MRS 19, kao i u paragrafu BC 33 u okviru Osnova za zaključivanje MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok dospeća obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena shodno godišnjem prinosu na državne hartije od vrednosti emitovanim 30. decembra 2013. godine, od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije. Navedena hartija od vrednosti je emitovana uz godišnju kamatnu stopu od 8,89%. Kako je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći (371 dan) od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna, pri određivanju diskontne stope, uvažavajući zahteve iz paragrafa 81, MRS 19, procenjena je diskontna stopa za duže rokova dospeća.

Godišnji očekivani rast zarada u Preduzeću je planiran na nivou od 6%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije. Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2016. godine, koji je usvojen na sednici Izvršnog odbora NBS 18. oktobra 2013. godine, pored ostalog, utvrđena je ciljana stopa inflacije za 2014. godinu od 4%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Shodno navedenom, a uvažavajući i značajno snižavanje inflacije tokom 2013. godine, ali i u Memorandumu naznačeno očekivanje da naredne godine neće biti završene strukturne reforme i ostvarena liberalizaciju cena, najrealnije je inflaciju za narednu godinu, u dozvoljenim okvirima predviđenim Memorandumom, planirati uz dozvoljeno pozitivno odstupanje od 1%.

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 5%. Iz navedenog sledi da je u Preduzeću planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1%, a da je dugoročna godišnja realna diskontna stopa planirana na nivou od 4%.

Ako bi u budućnosti došlo do pada stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi snižavanju nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Preduzeću od 6% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 9%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 75, MRS 19.

Ostala dugoročna rezervisanja u iznosu od 97.097 hiljada dinara u celosti se odnose na obavezu prema podizvodjaču po osnovu projekta Z-0163 „Navigation Lock“, Iraq. Iznos rezervacije utvrđen je po identičnoj metodologiji propisanoj od strane Vlade Iraka, na bazi koje je Društvo naplatilo svoje potraživanje na pomenutom projektu.

10.16 Dugoročni krediti

Dugoročni krediti su uzeti za nabavku opreme. Detaljnije informacije o dugoročnim kreditima su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Poverilac</i>	<i>Valuta</i>	<i>Preostali dug u valuti</i>	<i>Preostali dug u 000 RSD</i>	<i>Način otplate i datum dospeća</i>	<i>Godišnja kamatna stopa</i>
Societe Generale Bank Ug. 213057	eur	384,615	44,093	tromesecno 20.01.2015	3m EURIBOR+5,0%
Erste bank	eur	103,866	11,905	mesečno 27.03.2014.	2,5%
Alpha bank	rsd	88,461,538	88,462	mesečno 08.05.2014.	ref.kam.stopa na 2-ned.repo transakcije (uz sub.iznos kamate od 5%)
Komercijalna banka	rsd	50,000,000	50,000	mesečno 31.03.2015.	9.00% p.a.
Atlas Copco	eur	29,990	3,438	mesečno 30.04.2014.	6,9%
Caterpillar Chile	usd	113,693	23,324	01.10.2016.	5.95%
UKUPNO			221,222		

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po dugoročnim kreditima iskazane u dinarima, na dan 31.12.2013. godine, razdvojene na:

- obaveze do godinu dana (koje se iskazuju u okviru kratkoročnih obaveza) i
- na obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih kredita).

<i>Poverilac</i>	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>Dugoročna obaveza</i>	<i>Kratkoročna obaveza</i>
Societe Generale Bank	8,818	35,274
Erste bank		11,905
Alpha bank		88,462
Komercijalna banka	16,667	33,333
Atlas Copco		3,438
Caterpillar Chile	23,324	
UKUPNO	48,809	172,413

10.17 Ostale dugoročne obaveze

Struktura dugoročnih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital		
Obaveze prema matičnim i zavisnim pravnim licima	662.743	707.266
Obaveze prema ostalim povezanim pravnim licima		
Obaveze prema ostalim pravnim licima	160.856	166.754
Obaveze po osnovu dugoročnog finansijskog lizinga	215.042	59.001
Ostale dugoročne obaveze	462.193	616.346
UKUPNO	1.500.834	1.549.367

U sledećoj tabeli prikazana je obaveza prema matičnom pravnom licu EP Holding a.d.

<i>Poverilac</i>	<i>Valuta</i>	<i>Preostali dug u valuti</i>	<i>Preostali dug u 000 RSD</i>	<i>Način otplate i datum dospeća</i>	<i>Godišnja kamatna stopa</i>
Energoprojekt Holding	EUR	5,227,909	599,338	jednokratno, do 31.12.2016.	4,5%

Obaveza za kamatu po osnovu dugoročnog kredita odobrenog od strane EP Holding a.d. na dan 31.12.2013. godine iznosi 63.405 hiljada dinara.

Dugoročne obaveze prema ostalim pravnim licima odnose se na obaveze prema kooperantima iz bivših Republika SFRJ angažovanih na projektu HE Banieya II, Gvineja. Imajući u vidu da proces sukcesije bivših Republika SFRJ nije završen, a rukovodeći se načelom opreznosti, stav rukovodstva Društva je da u ovom momentu nisu stvoreni uslovi za otpis pomenutih obaveza.

Detaljnije informacije o obavezama po osnovu **finansijskog lizinga** su prezentovane u narednoj tabeli.

<i>Poverilac</i>	<i>Val</i>	<i>Ostatak obaveze u valuti</i>	<i>Ostatak obaveze u 000 RSD</i>	<i>Način otplate i datum dospeća</i>	<i>Godišnja kamatna stopa</i>
<i>Obaveze po osnovu lizinga u zemlji</i>					
S-leasing	EUR	107,810	12,360	mesečno 01.12.2015.	6m EURIBOR+4,25%
Sogelease	EUR	1,949,440	223,488	15.11.2016.	6m EURIBOR+margina=4,41%
Ukupno u zemlji			235,848		
<i>Obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu</i>					
HSBC bank leasing, Peru	USD	726,400	60,384	mesečno 01.07.2015.	7%
Banco Financiero, Peru	USD	486,030	40,403	mesečno 16.02.2015.	7.50%
Leasing Peru S.A.	USD	642,028	53,371	mesečno 15.01.2015.- 05.05.2016.	5.95%
Banco Santander, Peru	USD	63,968	5,318	mesečno 01.08.2014.	5.95%
Scotiabank,Peru	USD	1,105,136	91,868	mesečno 02.05.2015.	6.00%
Ukupno u inostranstvu			251,343		
UKUPNO			487,191		

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po osnovu finansijskog lizinga iskazane u dinarima, na dan 31.12.2013. godine, razdvojene na:

- obaveze do godinu dana (koje se iskazuju o okviru kratkoročnih obaveza) i
- na obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih kredita).

<i>Poverilac</i>	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>Dugoročna obaveza</i>	<i>Kratkoročna obaveza</i>
S-leasing	6,321	6,039
Sogelease	139,915	83,573
HSBC bank leasing, Peru	14,979	45,405
Banco Financiero, Peru	6,010	34,393
Leasing Peru s.a.	22,764	30,607
Banco Santander, Peru		5,318
Scotiabank,Peru	25,052	66,816
UKUPNO	215,042	272,149

Ostale dugoročne obaveze u iznosu od 462.193 hiljade dinara u celosti se odnose na deo ukupne obaveze za primljeni avans na Projektu Tunel Šarani sa dospećem od 01.01.2015. u skladu sa usvojenom dinamikom radova i vraćanja avansa na projektu.

10.18 **Kratkoročne finansijske obaveze**

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica	26.227	26.711
Kratkoročni krediti od ostalih povezanih pravnih lica	13.798	13.500
Kratkoročni krediti u zemlji	709.837	35.411
Kratkoročni krediti u inostranstvu	398.231	472.910
Deo dugoročnih kredita koji dospeva do jedne godine (Napomena 10.16)	172.413	313.625
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine (Napomena 10.17)	272.149	99.620
Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze – po viza računima		
Ostale kratkoročne finansijske obaveze		7.584
UKUPNO	1.592.655	969.361

Deo dugoročnih kredita koji dospevaju do jedne godine je objašnjen u Napomeni broj 10.16.

Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine objašnjen je u Napomeni broj 10.17.

Detaljnije informacije o obavezama po **kratkoročnim kreditima** su prikazane u narednoj tabeli.

<i>Banka</i>	<i>Val</i>	<i>Ostatak obaveze u valuti</i>	<i>Ostatak obaveze u 000 RSD</i>	<i>Način otplate i datum dospěća</i>	<i>Godišnja kamatna stopa</i>
<i>Kratkoročni krediti u zemlji</i>					
EP Hidroinžjering	RSD	13,500,000	13,500	jednokratno 31.05.2014.	bez kamate
Societe Generale Bank	EUR	311,390	35,698	jednokratno 30.09.2014.	3m EURIBOR + 4,0%
Societe Generale Bank	EUR	900,000	103,178	jednokratno 30.09.2014.	3m EURIBOR + 4,0%
Hypo-Alpe-Adria	EUR	700,000	80,249	jednokratno 09.08.2014.	3m EURIBOR + 5,3%
Societe Generale Bank-overdraft	RSD	260,116,519	260,117	jednokratno 30.09.2014.	1m BELIBOR+1.4%
VTB Banka	RSD	47,000,000	47,000	mesečno 16.12.2014.	referentna kamatna stopa NBS - 0.5%
Societe Generale Bank	RSD	12,594,000	12,594	jednokratno 30.09.2014.	bez kamate
UniCredit Bank	RSD	171,000,000	171,000	jednokratno 31.07.2014.	1m BELIBOR+1.2%
<i>Ukupno u zemlji</i>			723,336		
<i>Kratkoročni krediti u inostranstvu</i>					
Bank of Africa – overdraft	USD	21,412	1,780	jednokratno	
IC ZECCO	USD	3,581	298	jednokratno	bez kamate
HSBC bank	SOL	10,475,000	312,551	jednokratno 19.02.2014.	7.70%
Banco Financiero	SOL	820,000	24,467	jednokratno 08.01.2014.	7.50%
Scotia bank, Peru	SOL	1,600,000	47,741	jednokratno 09.02.2014.	6.87%
Caterpillar Chile	USD	140,651	11,692	01.10.2016.	5.95%
<i>Ukupno u inostranstvu</i>			398,529		
UKUPNO			1,121,865		

10.19 Obaveze iz poslovanja

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	1.009.090	1.438.485
Dobavljači – matična i zavisna pravna lica	7.950	34.023
Dobavljači – ostala povezana pravna lica	24.854	27.548
Dobavljači u zemlji	393.148	321.117
Dobavljači u inostranstvu	506.819	552.685
Ostale obaveze iz poslovanja	3.469	2.847
Obaveze iz specifičnih poslova		
UKUPNO	1.945.330	2.376.705

U nastavku je data struktura najznačajnijih iznosa **primljenih avansa** od investitora po projektima:

- 390.058 hiljada dinara – Projekat Z-023 Pericos, Peru
- 115.001 hiljada dinara – Projekat Z-019 Cochabamba, Chota
- 58.462 hiljade dinara –Projekat Z-026 Jinja road, Uganda
- 74.807 hiljada dinara – Projekat Z-028 Lugoba, Uganda
- 73.079 hiljada dinara – Projekat Z-029 Mutundwe, Uganda
- 272.548 hiljade dinara –Projekat Tunel Šarani, R. Srbija
- 20.760 hiljada dinara –Projekat Lot 1.1. Novi Sad, R. Srbija
- 2.419 hiljada dinara –Projekat Tisa, R. Srbija

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

Obaveze prema dobavljačima u zemlji i inostranstvu detaljnije su objašnjene u Napomeni 8.2.

10.20. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2013.	2012.
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - bruto	151.031	159.617
Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	7.550	5.708
Obaveze za dividende/učešće u dobitku	510	510
Obaveze prema zaposlenima	4.843	6.526
Obaveze prema članovima upravnog i nadzornog odbora		
Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru	972	
Ostale obaveze	3.867	1.040
UKUPNO	168.773	173.401

Obaveze po osnovu zarada i ostale nepomenute obaveze se najvećim delom odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi, obaveze Komorama) za decembarsku zaradu, koja je u Društvu isplaćena u januaru naredne godine.

Ostale obaveze se najvećim delom odnose na obaveze prema Sindikalnoj organizaciji Društva.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

10.21 Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost, ostalih javnih prihoda i pasivna vremenska razgraničenja	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda</i>		
Obaveze za PDV	4.072	116.149
Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova		
Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	41.699	102.578
Svega	45.771	218.727
<i>Pasivna vremenska razgraničenja</i>		
Unapred obračunati troškovi	165.635	86.087
Obračunati prihodi budućeg perioda		
Odloženi prihodi i primljene donacije		
Razgraničene obaveze za PDV	15.737	1.442
Ostala pasivna vremenska razgraničenja		
Svega		87.529
UKUPNO	227.143	306.256

Obaveza po osnovu poreza na dobitak iznosi Rsd 3.267 hiljada i odnosi se na akontaciju poreza na dobit za 12.2013. plaćenu u januaru 2014.

Obaveze za PDV se odnose na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza. Ova obaveza je u Društvu izmirena u zakonskom roku, početkom naredne godine.

U okviru **ostalih obaveza za poreze, doprinose i druge dažbine** na obavezu za porez na dodatu vrednost u Peruu (IGV) odnosi se 32.393 hiljade dinara. Pomenuta obaveza izmirena je u zakonskom roku, početkom naredne godine.

Najznačajniji iznosi **unapred obračunatih troškova**:

- 42.828 hiljada dinara ukalkulisani troškovi kamata na dugoročne obaveze prema ostalim pravnim licima (Napomena 10.17)

- 5.727 hiljada dinara – ukalkulisani troškovi podizvođačkih usluga na osnovu situacija ispostavljenih u januaru naredne godine za period 2013.- Projekti u Srbiji (Kuzet trade , Elso Projekt)
- 1.168 hiljada dinara – ukalkulisani troškovi doprinosa za 12.2013. na zarade radnika raspoređenih na rad u inostranstvu
- 2.650 hiljada dinara – ukalkulisani troškovi podizvođačkih usluga za period 2013. – Projekti u Ugandi
- 12.513 hiljada dinara – ukalkulisani troškovi podizvođačkih usluga za period 2013. – Projekti u Peruu
- 11.560 hiljada dinara – ukalkulisani troškovi osiguranja radova i imovine – Projekti u Peruu
- 13.122 hiljada dinara – ukalkulisani troškovi odobrenih arbitražnih postupaka u 2013. koji zaključno sa 31.12.2013. nisu prefakturisani od strane Consorcio Johesa– Projekti u Peruu
- 8.935 hiljade dinara - ukalkulisani troškovi zarada i naknada zarada u 2013. godini – Projekti u Peruu.
- 3.862 hiljada dinara – ukalkulisani troškovi obezbedjenja – Projekti u Peruu
- 4.866 hiljada dinara – ukalkulisani troškovi kamata za 12.2013. – Projekti u Peruu

10.22 Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Odložena poreska sredstva	302	
Odložene poreske obaveze	75.554	35.469
Neto poreska sredstva/obaveze	75.252	35.469

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice.

Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative; MRS i MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija

(Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija.

Takodje, izvršen je obračun odložene poreske obaveze na formirane revalorizacione rezerve u 2013. u skladu sa MRS 12 (Napomena 10.13).

Iz navedenih razloga, Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine, odnosno iznosom formirane revalorizacione rezerve sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza je prikazana u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih sredstava (obaveza)	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
Stanje odloženih poreskih sredstava (obaveza) na kraju prethodne godine	-35.469	5.937
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju tekuće godine	-75.252	-35.469
ODLOŽENI PORESKI PRIHODI (RASHODI) PERIODA	-27.214	-17.910

Od ukupnog povećanja odloženih poreskih obaveza u 2013.godini u iznosu od 39.783 hiljada dinara, na teret rezultata Društva priznat je odloženi poreski rashod perioda u iznosu od 27.214 hiljada dinara, a na teret revalorizacionih rezervi iznos od 12.569 hiljada dinara, u skladu sa MRS 12.

Odložena poreska sredstva, odnosno iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima, u Društvu mogu da se formiraju prvenstveno po osnovu:

- neiskorišćenih poreskih gubitaka prenetih na naredni period,
- rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19; i

- neiskorišćenih poreskih kredita (za ulaganja u osnovna sredstva) prenetih na naredni period.

Odložena poreska sredstva po osnovu neiskorišćenih poreskih kredita (za ulaganja u osnovna sredstva) nisu iskazana u finansijskim izveštajima Društva. Kao osnovni razlog za objašnjenje navedene konstatacije može se navesti visoki iznos neiskorišćenih poreskih kredita po navedenom osnovu u odnosu na izvesnost po pitanju buduće ostvarive dobiti Društva, na bazi kojih bi Društvo moglo da iskoristi odložena poreska sredstva za umanjene obaveze za porez na dobit.

Inače, u obrascu PK 1, pod nazivom „Poreski kredit za ulaganja u osnovna sredstva“, Društvo je u 2013. godini prikazalo iznos od 120.482 hiljade RSD (u 2012. godini 123.310 hiljada RSD), kao neiskorišćeni deo poreskog kredita Društva, koji se kao potencijal prenosi na račun poreza na dobit iz budućih obračunskih perioda.

U obrascu PK1, Društvo je prikazalo korekciju neiskorišćenog poreskog kredita u ukupnom iznosu od 223 hiljade RSD po osnovu ulaganja u osnovna sredstva u prethodnom periodu, a koja su tokom 2013. otudjena.

Godina nastanka poreskog kredita, kao i godina kada ističe mogućnost da Društvo koristi poreski kredit za ulaganja u osnovna sredstva, prikazana je u narednoj tabeli.

<i>Godina nastanka poreskog kredita</i>	<i>Godina isteka poreskog kredita</i>	<i>Neiskorišćeni deo poreskog kredita u 000 RSD</i>
2004.	2014.	0
2005.	2015.	0
2006.	2016.	10.592
2007.	2017.	0
2008.	2018.	88.267
2009.	2019.	12.666
2010.	2020.	8.957
2011.	2021.	0
2012.	2022.	0
2013.	2023.	
UKUPNO		120.482

10.23 Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo **usaglašavanje potraživanja** sa kupcima sa stanjem na dan 31.12.2013. godine i tom prilikom nije bilo značajnih osporenih iznosa od strane kupaca.

Izvodi otvorenih stavki nisu slati po osnovu tuženih potraživanja, a koja iznose 182 hiljada dinara („Internacional CG“ – Hotel Intercontinental Beograd).

Društvo je izvršilo **usaglašavanje obaveza** sa dobavljačima sa stanjem na dan 31.12.2013. godine.

Struktura najznačajnijih osporenih iznosa je prikazana u narednoj tabeli.

<i>Dobavljači koji su poslali Izvod otvorenih stavki</i>	<i>Osporen iznos u 000 dinara</i>
Inter Kop	2.889
ElektroVojvodina ED Novi Sad	63
Ukupno	2.952

U vezi navedenih neslaganja Društvo raspolaže sledećim informacijama:

- 2.889 hiljada dinara – u poslovnim knjigama dobavljača (IOS 31.12.2013.) nije evidentirana obaveza za primljeni avans, iz kog razloga je potraživanje Društva po tom osnovu veće. Dobavljaču je uz osporen IOS poslat i dokaz kojim se potvrđuje osnov potraživanja Društva.
- 63 hiljade dinara – u poslovnim knjigama dobavljača (IOS 31.12.2013.) nije evidentirano potraživanje od Društva po osnovu tri fakture.

10.24 Vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivnu i vanbilansnu pasivnu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	<i>u 000 dinara</i>
	<i>2013.</i>
<i>Primljene garancije, avali i druga jemstva</i>	
Primljena jemstva	4.604.624
Svega	4.604.624
<i>Date garancije, avali i druga jemstva</i>	
Date garancije	6.378.051
Data jemstva	4.460.017
Svega	10.838.068
<i>Ostala vanbilansna aktiva/pasiva</i>	
Date menice	4.298
Svega	4.298
UKUPNO	15.446.990

U nastavku je dat analitički pregled vanbilansne aktive i pasive.

<i>Poverilac</i>	<i>Podaci o glavnom duhu</i>	<i>Dospeće date menice</i>	<i>Val</i>	<i>Iznos u valuti</i>	<i>Iznos u 000 RSD</i>
Atlas Copco Customer Finance AB 105 23 Stockholm, Sweden	Ugovor 205203/16.03.2012. EUR 211.697,00	31.12.2013.	Eur	7,497.60	860
Atlas Copco Customer Finance AB 105 23 Stockholm, Sweden	Ugovor 205203/16.03.2012. EUR 211.697,00	31.01.2014.	Eur	7,497.60	860
Atlas Copco Customer Finance AB 105 23 Stockholm, Sweden	Ugovor 205203/16.03.2012. EUR 211.697,00	28.02.2014.	Eur	7,497.60	860
Atlas Copco Customer Finance AB 105 23 Stockholm, Sweden	Ugovor 205203/16.03.2012. EUR 211.697,00	31.03.2014.	Eur	7,497.60	860
Atlas Copco Customer Finance AB 105 23 Stockholm, Sweden	Ugovor 205203/16.03.2012. EUR 211.697,00	30.04.2014.	Eur	7,497.60	860
UKUPNO DATE MENICE					4,298

Energoprojekt Niskogradnja a.d.

<i>Banka</i>	<i>Vrsta garancije</i>	<i>Projekat</i>	<i>Zemlja</i>	<i>dospeće</i>	<i>kamata/ provizija</i>	<i>val</i>	<i>iznos u valuti</i>	<i>iznos u 000 RSD</i>
<i>Srbija</i>								
Societe Generale Banka Srbija	Garancija za garantni depozit	Novi Sad Lot 1.1.	Srbija	28.08.2014.	0.30%	Rsd	460,626,237.06	460,626
Societe Generale Banka Srbija	Garancija za dobro izvršenje posla	Novi Sad Lot 1.1.	Srbija	30.10.2014.	0.30%	Rsd	562,550,415.76	562,550
Societe Generale Banka Srbija	Garancija za dobro izvršenje posla	Tisa	Srbija	28.01.2014.	0.30%	Rsd	67,066,715.57	67,067
Societe Generale Banka Srbija	Garancija za avans u gotovini	Tisa	Srbija	28.01.2014.	0.30%	Rsd	14,495,969.54	14,496
Jubmes banka	Garancija za garantni period	Tunel Straževica	Srbija	01.08.2015.	0.25%	Rsd	107,916,949.37	107,917
Erste Bank	Garancija za avans u gotovini	Tunel Šarani	Srbija	14.10.2015.	0.25%	Eur	7,981,316.71	914,995
Erste Bank	Garancija za dobro izvršenje posla	Tunel Šarani	Srbija	14.10.2015.	0.25%	Eur	4,100,000.00	470,033
Unicredit Bank Srbija	Licitaciona garancija	Put Kiryandongo-Gulu Lot 1	Uganda	14.03.2014.	0.30%	Usd	271,213.76	22,546
Unicredit Bank Srbija	Licitaciona garancija	Put Kiryandongo-Gulu Lot 2	Uganda	14.03.2014.	0.30%	Usd	232,468.94	19,325
Unicredit Bank Srbija	Garancija za dobro izvršenje posla	Put Mpigi-Kanoni	Uganda	06.11.2017.	0.30%	Usd	5,423,539.93	450,849
<i>Peru</i>								
Societe Generale Banka Srbija	Kontragarancija HSBC	Filijala Peru	Peru	27.05.2014.	0.30%	Usd	4,500,000.00	374,077
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla (u ime Hidroinženjeringa)		Peru	17.05.2014.	0.80%p.a.	Sol	1,118,148.91	33,244
Scotiabank	garancija izdata u dolarima Usd 168.891,00)		Peru	18.10.2014.	0.80%p.a.	Usd	168,891.00	14,040
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla (u ime Hidroinženjeringa)		Peru	28.02.2014.	0.80%p.a.	Sol	302,738.74	9,001
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla (u ime Hidroinženjeringa)		Peru	28.02.2014.	0.80%p.a.	Sol	353,166.41	10,500
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla, finalna likvidacija	Chira Piura III Z-0188	Peru	05.12.2014.	0.80%p.a.	Sol	30,000.00	892
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla	Yanacocha Z-014	Peru	06.01.2014.	0.80%p.a.	Sol	4,894,265.46	145,512
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla	Yanacocha Z-014	Peru	06.01.2014.	0.80%p.a.	Sol	67,853.33	2,017
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla , Adicionali N.01/12	Yanacocha Z-014	Peru	06.01.2014.	0.80%p.a.	Sol	393,608.15	11,702
Banco Financiero	Garancija za dobro izvršenje posla	Chavimochic Z-016	Peru	07.07.2014.	0.80% p.a.	Sol	5,381,503.58	159,998
Scotiabank / Banco Financiero	Garancija za dobro izvršenje posla, Adicionali N.01-17	Chavimochic Z-016	Peru	07.07.2014.	0.80%p.a.	Sol	852,626.29	25,350
BBVA Continental	Garancija za dobro izvršenje posla	Zarumilla, Tumbes Z-015	Peru	15.02.2014.	0.80% p.a.	Sol	5,680,120.25	168,876
Scotiabank	Garancije za dobro izvršenje posla	Zarumilla, Tumbes Z-015	Peru	15.02.2014.	0.80% p.a.	Sol	10,815.78	322
Scotiabank	Garancije za dobro izvršenje posla	Zarumilla, Tumbes Z-015	Peru	15.02.2014.	0.80% p.a.	Sol	145,540.58	4,327
Scotiabank	Garancije za dobro izvršenje posla	Zarumilla, Tumbes Z-015	Peru	15.02.2014.	0.80% p.a.	Sol	13,224.25	393
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla	Zarumilla, Tumbes Z-015	Peru	15.02.2014.	0.80%p.a.	Sol	663,614.43	19,730
Santander	Garancija za avans u gotovini	Cochabamba Chota Z-019	Peru	23.02.2014.	1.00%p.a.	Sol	3,106,709.95	92,366
BBVA Continental	Garancija za avans u gotovini	Cochabamba Chota Z-019	Peru	23.02.2014.	0.80%p.a.	Sol	3,173,021.72	94,337
BBVA Continental	Garancija za dobro izvršenje posla, osnovni ug. i adicionali 01-03	Cochabamba Chota Z-019	Peru	17.01.2014.	0.80%p.a.	Sol	12,432,569.47	369,634
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla, adicional 04	Cochabamba Chota Z-019	Peru	17.01.2014.	0.80%p.a.	Sol	151,066.21	4,491
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla, adicional 05	Cochabamba Chota Z-019	Peru	17.01.2014.	0.80%p.a.	Sol	58,374.43	1,736
HSBC Bank	Garancija za dobro izvršenje posla, adicional 06	Cochabamba Chota Z-019	Peru	07.03.2014.	0.80%p.a.	Sol	1,779,212.15	52,898
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla, adicional	Cochabamba Chota Z-019	Peru	17.01.2014.	0.80%p.a.	Sol	152,142.20	4,523
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla, adicional	Cochabamba Chota Z-019	Peru	17.01.2014.	0.80%p.a.	Sol	113,564.30	3,376
Scotiabank	Garancija dobavljaču za izvršenje ugovornih obaveza-Repsol	Cochabamba Chota Z-019	Peru	20.01.2014.	0.80%p.a.	Sol	200,000.00	5,946
Scotiabank	Garancija dobavljaču za izvršenje ugovornih obaveza-	Cochabamba Chota Z-019	Peru	31.05.2014.	0.80%p.a.	Sol	300,000.00	8,919
Scotiabank	Garancija dobavljaču za izvršenje ugovornih obaveza-Repsol	Cochabamba Chota Z-019	Peru	28.02.2014.	0.80%p.a.	Sol	500,000.00	14,866

Energoprojekt Niskogradnja a.d.

<i>Banka</i>	<i>Vrsta garancije</i>	<i>Projekat</i>	<i>Zemlja</i>	<i>dospeće</i>	<i>kamata/ provizija</i>	<i>val</i>	<i>iznos u valuti</i>	<i>iznos u 000 RSD</i>
Scotiabank	Garancija dobavljaču za izvršenje ugovornih obaveza-Repsol	Cochabamba Chota Z-019	Peru	10.03.2014.	0.80%p.a.	Sol	600,000.00	17,839
Scotiabank	Garancija dobavljaču za izvršenje ugovornih obaveza-Repsol	Cochabamba Chota Z-019	Peru	15.03.2014.	0.80%p.a.	Sol	700,000.00	20,812
Scotiabank	Garancija za avans u gotovini	Pericos Z-023	Peru	14.03.2014.	0.80%p.a.	Sol	6,513,013.07	193,639
Scotiabank	Garancija za avans u gotovini	Pericos Z-023	Peru	14.03.2014.	0.95%p.a.	Sol	8,253,153.99	245,375
Scotiabank	Garancija za avans za materijale N.01	Pericos Z-023	Peru	26.02.2014.	0.80%p.a.	Sol	998,222.04	29,678
Scotiabank	Garancija za avans za materijale N.02	Pericos Z-023	Peru	21.03.2014.	0.80%p.a.	Sol	1,743,771.92	51,844
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla	Pericos Z-023	Peru	07.03.2014.	0.80%p.a.	Sol	9,163,753.70	272,449
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla , adicionali N.01-02	Pericos Z-023	Peru	07.03.2014.	0.80%p.a.	Sol	281,371.95	8,366
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla , adicionali N.03	Pericos Z-023	Peru	15.03.2014.	0.80%p.a.	Sol	112,615.64	3,348
Scotiabank	Garancija dobavljaču za izvršenje ugovornih obaveza-Petroperu SA	Pericos Z-023	Peru	31.03.2014.	0.80%p.a.	Sol	300,000.00	8,919
Scotiabank	Garancija za dobro izvršenje posla	Chancay i Rucuy Z-024	Peru	20.01.2014.	0.80%p.a.	Usd	688,771.87	57,256
HSBC Bank	Garancija za dobro izvršenje posla (zamena za garantni fond)	Chancay i Rucuy Z-024	Peru	20.01.2014.	0.80%p.a.	Usd	344,385.93	28,628
Banco Financiero	Garancija za ozbiljnost ponude	Chancay i Rucuy Z-024	Peru	31.12.2013.	0.80%p.a.	Usd	900,000.00	74,815
<i>U g a n d a</i>								
Standard Chartered Bank	Garancija dobavljaču za izvršenje ugovornih obaveza-Termcotank	Kawempe-Kafu Z-017	Uganda	14.06.2014.	0.50%	Usd	1,200,000.00	99,754
Standard Chartered Bank	Garancija dobavljaču za izvršenje ugovornih obaveza-Shell Uganda L	Kawempe-Kafu Z-017	Uganda	14.10.2014.	0.50%	Ugx	500,000,000.00	16,442
Standard Chartered Bank	Garancija za dobro izvršenje posla	Kampala Streets Z-020	Uganda	11.02.2014.	0.50%	Ugx	1,862,332,497.00	61,240
Standard Chartered Bank	Garancija za dobro izvršenje posla	Kampala Streets Z-021	Uganda	24.09.2014.	0.50%	Ugx	1,801,718,294.00	59,246.82
Standard Chartered Bank	Garancija za avans u gotovini	Runway at Gulu Airfield	Uganda	31.12.2013.	0.50%	Ugx	2,006,175,181.00	65,970.08
Standard Chartered Bank	Garancija za dobro izvršenje posla	Maintenance of Jinja Road	Uganda	26.12.2014.	0.50%	Ugx	889,028,208.00	29,234.37
Standard Chartered Bank	Licitaciona garancija	Road in Lubaga	Uganda	15.05.2014.	0.50%	Ugx	20,000,000.00	657.67
Standard Chartered Bank	Licitaciona garancija	own, Bukasa Ring, Kibuli and Wansaso R	Uganda	15.05.2014.	0.50%	Ugx	100,000,000.00	3,288.35
Standard Chartered Bank	Licitaciona garancija	Mutundwe, Werage and Wansaso Roads	Uganda	15.05.2014.	0.50%	Ugx	200,000,000.00	6,576.70
Standard Chartered Bank	Licitaciona garancija	ugoba, Bahai and Kyebando Central Roa	Uganda	15.05.2014.	0.50%	Ugx	200,000,000.00	6,576.70
Standard Chartered Bank	Licitaciona garancija	Roads in Nakawa Division	Uganda	15.05.2014.	0.50%	Ugx	165,000,000.00	5,425.78
Standard Chartered Bank	Licitaciona garancija	Aerodrom u Nakasongoli	Uganda	27.06.2014.	0.50%	Ugx	300,000,000.00	9,865.05
Standard Chartered Bank	Garancija za avans u gotovini	in Lugoba, Bahai and Kyebando Central	Uganda	04.11.2014.	0.50%	Ugx	2,222,604,372.00	73,087.03
Standard Chartered Bank	Garancija za dobro izvršenje posla	in Lugoba, Bahai and Kyebando Central	Uganda	04.07.2016.	0.50%	Ugx	1,481,736,248.00	48,724.69
Standard Chartered Bank	Garancija za avans u gotovini	ndwe, Werage and Wansaso Roads	Uganda	04.10.2014.	0.50%	Ugx	2,275,138,372.00	74,814.54
Standard Chartered Bank	Garancija za dobro izvršenje posla	ndwe, Werage and Wansaso Roads	Uganda	04.05.2016.	0.50%	Ugx	1,516,758,914.00	49,876.36
Standard Chartered Bank	Garancija za garantni depozit	Kampala Streets Z-020	Uganda	27.03.2014.	0.50%	Ugx	937,405,565.00	30,825.19
UKUPNO DATE GARANCIJE								6,378,051

Energoprojekt Niskogradnja a.d.

<i>Banka</i>	<i>Vrsta obaveze</i>	<i>Data m odobr</i>	<i>Val</i>	<i>Iznos u orig.valuti</i>	<i>Iznos u RSD</i>	<i>Dospeće</i>	<i>Obezbedjenje - Priljena jemstva</i>	<i>saldo u 000 RSD</i>
ociete Generale Banka Srbij	Garancija za garantni depozit	2010	Rsd	460,626,237.06	460,626,237.06	28.08.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP HI	460,626
ociete Generale Banka Srbij	Garancija za dobro izvršenje posla	2013	Rsd	562,550,415.76	562,550,415.76	30.10.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP HI	562,550
ociete Generale Banka Srbij	Garancija za dobro izvršenje posla	2011	Rsd	67,066,715.57	67,066,715.57	28.01.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP HI	67,067
ociete Generale Banka Srbij	Garancija za avans u gotovini	2011	Rsd	67,066,715.57	67,066,715.57	28.01.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP HI	14,496
Jubmes banka	Garancija za garantni period	2013	Rsd	107,916,949.37	107,916,949.37	01.08.2015.	jemstvo EP HO, EP OP	107,917
Erste banka	Garancija za avans u gotovini	2012	Eur	8,364,000.00	958,866,524.40	14.10.2015.	jemstvo EP HO	914,995
Erste banka	Garancija za dobro izvršenje posla	2012	Eur	4,100,000.00	470,032,610.00	14.10.2015.	jemstvo EP HO	470,033
Unicredit Bank Srbija	Licitaciona garancija	2013	Usd	271,213.76	22,545,511.68	14.03.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP OP	22,546
Unicredit Bank Srbija	Licitaciona garancija	2013	Usd	232,468.94	19,324,724.54	14.03.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP OP	19,325
Unicredit Bank Srbija	Garancija za dobro izvršenje posla	2013	Usd	5,423,539.93	450,849,112.01	06.11.2017.	jemstvo EP HO, EP VG, EP OP	450,849
ociete Generale Banka Srbij	Kontragarancija HSBC	2009	Usd	4,500,000.00	374,076,900.00	27.05.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP HI	374,077
ociete Generale Banka Srbij	Dugoročni kredit za nabavku opreme - Ino punkt Uganda	2010	EUR	1,000,000.00	114,642,100.00	20.01.2015.	jemstvo EP HO	44,093
ociete Generale Banka Srbij	Kratkoročni kredit za nabavku opreme - Ino punkt Uganda	2010	EUR	311,390.00	35,698,403.52	30.09.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP HI	35,698
ociete Generale Banka Srbij	Kratkoročni kredit - overdraft	2013	RSD	332,384,000.00	332,384,000.00	30.09.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP HI	260,117
Erste Bank	Dugoročni kredit sa subvencionisanom kamatnom stopom	2012	EUR	450,000.00	51,588,945.00	27.03.2014.	jemstvo EP HO	11,905
Alpha Bank Srbija	Srednjoročni kredit sa subvencionisanom kamatnom stopom	2012	RSD	230,000,000.00	230,000,000.00	08.05.2014.	jemstvo EP HO, EP OP	88,462
S-Leasing d.o.o.	Nabavka vozila na lizing - Tunel Šarani	2013	EUR	158,137.68	18,129,235.72	01.12.2015.	jemstvo EP HO	12,360
Sogelease Srbija d.o.o.	Nabavka opreme i vozila na lizing - Tunel Šarani	2013	EUR	2,228,241.97	255,450,338.75	06.16.-15.11.1	jemstvo EP HO	208,269
Sogelease Srbija d.o.o.	PDV za nabavku na lizing - Tunel Šarani	2013	EUR	132,755.44	15,219,362.43	01.14.-15.03.1	jemstvo EP HO	15,219
Unicredit Bank Srbija	Kratkoročni kredit za obrtna sredstva	2013	RSD	171,000,000.00	171,000,000.00	31.07.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP OP	171,000
ociete Generale Banka Srbij	Kratkoročni revolving kredit za Lafarge BFC	2013	RSD	30,000,000.00	30,000,000.00	1.2014.-02.201	jemstvo EP HO	12,594
Hypo Alpe-Adria Bank	Kratkoročni kredit za obrtna sredstva	2013	EUR	700,000.00	80,249,470.00	09.08.2014.	jemstvo EP HO	80,249
VTB Banka	Kratkoročni kredit za obrtna sredstva	2013	RSD	47,000,000.00	47,000,000.00	16.12.2014.	jemstvo EP HO, EP VG	47,000
ociete Generale Banka Srbij	Kratkoročni kredit za obrtna sredstva	2013	EUR	900,000.00	103,177,890.00	30.09.2014.	jemstvo EP HO, EP VG, EP HI	103,178
Komercijalna banka	Kratkoročni kredit za obrtna sredstva	2013	RSD	50,000,000.00	50,000,000.00	25.03.2015.	jemstvo EP HO, EP VG, EP OP, EP HI	50,000
UKUPNO PRIMLJENA JEMSTVA								4,604,624

Energoprojekt Niskogradnja a.d.

<i>Glavni dužnik</i>	<i>Podaci o glavnom dugu</i>	<i>Datum i broj ugovora o jemstvu /datum odobrenja/</i>	<i>Val</i>	<i>Iznos neizmirene obaveze u valuti od strane glavnog dužnika na dan 31.12.2012.</i>	<i>Iznos neizmirene obaveze u 000 RSD od strane glavnog dužnika na dan 31.12.2012.</i>
<i>Energoprojekt Oprema ad</i>					1,031,663
Energoprojekt Oprema ad	Ugovor o visenamenskoj revolving liniji broj R 0119/10 od 19.01.2010.godine, Eur 5.000.000, Unicredit banka, važnost do 31.07.2014.	19.01.2010.	Eur	2,923,673.88	335,176
Energoprojekt Oprema ad	Okvirna linija za izdavanje garancija, akreditiva i pisma o namerama, Eur 5.750.000, Raiffeisen banka, važnost do 31.07.2018.	Ugovor o jemstvu br. 5897 od 26.05.2011.	Eur	4,325,316.42	495,863
Energoprojekt Oprema ad	Okvirna linija za izdavanje garancija, akreditiva i pisma o namerama, Eur 15.230.000, Raiffeisen banka, važnost do 31.12.2015.		Eur	1,750,000.00	200,624
<i>Energoprojekt Visokogradnja ad</i>					3,149,401
Energoprojekt Visokogradnja ad	Kredit, UG.br. 01/13, Societe Generale banka, EUR 2.000.000, važnost do 30.09.2014.	19.08.2011.	Eur	1,500,000.00	171,963
Energoprojekt Visokogradnja ad	Kredit, UG. O REF. br. 02/11, Societe Generale banka, EUR 2.000.000, važnost do 02.04.2014.	Ugovor o jemstvu br. UJ 02/11-a od 02.10.2012.	Eur	615,384.60	70,549
Energoprojekt Visokogradnja ad	Kredit, UG.br. 01/13, Societe Generale banka, EUR 1.900.000, važnost do 30.09.2014.	22.12.2011.	Eur	1,900,000.00	217,820
Energoprojekt Visokogradnja ad	Kredit, UG.br. 01/13, Societe Generale banka, EUR 1.000.000, važnost do 30.09.2014.	26.04.2012.	Eur	1,000,000.00	114,642
Energoprojekt Visokogradnja ad	Kredit, Unicredit Bank, EUR 1.000.000, datum odobrenja 25.10.2012., važnost do 31.07.2014.	25.10.2012.	Eur	1,000,000.00	114,642
Energoprojekt Visokogradnja ad	Kredit, Unicredit Bank, EUR 1.000.000, datum odobrenja 25.10.2012., važnost do 31.07.2014.	25.10.2012.	Eur	1,000,000.00	114,642
Energoprojekt Visokogradnja ad	Garancija za dobro izvršenje posla, USD 441.325,18 Unicredit Bank, važnost do 21.04.2014.	21.01.2013.	Usd	441,325.18	36,687
Energoprojekt Visokogradnja ad	Garancija za dobro izvršenje posla, USD 1.474.285,71 Hypo Alpe Adria banka, važnost do 08.11.2014.	08.05.2013.	Usd	1,474,285.71	122,555
Energoprojekt Visokogradnja ad	Kredit, Moskovska banka, RSD 102.587.940,00 datum odobrenja 11.07.2013., važnost do 10.07.2015.	Ugovor o jemstvu broj 37511945500003998/J-2 od 11.07.13.	Rsd	102,587,940.00	102,588
Energoprojekt Visokogradnja ad	Akreditiv, Unicredit Bank, EUR 49.817,01 datum odobrenja 22.08.2013.god., važnost do 31.12.2013.	22.08.2013.	Eur	49,817.01	5,711
Energoprojekt Visokogradnja ad	Kredit, Hypo Alpe-Adria banka, EUR 2.000.000,00 datum odobrenja 05.09.-17.09.2013., važnost do 09.08.2014.	05.09.-17.09.2013.	Eur	2,000,000.00	229,284
Energoprojekt Visokogradnja ad	Licitaciona garancija, Komercijalna banka, EUR 200.000,00 datum odobrenja 01.10.2013., važnost do 04.02.2014.	01.10.2013.	Eur	200,000.00	22,928
Energoprojekt Visokogradnja ad	Obavezujuće pismo o namerama banke, Komercijalna banka, EUR 1.800.000,00 datum odobrenja 01.10.2013., važnost do 04.02.2014.	01.10.2013.	Eur	1,800,000.00	206,356

Energoprojekt Niskogradnja a.d.

<i>Glavni dužnik</i>	<i>Podaci o glavnom dugu</i>	<i>Datum i broj ugovora o jemstvu /datum odobrenja/</i>	<i>Val</i>	<i>Iznos neizmirene obaveze u valuti od strane glavnog dužnika na dan 31.12.2012.</i>	<i>Iznos neizmirene obaveze u 000 RSD od strane glavnog dužnika na dan 31.12.2012.</i>
Energoprojekt Visokogradnja ad	Kredit, Komercijalna banka, RSD 50.000.000, datum odobrenja 31.12.2013.god., važnost do 31.03.2015.	31.12.2013.	Rsd	50,000,000.00	50,000
Energoprojekt Visokogradnja ad	Garancija za povraćaj avansa, Unicredit Bank, RUB 310.000.000, datum odobrenja 15.11.2013.god., važnost 15.05.2015.	15.11.2013.	Rub	310,000,000.00	784,517
Energoprojekt Visokogradnja ad	Garancija za dobro izvršenje posla, Unicredit Bank, RUB 310.000.000, datum odobrenja 20.12.2013.god., važnost 05.07.2015.	20.12.2013.	Rub	310,000,000.00	784,517
<i>Energoprojekt Holding ad</i>					200,208
Energoprojekt Holding ad	Ugovor o dugoročnom kreditu broj 21437 od 29.12.2010.godine kod Fonda za razvoj Republike Srbije, datum dospeća 31.12.2014.	Ugovor o jemstvu br. 21437/1 od 29.12.2010.	Eur	1,310,230.95	150,208
Energoprojekt Holding ad	ugovor o dugoročnom kreditu kreditna parija br. 00-410-0205122.0 od 27.12.2013. godine kod Komercijalna banka a.d., datum dospeća 27.03.2015.	27.12.2013.	Rsd	50,000,000.00	50,000
<i>Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura ad</i>					3,020
Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura	Ugovor o avaliranju menica od 17.05.2013.godine kod Banca Intesa a.d Beograd, datum dospeća 16.05.2014.	Ugovor o jemstvu br. 0100112.8-II od 17.05.2013.	Rsd	3,019,596.00	3,020
<i>Energoprojekt Hidroinženjering ad</i>					75,726
Energoprojekt Hidroinženjering ad	Kontragarancija za dobro izvršenje posla Kufranja Jordan, Societe Generale Banka UG.01/13, rok važnosti 15.07.2014.	27.01.2012.	Eur	138,831.09	15,916
Energoprojekt Hidroinženjering ad	Kontragarancija za avans Bouzina Alžir, Societe Generale Banka UG.01/13, rok važnosti 28.02.2014.	19.04.2012.	Eur	113,841.66	13,051
Energoprojekt Hidroinženjering ad	Kontragarancija za dobro izvršenje posla Bouzina Alžir, Societe Generale Banka UG.01/13, rok važnosti 31.01.2014.	19.04.2012.	Eur	37,947.22	4,350
Energoprojekt Hidroinženjering ad	Kontragarancija za avans Bouzina Alžir, Societe Generale Banka UG.01/13, rok važnosti 31.08.2014.	19.04.2012.	Eur	52,441.65	6,012
Energoprojekt Hidroinženjering ad	Kontragarancija za dobro izvršenje posla Bouzina Alžir, Societe Generale Banka UG.01/13, rok važnosti 31.07.2014.	19.04.2012.	Eur	17,480.55	2,004
Energoprojekt Hidroinženjering ad	Kratkoročni kredit, Societe Generale Banka UG.01/13	03.09.2013.	Eur	300,000.00	34,393
UKUPNO DATA JEMSTVA					4,460,017

11. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA

U sledećoj tabeli je prikazana hipoteka upisana na teret Društva

<i>Nepokretnost</i>	<i>m²</i>	<i>Knjigovod. vrednost u 000 RSD</i>	<i>Procenjena vrednost u USD</i>	<i>Procenjena vrednost u 000 RSD</i>
Zemljište i objekti - Kamp Primavera, Sullana, Peru	97.316,91	43.863	4.515.454,55	375.362
Poslovni prostor 16.-18. sprat, Lima, Peru	427,73	19.287	949.644,18	78.942
Zgrada Cruz Del Sur, Lima, Peru	4.295,38	414.249	6.403.119,00	534.164
Ukupno		477.399	11.868.217,73	988.468
Hipoteka 84,39%			10.016.179,80	

Za potrebe obezbeđenja kreditne linije odobrene od strane Scotiabank Peru upisana je hipoteka na imovini Društva u iznosu od usd 10.016.179,80 što predstavlja 84.39% ukupno procenjene vrednosti imovine koja je predmet hipoteke. Procena vrednosti izvršena je od strane procenitelja Provalua S.A.A. -Provsa., ovlašćenog od strane nadležne institucije u Peruu – Superintendencia de Banca, Seguros y AFP .

12. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana.

U sledeće dve tabele je prikazana struktura obaveza i potraživanja sa povezanim pravnim licima u Sistemu Energoprojekt u zemlji, kao i prihodi i rashodi nastali iz internih dužničko poverilačkih odnosa.

Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Prihodi</i>		
Prihod od prodaje (EP Holding, EP Industrija)	58	
Drugi poslovni prihodi (EP Holding, EP Oprema)	4.927	4.014
Finansijski prihodi (EP Holding, EP Visokogradnja, EP Garant, EP Hidroinženjering)	421	11.242
Ostali prihodi (EP Garant)	6.826	
Svega	12.232	15.256
<i>Rashodi</i>		
Troškovi materijala (EP Holding, EP Visokogradnja, EP Energodata)	6.052	4.842
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (EP Holding)	6.384	708
Troškovi proizvodnih usluga (EP Oprema, EP Visokogradnja, EP Energodata)	10.070	3.820
Nematerijalni troškovi (EP Holding, EP Visokogradnja, EP Energodata, EP Garant)	117.037	116.443
Finansijski rashodi (EP Holding, EP Visokogradnja, EP Garant, EP Hidroinženjering)	36.677	115.082
Ostali troškovi (EP Holding)		127
Svega	176.220	241.022

Finansijski prihodi u iznosu od Rsd 421 hiljada u celosti se odnose na pozitivne kursne razlike i efekte valutnih klauzula.

Od ukupnog iznosa finansijskih rashoda u iznosu od Rsd 36.677 dinara na negativne kursne razlike i efekte valutnih klauzula odnosi se Rsd 6.905 dinara.

Struktura obaveza i potraživanja prema povezanim pravnim licima	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2013.</i>	<i>2012.</i>
<i>Potraživanja</i>		
Energoprojekt Holding	26	
Energoprojekt Garant		
Energoprojekt Visokogradnja		
Energoprojekt Oprema	777	777
Energoprojekt Hidroinženjering	5.978	6.197
Energoprojekt Energodata		105
Svega	6.781	7.079
<i>Obaveze</i>		
Energoprojekt Holding	674.029	744.624
Energoprojekt Visokogradnja	6.905	11.075
Energoprojekt Oprema	141	141
Energoprojekt Garant	15.541	21.688
Energoprojekt Hidroinženjering	13.587	13.587
Energoprojekt Energodata	1.029	1.202
Svega	711.232	792.317

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica potiču uglavnom iz transakcija prodaje proizvoda i usluga i nemaju kamatu.

Obaveza prema matičnom pravnom licu EP Holding a.d. po osnovu dugoročnog kredita detaljnije je objašnjena u Napomeni 10.16.

13. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze, koje mogu da rezultiraju odlivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova.

Potencijalna **obaveza po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva, a za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

U narednoj tabeli prikazan je broj i procenjene vrednosti sudskih sporova u kojima je Društvo tužena strana, a verovatnoća da Društvo izgubi predmetne sporove nije izuzetno mala. U procenjene vrednosti sudskih sporova, gde je visina potencijalne obaveze određena na dan 31.12.2013. godine, su uključene i vrednosti zateznih kamata.

1) EP NISKOGRADNJA TUŽENA STRANA

<i>Tužilac</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalne obaveze u valuti</i>
Dunav osiguranje	Regresna tužba za naknadu štete	2.500.000 RSD
Aleksandar Babić i dr. (6 tužilaca)	Isplata bonusa	40.906,00 €
Marko Martinoli i Activ East Investement	Isplata vrednosti običnih akcija	2.163.930 RSD
Marko Martinoli	Utvrđivanje cene akcija	U zavisnosti od nalaza veštaka
Gordana i Veselin Medenica	Naknada štete – povreda na radu	3.200.000 RSD
Milko Tadić	Poništaj rešenja o otkazu ugovora o radu	0
Bosna putevi, Sarajevo	Dug, put u Jemenu	17.604.299,00 USD
GP Rad u stečaju	Dug, Irak	2.250.188.60 USD
Vladimir Marinković	Prekovremeni sati, Peru	5.552,84 USD
Danica Mutapović	Bonusi, Peru	11.416,43 USD
Dragan Nešković i dr.	Bonusi, Peru	62.574,37 USD
RF PIO , Beograd	Naknada štete	419.600 RSD
RZZO, Beograd	Naknada štete	468.345 RSD
Aleksić Mirjana	Naknada štete	500.000 RSD
Intermost d.o.o. u stečaju	Isplata materijala	189.827.985 RSD 3.040.767 RSD
Simić Ljubiša	Naknada štete	4,598,80 €
Angelina i Dejan Lukić	Naknada štete	2.000.000,00 RSD
Jovan Čvokić i dr.	Isplata bonusa	20.145,11 €
UKUPNO		204.120.627,00 RSD 19.934.031,24 USD 65.649,91 €

<i>Tužilac</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Fizičko lice	11	4	15
Pravno lice	3	3	6
UKUPNO	14	7	21
<i>Visina potencijalne obaveze u valuti</i>			
Fizičko lice	4.163.930,00 RSD 5.552,84 USD 65.649,91 €	3.700.000 RSD 73.990,80 USD	7.863.930,00 RSD 79.543,64 USD 65.649,91 €
Pravno lice	192.868.752 RSD 19.854.487,60 USD	3.387.945 RSD	196.256.697 RSD 19.854.487,60 USD
UKUPNO	197.032.682,00 RSD 19.860.040,44 USD 65.649,91 €	7.087.945 RSD 73.990,80 USD	204.120.627 RSD 19.934.031,24 USD 65.649,91 €

Potencijalna sredstva, koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstvo mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova u kojima je Društvo tužilac.

Potencijalna sredstva po osnovu sudskih sporova se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva .

2) EP NISKOGRADNJA TUŽILAC

<i>Tuženo lice</i>	<i>Osnov tužbe</i>	<i>Visina potencijalnih sredstava u valuti</i>
Intermost a.d. u stečaju	Dug	378.685.160 RSD
UniCredit bank a.d., Mostar (pravni sledbenik Privredne banke Sarajevo)	Dug, garancije za uredno vraćanje avansa	7.000.000,00 KM
UniCredit bank a.d., Mostar	Dug, garancije za dobro izvršenje posla	3.500.000,00 KM
UniCredit bank a.d., Mostar	Dug, garancije za uredno vraćanje avansa	4.000.000,00 KM
JIK Banka a.d. u stečaju	Utvrđivanje potraživanja	218.000,00 USD
Jugobanka a.d. , Filijala u Njujorku	Prijava potraživanja	455.877,88 USD 12.060.320 RSD
Beogradska banka a.d., Filijala u Njujorku	Prijava potraživanja	4.546,10 USD 16.278.517 RSD
UKUPNO		407.023.997,00 RSD 678.423,98 USD 14.500.000,00 KM

<i>Tuženo lice</i>	<i>Prvostepeni postupak</i>	<i>Drugostepeni postupak</i>	<i>Ukupno</i>
<i>Broj sporova</i>			
Pravno lice	7	0	7
UKUPNO	7	0	7
<i>Visina potencijalne obaveze u valuti</i>			
Pravno lice	407.023.997 RSD 678.423,98 USD 14.500.000 KM		407.023.997 RSD 678.423,98 USD 14.500.000 KM
UKUPNO	407.023.997 RSD 678.423,98 USD 14.500.000 KM		407.023.997 RSD 678.423,98 USD 14.500.000,00 KM

14. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U Beogradu,
28.02.2014. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja

Zorica Bukich

Direktor

[Signature]

BDO d.o.o. Beograd

Knez Mihailova 10
11000 Belgrade
Republic of Serbia
Tel: +381 11 3281 399
Fax: +381 11 32 81 808

www.bdo.co.rs

BDO d.o.o. Beograd, privredno društvo osnovano u Republici Srbiji, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sedištem u Velikoj Britaniji, i deo je međunarodne BDO mreže firmi članica.
BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Beograd, a limited liability company incorporated in the Republic of Serbia, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

III. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA ZA 2013. GODINU

1. Opšti podaci
2. Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture
3. Verodostojan prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja Društva, a naročito finansijsko stanje u kome se Društvo nalazi i podaci važni za procenu stanja imovine Društva, kao i informacije o kadrovskim pitanjima
4. Opis očekivanog razvoja Društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama Društva, kao i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje Društva izloženo
  - 4.1. Ciljevi i politike vezani za upravljanje finansijskim rizicima, politika zaštite svake značajnije vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita
  - 4.2. Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efektivnosti
5. Finansijski instrumenti koje Društvo koristi ukoliko je to značajno za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja
6. Svi važniji poslovni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju se izveštaj priprema
7. Svi značajniji poslovi sa povezanim licima
8. Aktivnosti Društva na polju istraživanja i razvoja
9. Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine
10. Ogranci
11. Podaci o stečenim sopstvenim akcijama
12. Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja
13. Pregled pravila korporativnog upravljanja

1. Opšti podaci

Poslovno ime:

ENERGOPROJEKT NISKOGRADNJA
AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA IZVOĐENJE
RADOVA I INŽENJERING OBJEKATA
NISKOGRADNJE BEOGRAD

Sedište i adresa:

Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12

Matični broj: 07073160

PIB: 100001484

Internet adresa: www.energoprojekt-ng.rs

E-mail: info@energoprojekt-ng.rs

Br.rešenja i datum upisa u registar APR:

BD. 8056/2005 od 18.04.2005.

Delatnost (šifra i opis):

4291 – Izgradnja hidrotehničkih objekata

Broj zaposlenih (prosečan broj u 2013.): 417

Revizorska kuća:

BDO d.o.o. Beograd,
Knez Mihailova 10, 11000 Beograd, Republika Srbija

Podaci o zavisnim društvima:

1. IC Energo Uganda Co. Ltd., Uganda, George Street Plot 11, Kampala
2. IC Enlisa S.A., Peru, San Isidro, Lima

2. *Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture (podaci o upravi društva na dan 31.12.2013.)*

Kratak opis poslovnih aktivnosti

Društvo je specijalizavano za izvođenje i inženjering hidroenergetskih objekata, melioracionih sistema, objekata sanitarne i industrijske hidrotehnike, saobraćajnica i podzmenih objekata. Društvo pruža usluge vezane za izgradnju mostova, tunela, puteva i hidrograđevinskih objekata koji se odnose na niskogradnju. Poslovanje Društva se odvija na domaćem i inostranom tržištu. Najvažnija ino tržišta na kojima Društvo posluje su: Latinska Amerika (Peru), Afrika (Uganda) i Evropa (Srbija).

Unutrašnja organizacija Društva je matričnog tipa i ostvaruje se kroz funkcionisanje Logističkog centra, Filijala i Projekata. Organizacija društva je primerena proizvodnom procesu i tehnologiji rada i definisana je internim normativnim aktima i organizacionom šemom poslovanja. Upravljačka funkcija u Društvu se obavlja preko Skupštine akcionara i Odbora direktora.

Podaci o upravi Društva

Članovi Odbora direktora **na dan 31.12.2013.:**

Dragan Tadić – predsednik-neizvršni direktor
Aleksandar Glišić – neizvršni direktor
Dragan Aleksić – neizvršni direktor
Danijela Čolović – neizvršni-nezavisni direktor
Stojan Čolakov – izvršni direktor

Direktor:
Stojan Čolakov, dipl.ing.

Tehnički direktor:
Milan Ristić, dipl.ing.

Direktor za ekonomske poslove:
Vladimir Višnjić, dipl.ecc.

<p>3. Verodostojan prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja Društva, a naročito finansijsko stanje u kome se Društvo nalazi i podaci važni za procenu stanja imovine Društva, kao i informacije o kadrovskim pitanjima</p>	<p><u>Analiza poslovanja u 000 rsd</u></p> <p>Ukupan prihod.....7.638.068 Ukupan rashod.....7.401.532 Bruto dobit.....236.536 Prihodi od delatnosti.....6.771.862 Prihodi od prodaje roba.....135.515 Prihodi od prodaje pro. i usluga.....2.748</p> <p><u>Pokazatelji poslovanja:</u></p> <p>Ekonomičnost poslovanja.....105.50% Rentabilnost poslovanja.....3.10% Likvidnost poslovanja.....0.93 Prinos na ukupni kapital.....10.37% Neto prinos na sopstveni kapital.....8.64% Poslovni neto dobitak.....2.74% Stepen zaduženosti.....70.43% Likvidnost I stepena.....19.78% Likvidnost II stepena.....110.73% Neto obrtni kapital u 000.....1.172.905 Dobitak po akciji.....0.57%</p> <p>Vrednost osnovnog kapitala.....612.183.710 Broj izdatih akcija.....1.493.131</p> <p>U Društvu je <u>prosečan broj zaposlenih radnika</u>, na osnovu stanja krajem svakog meseca, iznosio:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 2013. Godine: 417 radnika, i ▪ 2012. Godine: 410 radnika.
<p>4. Opis očekivanog razvoja Društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama Društva, kao i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje Društva izloženo</p> <p>4.1. Ciljevi i politike vezani za upravljanje finansijskim rizicima, politika zaštite svake značajnije vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita</p> <p>4.2. Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efektivnosti</p>	<p>Poslovni razvoj preduzeća usmeren je ka realizaciji strateških ciljeva kroz: usavršavanje poslovanja i ulaganja u razvoj kadrova, očuvanje postojeće delatnosti, razvoj postojećih i osvajanje novih tržišta, stalno unapređenje tehnološkog procesa, unapređenje konkurentnosti i premanentni razvoj sistema upravljanja kvalitetom.</p> <p>U Društvu se sprovodi kvantitativna analiza (verovatnoća rizika, pretpostavke o događajima i međusobni odnosi) i kvalitativna (procena moguće štete). U tom smislu se radi analiza rizika, donose se mere za ublažavanje rizika i sprovodi se nadzor nad sprovođenjem mera. Konkretno, u praksi se radi o donošenju niza poslovnih i finansijskih odluka koje se tiču prisutnih rizika: rizik tržišta (nestabilna i specifična, poželjna diversifikacija), HR rizik (zadržavanje kvalitetnih kadrova), IT rizik (visok stepen zavisnosti od savremene tehnologije), finansijski rizik (težak položaj starih klijenata, odnosi sa bankam), marketinški rizik (analiza potencijalno rizičnih ugovora).</p> <p>Glavno načelo je da se rizicima upravlja na svim nivoima, vođeno od top menadžmenta sa ciljem da se na vreme identifikuju potencijalni događaji sa uticajem na poslovanje. Interni sistem informisanja je postavljen tako da se na te događaje reaguje pravovremeno. Sledeća faza je stalno izveštavanje o riziku dokle god on traje.</p>

	Nastup na ino tržištu je i dalje otežan zbog nedovoljnog garancijskog i kreditnog potencijala, kao i sve izraženije konkurencije. U zemlji je prisutan trend rasta stranih građevinskih firmi koje izvode radove po niskim cenama, uz kratke rokove																																			
5. Finansijski instrumenti koje Društvo koristi ukoliko je to značajno za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja	Finansijski instrumenti koje Društvo koristi nisu značajni za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja.																																			
6. Svi važniji poslovni događaji koji su nastupili nakon protoka poslovne godine za koju se izveštaj priprema	<p>Zaključeni ugovori u periodu od dana bilansiranja do dana objavljivanja predmetnog izveštaja su:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Izvođenje druge faze građevinskih radova na izgradnji hidroelektrana Chancay i Rucuy u Peruu (datum zaključivanja ugovora 09. Januar 2014.) 2) Radovi na izgradnji drugog koloseka železničke pruge na deonici Pančevački most - Pančevo (datum zaključivanja ugovora 12. Mart 2014.) 3) Izgradnja autoputa E 763, deonica: Lajkovac - Ljig, od km 53+139.91 do km 77+118.23 (datum zaključivanja ugovora 26. Mart 2014.) <p>Dana 06.12.2013. doneta je odluka o prinudnom otkupu akcija Društva. Energoprojekt Holding a.d. kao većinski akcionar (93,32%) izvršio je prinudni otkup preostalih 99.724 običnih akcija i tako postao vlasnik društva 100%.</p> <p>Poslovne vesti o bitnim događajima objavljuju se na web sajtu Energoprojekt Niskogradnja a.d. (http://www.energoprojekt-ng.rs/)</p>																																			
<p>7. Svi značajniji poslovi sa povezanim licima</p> <p>Shodno zahtevima iz MRS 24 - Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana.</p> <p>U sledeće dve tabele je prikazana struktura obaveza i potraživanja sa povezanim pravnim licima u Sistemu Energoprojekt u zemlji, kao i prihodi i rashodi nastali iz internih dužničko poverilačkih odnosa.</p>																																				
<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica</th> <th colspan="2">u 000 dinara</th> </tr> <tr> <th>2013.</th> <th>2012.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;"><i>Prihodi</i></td> </tr> <tr> <td>Prihod od prodaje (EP Holding, EP Industrija)</td> <td style="text-align: right;">58</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Drugi poslovni prihodi (EP Holding, EP Oprema)</td> <td style="text-align: right;">4.927</td> <td style="text-align: right;">4.014</td> </tr> <tr> <td>Finansijski prihodi (EP Holding, EP Visokogradnja, EP Garant, EP Hidroinženjering)</td> <td style="text-align: right;">421</td> <td style="text-align: right;">11.242</td> </tr> <tr> <td>Ostali prihodi (EP Garant)</td> <td style="text-align: right;">6.826</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Svega</td> <td style="text-align: right;">12.232</td> <td style="text-align: right;">15.256</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;"><i>Rashodi</i></td> </tr> <tr> <td>Troškovi materijala (EP Holding, EP Visokogradnja, EP Energodata)</td> <td style="text-align: right;">6.052</td> <td style="text-align: right;">4.842</td> </tr> <tr> <td>Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (EP Holding)</td> <td style="text-align: right;">6.384</td> <td style="text-align: right;">708</td> </tr> <tr> <td>Troškovi proizvodnih usluga (EP Oprema, EP Visokogradnja, EP Energodata)</td> <td style="text-align: right;">10.070</td> <td style="text-align: right;">3.820</td> </tr> </tbody> </table>		Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	u 000 dinara		2013.	2012.	<i>Prihodi</i>			Prihod od prodaje (EP Holding, EP Industrija)	58		Drugi poslovni prihodi (EP Holding, EP Oprema)	4.927	4.014	Finansijski prihodi (EP Holding, EP Visokogradnja, EP Garant, EP Hidroinženjering)	421	11.242	Ostali prihodi (EP Garant)	6.826		Svega	12.232	15.256	<i>Rashodi</i>			Troškovi materijala (EP Holding, EP Visokogradnja, EP Energodata)	6.052	4.842	Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (EP Holding)	6.384	708	Troškovi proizvodnih usluga (EP Oprema, EP Visokogradnja, EP Energodata)	10.070	3.820
Struktura prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica	u 000 dinara																																			
	2013.	2012.																																		
<i>Prihodi</i>																																				
Prihod od prodaje (EP Holding, EP Industrija)	58																																			
Drugi poslovni prihodi (EP Holding, EP Oprema)	4.927	4.014																																		
Finansijski prihodi (EP Holding, EP Visokogradnja, EP Garant, EP Hidroinženjering)	421	11.242																																		
Ostali prihodi (EP Garant)	6.826																																			
Svega	12.232	15.256																																		
<i>Rashodi</i>																																				
Troškovi materijala (EP Holding, EP Visokogradnja, EP Energodata)	6.052	4.842																																		
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (EP Holding)	6.384	708																																		
Troškovi proizvodnih usluga (EP Oprema, EP Visokogradnja, EP Energodata)	10.070	3.820																																		

Nematerijalni troškovi (EP Holding, EP Visokogradnja, EP Energodata, EP Garant)	117.037	116.443
Finansijski rashodi (EP Holding, EP Visokogradnja, EP Garant, EP Hidroinženjering)	36.677	115.082
Ostali troškovi (EP Holding)		127
Svega	76.220	241.022

Finansijski prihodi u iznosu od Rsd 421 hiljada u celosti se odnose na pozitivne kursne razlike i efekte valutnih klauzula.

Od ukupnog iznosa finansijskih rashoda u iznosu od Rsd 36.677 dinara na negativne kursne razlike i efekte valutnih klauzula odnosi se Rsd 6.905 dinara.

Struktura obaveza i potraživanja prema povezanim pravnim licima	u 000 dinara	
	2013.	2012.
<i>Potraživanja</i>		
Energoprojekt Holding	26	
Energoprojekt Garant		
Energoprojekt Visokogradnja		
Energoprojekt Oprema	777	777
Energoprojekt Hidroinženjering	5.978	6.197
Energoprojekt Energodata		105
Svega	6.781	7.079
<i>Obaveze</i>		
Energoprojekt Holding	674.029	744.624
Energoprojekt Visokogradnja	6.905	11.075
Energoprojekt Oprema	141	141
Energoprojekt Garant	15.541	21.688
Energoprojekt Hidroinženjering	13.587	13.587
Energoprojekt Energodata	1.029	1.202
Svega	711.232	792.317

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica potiču uglavnom iz transakcija prodaje proizvoda i usluga i nemaju kamatu.

Obaveza prema matičnom pravnom licu EP Holding a.d. po osnovu dugoročnog kredita detaljnije je objašnjena u Napomeni uz Finansijske izveštaje 10.16.

8. Aktivnosti Društva na polju istraživanja i razvoja	Razvoj preduzeća je usmeren na kontinuirano unapređenje baznih tehnologija, upravljanja projektima, kadrovima, sistema menadžmenta kvalitetom kod domaćeg i inostranog sertifikovanog tela
9. Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine	<p>Cilj Društva je da zaštiti životnu sredinu u svim fazama projekta na kome radi, polazeći od planiranja, preko projektovanja i izgradnje, sve do završetka projekta i njegove eksploatacije. Svi projekti uključuju metode zaštite, koji doprinose zaštiti životne sredine dugo nakon završetka projekta.</p> <p>Energoprojekt Niskogradnja a.d. posluje u skladu sa standardima SRPS ISO 14001.</p> <p>Da bi smo postigli planirano mi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U sve naše poslovne aktivnosti i projekte na kojima radimo, uključujemo plan i obavezu implementacije programa zaštite životne sredine i dosledno ih sprovodimo • Projektujemo, izvodimo, planiramo naše projekte i njima upravljamo na način koji izbegavaiili minimizira štetne uticaje na životnu sredinu • Obezbeđujemo tehničko-tehnološka rešenja kao i

	<p>metode izvođenja koje sprečavaju ili minimiziraju zagađenje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identifikujemo potencijalne probleme po pitanju zaštite životne sredine i radimo zajedno sa našim klijentima na iznalaženju adekvatnog rešenja • Pomažemo našim klijentima u procesu usaglašavanja sa zakonima zaštite životne sredine
10. Ogranci	<p><u>Društvo ima sledeće ogranke:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ogranak u Almaty, Republika Kazahstan (datum osnivanja 23. Januar 2006.) • Ogranak u Lusaki, Republika Zambija (datum osnivanja 21. Januar 2013.)
11. Podaci o stečenim sopstvenim akcijama *	
12. Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja *	
13. Pregled pravila korporativnog upravljanja	Kodeks korporativnog upravljanja javno je dostupan na internet stranici Društva.

Podaci o stečenim sopstvenim akcijama*	
Razlozi sticanja sopstvenih akcija	
Broj i nominalna vrednost stečenih sopstvenih akcija	
Imena lica od kojih su akcije stečene	
Iznos koji je Društvo isplatilo po osnovu sticanja sopstvenih akcija, odn. naznaka da su akcije stečene bez naknade	
Broj sopstvenih akcija koje društvo poseduje u trenutku izrade godišnjeg izveštaja	

*Podaci se popunjavaju ukoliko je Društvo u međuvremenu od sačinjavanja prethodnog godišnjeg izveštaja steklo sopstvene akcije

Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja*	
Obaveštenje o kodeksu korporativnog upravljanja koji društvo primenjuje kao i mesto na kojem je njegov tekst javno dostupan	Preduzeće primenjuje kodeks korporativnog upravljanja koji je usvojen na sednici Upravnog odbora Energoprojekt Niskogradnja a.d. održanoj 30.01.2012. Isti je javno dostupan na internet stranici društva.
Sva bitna obaveštenja o praksi korporativnog upravljanja koje društvo sprovodi, a posebno one koje nisu izričito propisane zakonom	Energoprojekt Niskogradnja primenjujući kodeks korporativnog upravljanja uspostavlja principe korporativne prakse , a naročito u vezi sa pravima akcionara, javnošću i transparentnošću poslovanja društva. Uvodjenje dobrih poslovnih običaja u domen korporativnog upravljanja je osnovni cilj ovog kodeksa.
Odstupanja o pravila kodeksa korporativnog upravljanja ako takva odstupanja postoje i obrazloženje za ta odstupanja	Nema odstupanja od pravila koje nalaže kodeks korporativnog upravljanja

IV. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVEŠTAJA

Izjavljujemo da je prema našem najboljem saznanju, godišnji finansijski izveštaj sastavljen uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i da daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu javnog društva, uključujući i njegova društva koja su uključena u konsolidovane izveštaje.

Ime i prezime	Naziv radnog mesta i dužnosti koje lice obavlja u Društvu
Stojan Čolakov	Direktor
_____	
(potpis)	

V. ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA DRUŠTVA O USVAJANJU GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA*

Godišnji finansijski izveštaj nije usvojen od strane nadležnog organa. Društvo će odluku nadležnog organa o usvajanju godišnjeg finansijskog izveštaja objaviti u celosti naknadno.

*U slučaju da nije usvojen godišnji izveštaj, obavezna je napomena da nije usvojen od strane nadležnog organa, a Društvo je obavezno da odluku nadležnog organa o usvajanju Godišnjeg izveštaja objavi u celosti naknadno.

VI. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA*

Odluka o raspodeli dobiti nije doneta. Društvo će odluku o raspodeli dobiti objaviti u celosti naknadno.

*U slučaju da odluka nadležnog organa o raspodeli dobiti/pokriću gubitka nije sastavni deo Godišnjeg izveštaja, Društvo je obavezno da je objavi u celosti naknadno.

Napomena*

Godišnji izveštaj nije usvojen od strane nadležnog organa društva. Odluka o usvajanju Godišnjeg izveštaja biće objavljena u celosti naknadno.

*U slučaju da Godišnji izveštaj nije usvojen od strane nadležnog organa javnog društva, sa obaveštenjem da će odluka o usvajanju Godišnjeg izveštaja biti naknadno objavljena u celosti

Javno društvo je dužno da sastavi Godišnji izveštaj, objavi javnosti i dostavi ga Komisiji, a regulisanom tržištu, odnosno MTP dostavlja ovaj izveštaj ukoliko su hartije od vrednosti tog društva uključene u trgovanje, i to najkasnije četiri meseca nakon završetka svake poslovne godine, kao i da obezbedi da godišnji finansijski izveštaj bude dostupan javnosti tokom najmanje pet godina od dana objavljivanja.

Društvo odgovara za tačnost i istinitost podataka navedenih u Godišnjem izveštaju.

U Beogradu, 28.04.2014.

Energoprojekt Niskogradnja a.d.

Direktor

_____
Stojan Čolakov, dipl.ing.